

Ks. Tischner o swoich studentach - str. 7

Niezależny
magazyn
dla każdego

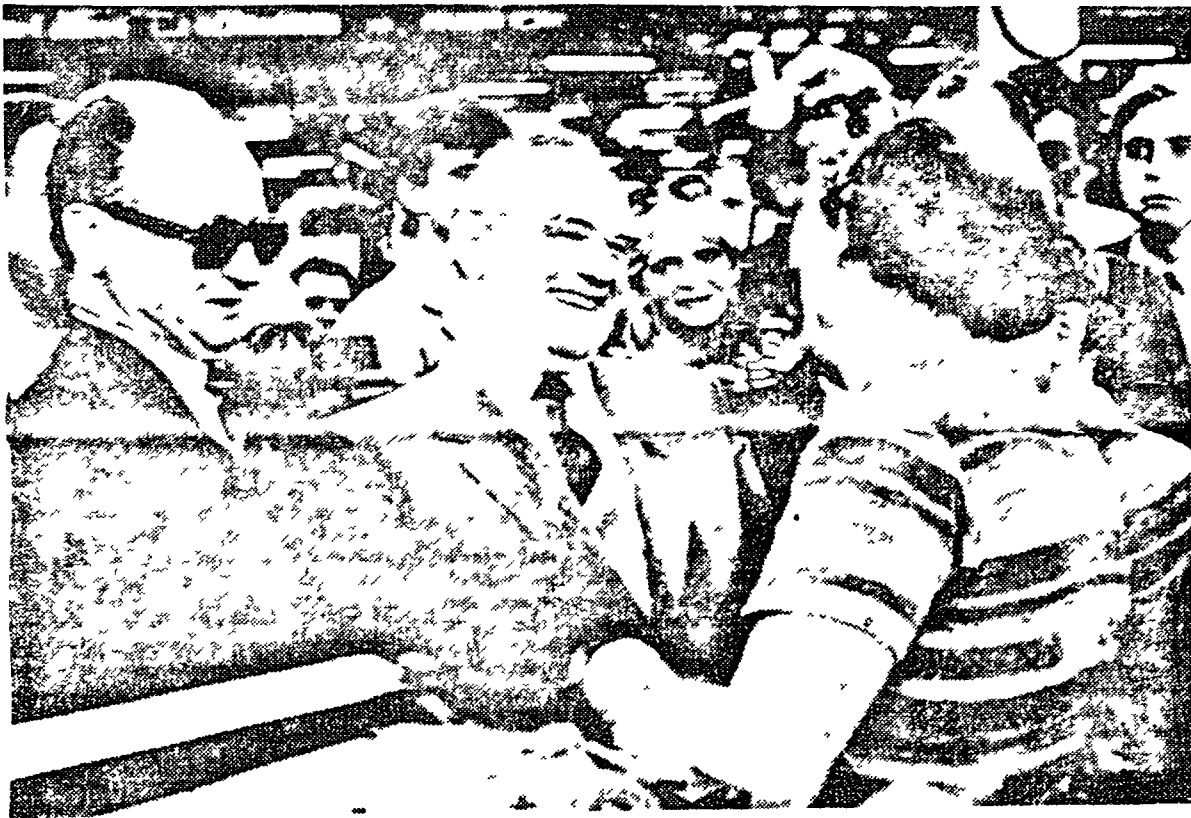
ECHO TYGODNIA

Cena \$ 1.00

Nr 195 Toronto 10 - 16 lipca 1986

GORBACZOW UPRZEJMIE STRASZY CZOŁGAMI

na wypadek ODRODZENIA SOLIDARNOŚCI

Gorbaczow i Jaruzelski mizdrzą się do warszawskich robotników. Czołgów na zdjęciu nie widać, ale gdyby nie te czołgi, to i Wojciech i Michajło zawisłoby zapewne na najbliższej warszawskiej latarni

Warszawski korespondent amerykańskiego dziennika *New York Times* i doświadczony obserwator spraw polskich Michael T. Kaufman tak komentuje wystąpienie Gorbaczowa na X Zjeździe PZPR

Warszawa, 1 lipca Michail S. Gorbaczow wykonał swe wystąpienie na zjeździe polskiej partii komunistycznej do nakłaniania Zachodu do poważnego potraktowania swych ofert dotyczących kontroli zbrojen, lecz miał też coś do zakomunikowania Europie Wschodniej

Przed wszystkim to mianowicie, że Moskwa nie będzie tolerować przewrotów w stylu Solidarności i że gotowa jest interweniować militarnie w celu zachowania komunistycznej dominacji w krajach Układu Warszawskiego

Zjazd partii jest ostatnim z serii takich zjazdów we Wschodniej Europie i przywódca sowiecki wybrał tę okazję aby potwierdzić doktrynę, że Związek Sowiecki będzie interweniował jeśli dojdzie do wniosku, że u jego granic zdobycze komunistów są zagrożone

Oswiadczył zgromadzonym tu 1800 partyjnym delegatom, że ich zjazd odbywa się w czasie kiedy zakończył się "okres ostrej konfrontacji ideologicznej i politycznej". Tak określił powstanie i zgniecenie ruchu Solidarności z lat 1980-81

"Tresc klasowa"

Gorbaczow, który wrócił do Moskwy po wizycie w fabryce narzędzi, przyznał w swym przedmowa

przemówieniu, że "tresc klasowa" wstrząsów związanych z Solidarnością, w których robotnicy przeciwstawili się władzy partii utrzymującej, że jest ich klasową awangardą, "była daleka od jasności i nie była powszechnie zrozumiana"

**Gdyby Jaruzelski nie interweniował
zrobiliby to Rosjanie**

A jednak, podkreślił, w ostatecznej analizie odpowiedz rządu na Solidarnosc była "walką o samo istnienie socjalizmu w Polsce"

Następnie wychwalał gen. Wojciecha Jaruzelskiego za to, iż ten wyprowadził kraj z zamieszania ogłaszając stan wojenny w grudniu 1981. Gorbaczow użył tu określenia "przy pomocy własnych, polskich srodkow zaradczych". W jego słowach z pełną wyrazistością widać było wdzięczność za to, że srodki te oszczędziły Sowiecom bolesnego wyboru, jakiego dokonały na Węgrzech w 1956, w Czechosłowacji w 1968 i w Afganistanie w 1979

Gorbaczow dał w swym przemówieniu do zrozumienia, że gdyby sami Polacy nie interweniowali zrobiliby to Rosjanie. Co więcej, dał też do zrozumienia, że Rosjanie interweniowałyby wszędzie tam w bloku sowieckim, gdzie ustalony porządek byłby zagrożony

Gorbaczow powiedział "Kryzys konca lat 70-tych i początku 80-tych odzwierciedlał obecną konfrontację między systemami i dlatego lekcje polskiego kryzysu są ważne nie tylko dla polskich komunistów"

Wśród tych lekcji Gorbaczow wymienił uznanie faktu, że "socjalizm zapuścił korzenie głęboko" i że narody Wschodniej Europie "nie mogą sobie wyobrazić by się mogły znaleźć poza socjalizmem". Płynię z tego wniosek, powiedział, że socjalizm "to rzeczywistość międzynarodowa"

"Przejawia się ona w sojuszu krajów blisko związanych interesami politycznymi, gospodarczymi, kulturalnymi i obronnymi. Zagrozić systemowi socjalistycznemu, podejmować próby podważenia go z zewnątrz i wyrwania kraju z socjalistycznej społeczności to nie tylko targnąć się na wolę ludu lecz także targnąć się na cały powojenny porządek oraz, w ostatecznej analizie, na pokój"

Oznacza to, że Związek Sowiecki potraktowałby odrodzenie Solidarności lub podobnego jej ruchu jako terytorialnego i ideologicznego podziału Europy - podziału który, jak utrzymują Sowiety, został usankcjonowany na Konferencji Jaltńskiej w 1945

Ciąg dalszy str. 4

NOWY SYGNAŁ ODRODZENIA RELIGIJNEGO NA SŁOWACJI

NIEDZIELA, 6 CZERWCA Wielotysięczne tłumy wzięły udział w pielgrzymce do bazyliki NMP w Lewocze na Słowacji. Wśród pielgrzymów było dużo młodzieży

Pielgrzymi spędzili noc pod gołym niebem, podczas gdy już od północy księża zaczęli odprawiać mszę św

Pielgrzymka do Lewocze była, jak wszystko wskazuje, obchodem religijnym, w którym wzięło udział najwięcej wiernych od chwili uroczystości, rok temu, z okazji 1100 rocznicy śmierci św. Metodego. Według jednego z domiesien, biskup Banskiej Bystrzycy Józef Cernasz wyswiewił w bazylice blisko 40 nowych księży

Milicja czechosłowacka była obecna. Nie zanotowano prób uniemożliwienia ludziom udziału w nabożeństwach, nie zanotowano żadnych incydentów. Milicjanci nie pozwalali jednak parkować w pobliżu bazyliki i dawali mandaty kierowcom zatrzymującym się przed bazyliką aby wysadzić pasażerów. Tajnicy fotografowali wiernych, milicja robiła też zdjęcia z samolotu

POLAK SPALIŁ SIĘ POD KONSULATEM

HAMBURG, 6 CZERWCA Policja zidentyfikowała młodego Polaka, który w sobotę 5 lipca poniósł śmierć przez samospalenie przed konsulatem generalnym ZSRR

Zmarły 26-letni Marek Kucal przybył do Republiki Federalnej Niemiec w lutym 86 na podstawie krótkoterminowej wizej turystycznej. Mieszkał on ostatnio w hotelu w srodmieściu Hamburga. Dotychczas nie zdołano ustalić przyczyn samobójstwa

POLSCY SPORTOWCY PROSZĄ O AZYL W DANII

KOPENHAGA, NIEDZIELA, 6 CZERWCA Dwaj polscy lekkoatleci wystąpili o przyznanie im azylu politycznego w Danii

Rzecznik policji dunskiej poinformował, że dwaj Polacy w wieku 18 i 19 lat wchodzący w skład 25-osobowej ekipy z Gdyni zgłosili się do władz dunskich w miejscowości Aalborg w piątek 4 bm

Przedstawiciel policji odmówił ujawnienia nazwisk młodych Polaków. Sprawa przyznania im azylu ma być rozpatrywana przez władze centralne w Kopenhadze

● **100 rocznica urodzin Statu Wolności i 210-lecie Stanów Zjednoczonych** W całych Stanach Zjednoczonych obchodzone z okazji 100 rocznicy urodzin Statu Wolności Tydzień Wolności. Kulminacyjnym dniem obchodów był dzień 4 lipca - Święto Niepodległości Stanów Zjednoczonych i w br 210-lecie tego kraju Prezydent Reagan wręczył 12 osobom, reprezentującym różne grupy etniczne, Medal Wolności. Przysięgę obywatelską przyjął od 20 tysięcy osób Sędzia Główny amerykańskiego Sądu Najwyższego Warren Burger. W Nowym Jorku, na Manhattanie i na wodach otaczających wyspę ze Statu Wolności, odbyła się centralna uroczystość odsłonięcia odnowionej Statu Wolności połączona z wspaniałym pokazem sztucznych ogni, występami najlepszych zespołów rozrywkowych, aktorów, salwami artyleryjskimi, paradą statków żaglowych. Przybyło 5-6 milionów ludzi. Na obchody 100 rocznicy Statu Wolności przyjechał prezydent Francji F. Mitterand reprezentujący naród francuski, który podarował statuetkę narodowi amerykańskiemu.

● **Papież Jan Paweł II odbył pielgrzymkę w Kolumbię** Ojciec Święty Jan Paweł II odbył tygodniową pielgrzymkę w Kolumbię. W trakcie pielgrzymki odwiedził 11 miejscowości. W stolicy kraju Bogocie Papież wezwał partyzantów do złożenia broni i zaapelował o zakończenie terroryzmu. Watykan ujawnił, że partyzanci z komunistycznej grupy M-19 i z promoskiewskiego ugrupowania "Rewolucyjne Siły Zbrojne Kolumbii" zwrócili się z prośbą o spotkanie z Papieżem i propozycją by podjął się on roli pośrednika pomiędzy nimi a rządem. W Chiquinquirá Ojciec Święty zaapelował o reformę rolną. W Kolumbii garstka posiadaczy ziemskich skupia w swych rękach prawie 90% ziem uprawnych. W Popayan Papież powiedział chłopom Indianom, że popiera ich pragnienie odzyskania Świętej Ziemi i zachowania jej według starodawnych dróg. Papież przybył także z wizytą do Armero, miejscowości dotkniętej przed niespełna rokiem wybuchem wulkanu, na skutek którego zginęło 23 tysią-

ce jej mieszkańców. Wizyta Papieża w Armero została skrócona z 30 minut do 15, gdyż wulkan Nevado del Ruiz wydawał pomruki i intensywnie dymił. W krótkiej modlitwie Papież zwrócił się do Boga o litosc - "dla tak wielu braci pogrzebanych tutaj przez nieposkromione siły natury". Papież modlił się także o to, by katastrofa, jedna z największych w XX wieku, stała się początkiem nowego życia. W pobliskim Leriada Ojciec Święty spotkał się z uchodźcami z Armero, udzielając osobistego błogosławieństwa 20 z nich. W Cartagenie - turystycznej atrakcji Kolumbii, Ojciec Święty potępił kwitnący w Kolumbii handel narkotykami.

● **Prezydent Niemiec Zachodnich Richard von Weizsäcker, w pierwszym wystąpieniu prezydenta zachodniemieckiego w parlamencie brytyjskim powiedział** "Nie potrafię wskazać żadnego przykładu w historii, który pokazuje, że rozbrojenie prowadzi do pokoju. Jest raczej tak, że pokojowa współpraca dostarcza okazji do rozbrojenia".

● **Dwaj Australijczycy powieszono w Malezji** W Malezji wykonano wyrok śmierci na dwóch 28-letnich Australijczykach Kevin Barlow i Brian Chambers zostali zaarrestowani w roku 1983 i oskarżeni o handel narkotykami. Sąd uznał ich winnymi skazując w lipcu ubiegłego roku na śmierć. Policja utrzymuje, że znaleziono w ich posiadaniu 180 g heroiny. Rodziny obydwo oskarżonych apelowały bezskutecznie o wyrok. Z prośbą o łaskę zwróciły się do premiera Malezji i gubernatora Penangu rządu australijski i brytyjski (jeden ze skazanców urodził się w W. Brytanii). Barlow utrzymywał, że jest niewinny. Matka Barlowa stwierdziła, że system prawny w Malezji jest farsą. Przed wykonaniem wyroku obydwo skazani widzieli się z krewnymi.

● **Z frontu irańsko-irackiego ostre walki o miasteczko Mehran** Od ponad tygodnia toczą się ostre walki o przygraniczne, irańskie miasteczko Mehran, zdobyte i utrzymywane przez wojska irańskie od ponad 6 tygodni. Irańska agencja prasowa IRNA podała, że wojska irańskie odbijają Mehran i

ze zginęło bądź poniosło rany w walkach o nie ponad 7000 żołnierzy irańskich.

● **Naukowcy przewidują kataklizmy** W ciągu najbliższej dekady średnia temperatura na Ziemi podniesie się i będzie znacznie wyższa niż w jakimkolwiek okresie minionych 100 tysięcy lat. Naukowcy przewidują w związku z tym podniesienie się poziomu wód w oceanach i zbiornikach srodlądowych, erozję wybrzeży oraz susze. Tak zwany "efekt cieplarniany" i zmniejszenie się ilości ozonu w atmosferze spowodują także wzrost liczby zachorowań na raka skóry. W ciągu ostatnich 6 lat atmosfera nad Antarktydą utraciła znaczną ilość ozonu i powstało coś, co naukowcy nazywają "dziurą". Takie informacje otrzymali w USA członkowie senackiego podkomitetu do spraw ochrony środowiska i zanieczyszczenia atmosfery. Senator J. Chafee, przewodniczący podkomitetu, zaapelował o podjęcie kroków w celu niedopuszczenia do tego, aby "atmosfera ziemskiego utraciła zdolność podtrzymywania życia na naszej planecie". "Efekt szklarniowy" i rozrzedzenie warstwy ozonu nie są już, jego zdaniem, jedynie problemem naukowców, lecz całego świata. Chafee uważa, że agencje rządowe powinny rozpocząć prace nad znalezieniem rozwiązania tego problemu. Senator poprosił Departament Stanu, by ostrzegł inne kraje, szczególnie Związek Sowiecki i ChRL, które spalają ogromne ilości węgla. Wystąpił także z propozycją, aby ONZ podjęła badania nad społecznymi i ekonomicznymi skutkami zmiany klimatu.

● **Groby ofiar Czernobyla** W Mitino, 20 kilometrów na zachód od centrum Moskwy znajduje się nowy, ogromny cmentarz. Tam właśnie postanowiono pochować niektóre ofiary czarnobylskiej tragedii. Jak poinformowali dziennikarze zachodni, którzy odwiedzili "Mitinskoje Kładiszcze", kwatery czarnobylskie znajdują się tuż obok bramy głównej cmentarza i składa się z ponad 20 świeżych mogił. Wszystkie są jednakowe. Prosta granitowa bryła nagrobka, także obramowanie okalające pokryte kwiatami groby. Na nagrobkach złotymi literami nazwiska oraz daty narodzin i zgonów. W pierwszym rzędzie leży 8 strażaków, którzy ponieśli śmierć w walce z pożarem reaktora. Przedstawiciele lokalnych władz spodziewają się, że grobów czarnobylskich przybędzie.

● **Amerykańskie F-16 dla Indonezji** Szef sił zbrojnych Indonezji, generał B. Murdani poinformował, że Indonezja zdecydowała się na zakup amerykańskich myśliwców F-16, a nie francuskich samolotów "Mirage-2000". Indonezja zakupi od 8 do 12 tych myśliwców.

● **Korea Północna proponuje strefę bezatomową** Korea Północna zaapelowała do Stanów Zjednoczonych o usunięcie broni nuklearnej z terytorium Korei Południowej, w celu utworzenia w tym rejonie

strefy bezatomowej. Północnokoreańska agencja informacyjna podała, że kraj ten zobowiązał się w zamian do zaniechania produkcji i instalacji broni nuklearnej na swoim terytorium. Rząd Korei Północnej utrzymuje, że USA są w posiadaniu broni nuklearnej o mocy tysiąckrotnie większej niż bomba atomowa, która zniszczyła Hiroszimę. USA nie utrzymują stosunków dyplomatycznych z Koreą Północną.

● **Po masakrze więźniów politycznych w Peru aresztowania policjantów** Prezydent Peru Alan Garcia nakazał aresztowanie pewnej liczby oficerów i szeregowych funkcjonariuszy policji. Przyczyną decyzji prezydenckiej były wyniki śledztwa, które wykazało, że po zdobyciu więzienia San Pedro policjanci zabili około 40 więźniów, członków terrorystycznej organizacji komunistycznej "Świetlisty Szlak", mimo iż ci poddali się i złożyli broń. Prezydent nie podał ilu policjantów zostało uwięzionych, ale poinformował, że w sprawę zamieszani są wszyscy oficerowie biorący udział w szturmie San Pedro. "Wiem, że moja pozycja jest zagrożona - powiedział prezydent Garcia, nawiązując do silnej pozycji wojska i policji w kraju, rządzonej dopiero od niedawna przez władze cywilne - i dlatego zwracam się do narodu. Wielu Peruwianczyków jest zdania, że buntownicy winni być, co do jednego, zlikwidowani. Jestem temu przeciwny. Zbrodnia przeciwko zbrodni, to argument zły, ślepy, podszeptany przez instynkt".

● **Zamach na pociąg w Peru** Bomba podłożona w pociągu turystycznym kursującym na trasie do inkaskich ruin Machu Picchu zabiła 7 osób i raniła 39. Wśród zabitych znaleźli się cudzoziemcy, między innymi Amerykanin, Brazylijczyk, Hiszpan i dwóch obywateli Niemiec Zachodnich. Policja jest przekonana, iż bombę podłożyli rebelianci z komunistycznej organizacji terrorystycznej "Świetlisty Szlak" w odwet za śmierć 250 zbuntowanych więźniów w zakładach karnych Limy.

● **Portugalia wydała dwóch sowieckich dyplomatów** Rząd Portugalii wydał dwóch sowieckich pracowników ambasady ZSRR w Lizbonie. Zostali oni oskarżeni o zachowywanie się niezgodne z ich statusem, co oznacza w języku miedydyplomaty czynnym - szpiegostwo.

● **Wyroki śmierci dla terrorystów tureckich** Sąd wojskowy w Turcji skazał na śmierć 19 członków lewicowej organizacji terrorystycznej Winni oni są śmierci 48 osób. 13 innych oskarżonych otrzymało wyroki dożywocia, 156 członków sąd skazał na kary więzienia od 2 do 24 lat. Skazani należeli do nielegalnej organizacji prosowieckiej "Szlak Rewolucyjny".

● **USA i ZSRR przewidują współpracę w walce z terroryzmem nuklearnym** Amerykański Sekretarz Stanu G. Shultz, powiedział w opublikowanym przez zachodniemieckiej "Die Welt" wywiadzie, że Związek Sowiecki i Stany Zjednoczone przedyskutowały

ostatnimi czasy możliwość podejmowania wspólnych kroków na wypadek użycia przez terroryzm międzynarodowy broni nuklearnej. Shultz nie ujawnił, kto brał udział w rozmowach, ani też kiedy miały one miejsce. Podkreślił jednak, że obie strony zgodziły się co do konieczności ustanowienia "osrodków zmniejszenia zagrożenia". Miałyby one na celu jak najszybsze reagowanie w chwili, gdy dojdzie do terrorystycznego szantazu atomowego.

● **5 miliardów Ziemi?** Amerykańscy eksperci z Instytutu Ludności w Waszyngtonie podali, że 7 lipca liczba ludności na całej kuli ziemskiej osiągnęła 5 miliardów. Według szacunków ONZ liczba ta zostanie osiągnięta dopiero w marcu przyszłego roku. Niektórzy demografowie utrzymują, że została osiągnięta wcześniej, gdyż wiele krajów nie ma rzetelnych spisów ludności i w wielu takich krajach liczba ludności jest wyższa niż wykazują spisy bądź szacunki.

● **70 żołnierzy sowieckich i reżymowych zabitych w Afganistanie** Partyzanci z ugrupowania Junus Khalis podali, że w trzydniowych walkach w Juma Bazar trwających od 12 do 14 czerwca zginęło 70 żołnierzy sowieckich i reżymowych oraz 10 mudzaheddinów. Oddziały sowieckie i afgańskie zbliżające się w konwoju, złożonym z 250 czołgów i transporterów opancerzonych w pobliżu Juma Bazar, by zlikwidować znajdujące się w tym rejonie bazy partyzanckie, zostały zaatakowane przez kilkuset mudzaheddinów. W walkach wzięło udział 12 helikopterów sowieckich z bazy w Darwaza na terytorium sowieckim. Oprócz 10 mudzaheddinów zginęło także pięćro dzieci i cztery kobiety. Mudzaheddini wzięli do niewoli 60 żołnierzy, dokonując egzekucji trzech z nich.

● **Nowa Zelandia odda Francji dwóch więzionych agentów wywiadu** W Nowej Zelandii i we Francji podano jednocześnie, że dwaj francuscy agenci wywiadu odsiadujący w Nowej Zelandii karę 10 lat więzienia za zatopienie statku zielonopokojujów "Tęczowy wojownik" w dniu 12 lipca ubiegłego roku, będą przeniesieni z więzienia nowozelandzkiego do francuskiej bazy wojskowej na Wyspie Hao, znajdującej się na Południowym Pacyfiku. Przeniesienie ma się odbyć przed 25 lipca br., a obydwo agenci mają przebywać na wyspie co najmniej trzy lata. W sumie odbędą więc czteroletnią karę ograniczenia wolności, rok mniej niż musieliby spędzić w Nowej Zelandii, gdzie dopiero po 5 latach odsiadki mogliby być przedterminowo zwolnieni z kary 10 lat. Mediatorem pomiędzy rządami nowozelandzkim i francuskim był sekretarz generalny ONZ Javier Perez de Cuellar. Zgodnie z umową Francja zapłaci Nowej Zelandii 7 milionów dolarów odszkodowania za szkody spowodowane przez wybuch bomby w porcie w Auckland i wystosuje list z przeprosinami.

ECHO TYGODNIA

JACEK ADOLF i GRAŻYNA FARMUS

Adres do wysyłki korespondencji ogłoszeń płatności rachunków zamowien prenumerat
862 Tandrige Crescent, REXDALE, ONT M9W 2P2
TEL 743 - 5706 w godz 10 - 3 po poł
766 - 3774

ADVERTISEMENTS

● Display ads \$ 7 column inch ● Full page \$ 700 half page \$ 400
● Classified ads \$ 4 (up to 25 words) 5+ each additional word
● Box \$ 1 50 each issue

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrotow w nadesłanych listach i manuskryptach

Prenumerata półroczna \$ 25 roczna \$ 50

FILIPINY WSZYSTKO ZALEŻY OD USA

W kilka miesięcy po "konkurencyjnym" zaprzysiężeniu Corazon Aquino jako prezydenta Filipin i po opuszczeniu tego kraju przez byłego prezydenta Marcosa wraz z rodziną, Filipiny nie stały się - jak entuzjastycznie przewidywała liberalna prasa zachodnia - krajem demokratycznego i gospodarnego cudu. Przeciwnie pewne problemy przypisywane wyłącznie dyktatorowi Marcosowi i jego mafijnemu stylowi rządzenia, wcale nie zniknęły wraz z jego odejściem, nawet nabrzmiewając niekiedy, pojawiły się też inne wyłącznie aquinowskiego chowu

Okazało się wyraźnie, że obalony prezydent Marcos nie był jednak pozbawiony za czasów walki z Aquino licznych i ważnych zwolenników i że nadal w sposób jawny tysiące Filipinczyków opowiada się za Marcosem. 20-tysięczna promarcosowska demonstracja w Manili i próba przejęcia władzy przez byłego wiceprezydenta Arturo Tolentino popartego przez 4 generałów są najświeższymi, a jak myślę nie ostatnimi, sygnałami osob lojalnych wobec Marcosa

W Filipinach po początkowym entuzjazmie bezkrwawej rewolucji rośnie masowe niezadowolone Obserwatorzy tamtejszej sceny politycznej zwracają uwagę, że coraz większa liczba ludzi uswiadamia sobie, że jest gorzej za Aquino niż za Marcosa

Aquino pochodzi z filipińskiej oligarchii - i coraz mocniej krytykuje się ją za to, że jej władza nie przyniosła żadnych istotnych reform społecznych i politycznych, okazując się po prostu tradycyjnym rozdysponowaniem majątku pomiędzy ograniczoną liczbę najbogatszych rodzin i sojuszników politycznych

Co prawda zwolennicy Aquino nakazują powstrzymanie się od zbyt wczesnych ocen, wskazując na przygotowywaną przez 48-osobową komisję - wybraną skądinąd całkowicie niedemokratycznie przez Panią Prezydent - nową konstytucję, która ma być kamieniem miowym w historii Filipin, ale prawdziwą "konstytucję" w tak skomplikowanej sytuacji jak na Filipinach pisze na ogół samo życie

Co jednak najgorsze to to, że wraz z nastaniem Aquino natychmiast zintensyfikowali swą działalność terroryści z około 30-tysięcznej Nowej Armii Ludowej - ramienia zbrojnego filipińskiej kompartii. W odpowiedzi prezydent Aquino triumfalnie zaproponowała im rozmowy pokojowe. Zaniepokoiło to tak dalece Stany Zjed-

noczone, że natychmiast wysłały tam swego Sekretarza Stanu Shultza. Shultz przedstawił stanowisko USA, że nie należy wierzyć ani ulegać komunistom, a filipinscy wojskowi zapewnili go, że mają wątpliwości co do osiągnięcia porozumienia z komunistami i zdają sobie sprawę z konieczności wzmożenia z nimi walki

Zadowolony Shultz powiedział, że "Filipiny mają przed sobą dobrą przyszłość" i przekazał rządowi Aquino 200 milionów dolarów, pierwszą część amerykańskiej pomocy z ogólnej sumy 900 mln dol przyznanej przez Kongres na najbliższe 5 lat

Oczywiście stanowisko USA może być kluczowe w utrzymaniu Aquino przy władzy. Tak jak kluczowe było w utracie władzy przez Marcosa, gdy cofnięcie poparcia i pomocy uniemożliwiło generałowi Fabianowi Verovi zbrojne rozprawienie się z opozycją

Ale czy Stany Zjednoczone okazały się wystarczająco dalekowszycielne i przedsiębiorcze by uchronić Filipiny przed wyraźnie nadciągającą wojną domową, w której bez amerykańskiej interwencji zwyciężą niechybnie komunisty

Zywie nadzieję, że zrobią wszystko by nie utracić swych dwóch, największych poza granicami USA, baz wojskowych

Nigdy nie byłem zwolennikiem zbankrutowanego Marcosa. Ale uważałem, że Marcos da sobie radę z komunistami, Aquino zaś zostanie wykołowana, tak więc lepiej żeby Marcos był prezydentem, przynajmniej do czasu wyłonienia się lepszego kandydata niż Aquino

Teraz jestem przeciwnikiem powrotu Marcosa, co mogłoby jedynie przyspieszyć i ustrasznic ciągle jeszcze możliwą do uniknięcia, ale jednak nadciągającą wojnę domową

Komunisty, rosnący w siłę na południu rebelianci muzułmansi, znaczna liczba jawnych, a pewnie dużo większa, ukrytych zwolenników Marcosa, wielu w armii i policji, zwolennicy Aquino i wahające się stale, ale wyjątkowo wybuchowe masy oraz różne pomniejsze partie polityczne i ośrodki gry o władzę - oto zapalna sytuacja na Filipinach

Sama Aquino, bez poparcia USA, zostałaby błyskawicznie zdmuchnięta z politycznej sceny

Stany Zjednoczone dały jej władzę. Mają obecnie obowiązek uczynić z niej zacieklą antykomunistkę i utrzymać ją przy władzy, nawet kosztem wyraźnej interwencji, jeśli uchroni to Filipiny przed wojną domową

SWIATOWIT

NOWE MIOTŁY W GOTOWOŚCI

Nowy, scisły gabinet premiera Mulroneya odbył 3-dniową sesję. Następnie odbyła się konferencja prasowa premiera Mulroneya powiedział, że rząd federalny będzie dążył, by prowincja Quebec uznała konstytucję Kanady, wprowadzoną w kwietniu 82 roku. Premier podkreślił, że nieobecność Quebecu wśród podpisów figurujących pod konstytucją nie powinna mieć miejsca. Dlatego też zintensyfikuje negocjacje z frankofonami, które prowadzone będą przez senatora Lowella Murnaya, a zmierzające do uznania podstawowego dokumentu prawnego Kanady. Odejście Levesqua wraz z partią radykalną i koncepcją separatystyczną znacznie ułatwia obecnie negocjacje toczące się z liberalnym rządem prowincji pod przywództwem Bourassy

Tyle ogólnych koncepcji pracy nowego gabinetu w umacnianiu jedności Kanady

Z konferencji prasowej premiera wynikało jeszcze szereg interesujących informacji. I tak, osobą odpowiedzialną za projekt ustawy o przywróceniu kary śmierci jest wicepremier i przywódca parlamentarny konserwatystów Don Mazankowski. Mulroney odmówił udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy głosowanie nad ustawą podporządkowane zostanie dyscyplinie partii, czy też, jak zapowiedział w okresie przedwyborczym, będzie głosowaniem wolnym, zgodnym z sumieniem poszczególnych posłów

Mianowanie Barbary McDougall odpowiedzialną minister za reprivatyzację wskazuje na to, iż rząd zamierza sprzedać kolejne korporacje państwowe. Na konferencji Mulroney nie ujawnił czy reprivatyzacja obejmie pocztę i Air Canada

Poszczególni ministrowie gabinetu są odpowiedzialni teraz za kontakt z prowincjami. Minister handlu Pat Carney będzie utrzymywał kontakty z rządem i parlamentem w Kolumbii Brytyjskiej, Don Mazankowski w Albercie, minister do spraw Indian Bill McKnight w Saskatchewanie, minister zdrowia Jake Epp w Manitobie, minister leśnictwa i przemysłu drzewnego Gerald Merrithew w Nowym Brunzwicku, minister środowiska naturalnego Tom McMillan na wyspie księcia Edwarda, minister do spraw podatków Elmer MacKay w Nowej Szkocji, John Crosbie w Nowej Fundlandii. Ontario przypadło ministrowi finansów Michaelowi Wilsonowi. Zadaniem nowej funkcji członków gabinetu jest także dbałość o wzrost popularności partii w poszczególnych prowincjach i zdobywanie głosów

LEKARZE BĘDĄ LECZYĆ

Ontario Medical Association ogłosiła zakończenie strajku protestacyjnego lekarzy na koniec tego tygodnia. OMA dopuszcza jednak trwanie innych form protestu wobec decyzji rządu i parlamentu ograniczającej honoraria lekarzy do stawek ubezpieczeniowych OHIP. Można się więc spodziewać strajków rotacyjnych szpitali, petycji i demonstracji. Wyglą-

KANADA

da jednak na to, że 17 tys lekarzy, zrzeszonych w stowarzyszeniu będzie musiało pogodzić się z niekorzystną dla nich materialnie decyzją. Podatnicy natomiast mogą się pocieszyć, iż ich pieniądze pojdą na lepsze cele niż płacenie kar do rządu federalnego i honorariów lekarskich. Chodzi o niebagatelną sumę 100 milionów dolarów. Dwudziestoparodniowy strajk nie przysporzył popularności lekarzom. Opinia publiczna, miał być narzędziem nacisku na prowincjonalny rząd odmówić się od medyków. Zamknięcie szpitali, kolejki na pogotowiu, trudności z dostaniem się do specjalistów nie podobały się pacjentom. Nie miała też OMA dobrej prasy. Z drugiej strony lekarze skądinąd świetnie zarabiający, nie wytrzymali presji spadku dochodów. Stowarzyszenie zaproponowało lekarzom nisko oprocentowane pożyczki strajkowe "na przetrwanie", ale i to okazało się za mało. W końcu, ku ogólnemu zadowoleniu opinii publicznej, 250-osobowa rada OMA zdecydowała o powrocie do pracy

NA ROG PO PIWKO

Jeszcze nie dziś. Wprawdzie rząd Petersona w Ontario zaakceptował projekt ustawy, ale nie przedstawi jej w parlamencie wcześniej niż podczas sesji jesiennej. Wiadomo, że w projekcie tym w naroznych sklepikach sprzedawane będą tylko wina produkowane w Ontario i małe opakowania z piwem

Czy po piwko ma być blisko, czy daleko, jest wbrew pozorom wcale poważnym problemem natury filozoficzno-politycznej. W myśl konserwatywnej koncepcji społeczeństwa alkohol nie powinien być łatwo dostępny, sprzedawany w rządowo kontrolowanych sklepach. Z praktycznego punktu widzenia wyłania się spor czy duża odległość między sklepami monopolowymi zwiększa czy zmniejsza liczbę wypadków samochodowych spowodowanych przez pijanych kierowców. Jedni więc twierdzą, że im dalej po piwko tym mniejsza szansa, że się po nie ktos uda. Drudzy twierdzą, że gdy podchmielone towarzystwo stanie przed biblią już sytuacja "wina nie mają", daleka wyprawa samochodem po brakujący napój zwiększa ryzyko wypadku. Zwolennicy sklepów naroznych wolą by piwo czy wino znalazło się w zasięgu pieszej wycieczki. Czy taki zasięg zmniejszy czy zwiększy alkoholizm i jego skutki?

Jedni obawiają się, że tak. Inni, że zmiany te nie będą istotne. Po wstępnych dysputach, zmiana dystrybucji alkoholu w Ontario stała się elementem programu wyborczego liberałów. Nie obędzie się bez silnej opozycji. Niekoniecznie oficjalnej konserwatywnej czy socjaldemokratycznej, gdyż ta skłonna jest do poparcia popularnego w masach projektu. Opór

może przyjść ze strony firm gorzelniczych i ich monopolistycznych dystrybutorów

Po walkach z lekarzami, będziemy świadkami kolejnej batalii na kanadyjskich horyzontach politycznych - wojny o piwko

GALLUP SPADEK POPULARNOŚCI KONSERWATYSTÓW

Słabne wyniki uzyskali konserwatysty w ostatnim sondażu Gallupa, przeprowadzonym w czerwcu. Na panujących Torysów skłonnych jest głosować 32 procent wyborców, o 5 procent mniej niż w miesiącu ubiegłym. Te 5 procent jakby przeszły na NDP, która obecnie popierana jest przez aż 27 procent wyborców (w ubiegłym miesiącu 21 procent) - największa liczba od 10 lat. Liberalowie mogą spodziewać się poparcia 40 procent wyborców. Wzrosła do 33 procent liczba niezdecydowanych. Wyniki sondażu Gallupa opracowane są na podstawie badań próbki reprezentatywnej ok 1000 osób i mają wysoki stopień rzetelności

Komentatorzy podkreślają, że do spadku popularności konserwatystów przyczyniła się postawa byłego wiceministra Nielsena broniącego ministra Stevensa przeciw oskarżeniu o czerpanie prywatnych korzyści na państwowej posadzie. Potem nastąpiło odejście jednego z posłów i śledztwo RCMP w sprawie drugiego z nich. Obraz Torysów uległ poważnemu załamaniu. Nie najlepiej też przebiegały rozmowy handlowe z USA. Rząd amerykański nałożył niekorzystne dla Kanadyjskich cło na produkty drzewne

KANADA NIE WPUSCIŁA DZIAŁACZA IRA

Gerry Adams, znany działacz politycznego skrzydła nielegalnej IRA nie został wpuszczony do Kanady. Władze imigracyjne Kanady w Amsterdamie uniemożliwiły Adamsowi odlot linią CPAIR z lotniska Schiphol do Toronto. Rzecznik ambasady powiedział, że nie wpuszczono Adamsa, ze względu na jego kryminalną przeszłość. Działacz IRAjechał do Kanady, by wygłosić w Niagara Falls przemówienie do irlandzkich imigrantów. Miejsce wiecu wyznaczono na wieść o odmowie wizej mówcy do USA. Amerykanie odmówili wizej turystycznej Adamsowi, ze względu na politycznych

Kanadyjska służba bezpieczeństwa miała też inny powód odmowy politycznemu zwolennikowi irlandzkich terrorystów. 12 lipca przyjeżdża na vancouverkie Expo 86 Margaret Thatcher

NASI W WARSZAWIE

Trzech uczniów szkół średnich ze Scarborough wyjeżdża na olimpiadę matematyczną do Warszawy. Kanada weźmie udział w międzynarodowym konkursie po raz pierwszy od 7 lat. Chłopcy uczą się w Albert Campbell Collegiate i Woburn i biorą udział w pracach klubu matematycznego

ZJAZD PZPR

GORBACZOW
STRASZY

Ciąg dalszy ze str. 1

Niektórzy delegaci zinterpretowali ten fragment przemówienia Gorbaczowa jeszcze zwięźlej - dostrzegli w nim deklarację, że jeśli się to okaże konieczne, Sowiety zdecydowane są walczyć o stłumienie takich ruchów

W tej argumentacji nieodłącznym elementem jest twierdzenie, jakoby Solidarność i jej idee były dla Polski i dla polskich robotników czymś obcym - twierdzenie, które kwestionuje polska opozycja. W swym kluczowym przemówieniu na zjeździe partii gen Jaruzelski zajął stanowisko, że do Solidarności przystąpiły miliony porządnych i patriotycznych ludzi w uczciwych zamiarach, lecz że ostatecznie obce intrygi manipulowały nimi i ich wykorzystywały

Michał o Solidarności

Dając swą własną interpretację ruchu Solidarności Gorbaczow powiedział

"Polski kryzys nie był protestem robotników przeciw socjalizmowi, lecz objawem niezadowolenia z wypaczeń socjalizmu, które dawały się we znaki klasie robotniczej. To przeciwnikom socjalistycznej Polski wewnątrz i zewnątrz kraju udało się wykorzystać tę niezgodność"

"Wiemy do czego zmierzają ci na Zachodzie co z hipokryzją nazywają siebie przyjaciółmi polskiego narodu. Los polskiego narodu nie obchodzi ich w najmniejszym stopniu. W ich intencjach leży demontaż socjalizmu, zlikwidowanie socjalistycznych osiągnięć. Naprawdę, im gorzej w Polsce tym lepiej dla nich"

Jest zbyt wczesne, by ustalić, jak na poglądy Gorbaczowa zareaguje związana z Solidarnością opozycja gen Jaruzelskiemu ogromną swobodę ruchów w partii. Trudno wyobrazić sobie, by na zjeździe wyłoniła się przeciwstawiająca się mu kadłubowa grupa po tym, jak sowiecki przywódca tak entuzjastycznie i publicznie zaakceptował go jako pierwszego wśród równych w sowieckim bloku

JARUZELSKI
W ŁASKACH...

W obszernej korespondencji z Warszawy, wysłanej 30 czerwca, czytamy

Gorbaczow wykorzystał też forum zjazdu by udzielić pochwał gen Wojciechowi Jaruzelskiemu za to, w jaki sposób Jaruzelski poradził sobie ze wstrząsami w okresie Solidarności w 1981. Gorbaczow i Jaruzelski siedzieli obok siebie, rozmawiali przyjaźnie i gawędzili z delegatami

Gorbaczow mówił o Związku sowieckim i Polsce jako o dwu krajach o największej liczbie ludności w bloku sowieckim i udzielił swego imprimatur niedzielnemu oświadczeniu Jaruzelskiego, że w Polsce została przywrócona normalna sytuacja

bo "odparł atak wrogów socjalizmu"

W oczywistej aluzji do narzucenia stanu wojennego w 1981 i do zgniecenia Solidarności Gorbaczow powiedział, że historia usprawiedliwi przywódców polskiej partii, którzy "własnymi siłami wydobyli kraj z dramatycznej sytuacji i odparli zaciekły atak wrogów socjalizmu"

Gorbaczow powiedział, że komunizm został zachowany w Polsce w dużej mierze dzięki "towarzyszowi Wojciechowi Jaruzelskiemu, jego energii i przenikliwości politycznej, szerokiemu podejściu i umiejętności znajdowania rozwiązań bardzo skomplikowanych problemów"

"Mówię to, towarzysze, nie z grzeczności lecz z przekonania", powiedział Gorbaczow

Gorbaczow chwalił Polskę za, jak to określił, zrozumienie i sympatię okazane w czasie wypadku nuklearnego w Czarnobylu

Powiedział "Chcę wam podziękować za solidarność okazaną w związku z naszą tragedią. Wiemy, że nie ominęła was ona i dlatego wasze poparcie było tym cenniejsze. Niektórzy uznali to za zawołane przeprosiny

Bez wazeliny delegaci na zjazd PZPR w kolejce po autograf Gorbaczowa

WIELKA CZYSTKA
W KOMITECIE
CENTRALNYM

3 lipca Michael T. Kaufman depešował z Warszawy do *New York Times'a*

W dniu dzisiejszym gen Wojciech Jaruzelski został ponownie mianowany pierwszym sekretarzem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, a trzech innych generałów weszło do nowego, sprawującego władzę Biura Politycznego

Wyniesienie tych trzech oficerów odzwierciedla, do jakiego stopnia gen Jaruzelski zdominował zakończony dzisiaj pięciodniowy zjazd partii

Umocniony pochwałami Michała S. Gorbaczowa, przywódca PRL poprowadził 1800 delegatów na zjazd w prawdziwą czystkę Komitetu Centralnego wybranego na ostatnim zjeździe w lipcu 1981, kiedy ruch Solidarności znajdował się u szczytu powodzenia

W hierarchii komunistycznej Komitet Centralny, po zaaprobowaniu go przez zjazd partii, z kolei mianuje najwyższe władze partyjne - Biuro Polityczne, które ustala politykę partii i Sekretariat, który tę politykę realizuje

Kania i Olszowski - wysiadac

Spośród 214 członków poprzedniego Komitetu Centralnego pozostało tylko 57. Wśród tych, których nie wybrano ponownie do KC znalazł się Stanisław Kania, który zastąpił Edwarda Gierka na stanowisku pierwszego sekretarza we wrześniu 1980 w wczesnym okresie Solidarności, a którego z kolei zastąpił gen Jaruzelski w październiku 1981

Usunięty też został Stefan Olszowski, uważany za twardogłową alternatywę gen Jaruzelskiego. Jaruzelski i Olszowski mieli najdłuższy staż w Komitecie Centralnym, obu wybrano do KC w 1964

Generałowie do Biura Politycznego

Ale dowodem na to, jak bardzo Jaruzelski skonsolidował swoją władzę, było wybranie do Biura Politycznego dodatkowych generałów. Żadna inna partia komunistyczna w sowieckim bloku nie ma tylu oficerów wojska na stanowiskach dających władzę

Nowi generałowie w Biurze Politycznym to gen Czesław Kiszczak, minister spraw wewnętrznych, gen Florian Siwicki, minister obrony, i gen Józef Baryła, szef Głównego Zarządu Politycznego Ludowego Wojska Polskiego

Wszedł też do Biura Politycznego Alfred Miodowicz, szef federacji nowych związków zawodowych

Wśród ponownie wybranych członków Komitetu Centralnego znalazł się liberalny Mieczysław Rakowski. Dyplomaci uznali to za dowód liberalnych lub centrystycznych tendencji gen Jaruzelskiego

Po zgnieceniu Solidarności Rakowski przedstawił jako liberalny odpowiednik Olszowskiego

Na trwającym pięć dni zjeździe gen Jaruzelski wraz ze swymi współpracownikami dążył do wpisania ostatniego słowa w dzieje burzliwego okresu powstania i upadku Solidarności. Zaoferował możliwość częściowej amnestii dla 300 więźniów politycznych

Przywódcy partii apelowali też o odnowę gospodarki, przyspieszenie rozwoju i konsekwentne podejmowanie decyzji w sprawach gospodarczych

Rybak opowiedział o tym, jak musiał wrzucić połowę z powrotem do morza, bo brak było naziemnego transportu, pielęgnarka skarżyła się na brak leków i na przytłaczającą papierkową robotę, rolnik mówił o marnowaniu czasu, paliwa i energii na dalekie przejazdy z pol do warsztatów obsługi traktorów. Sekretarz organizacji partyjnej w jednej z hut Andrzej Zrodłowski powiedział, że w Polsce dochody z eksportu są w przeliczeniu na głowę ludności najniższe w bloku sowieckim, a w Europie plasują się na przedostatnim miejscu

Zapomnieć o wewnątrzpartyjnej demokracji

Zjazd odwołał niektóre uchwały przyjęte pod wpływem Solidarności, na nadzwyczajnym zjeździe w lipcu 1981

Jedną z odwołanych uchwał stanowiła, że zjazd partii jako całość wybiera nie tylko Komitet Centralny, lecz także Sekretariat i Biuro Polityczne. Polska partia powróciła teraz do tradycyjnej praktyki według której zjazd wybiera Komitet Centralny, a Komitet Centralny nominalnie aprobuje wyższe władze partyjne. W praktyce, decyzje o obsadzeniu wszystkich stanowisk są podejmowane wcześniej przez Sekretariat i Biuro Polityczne, z których składa się kierownictwo

Druga zmiana statutu partii to zmiana przepisu, który ogranicza okres zajmowania wszelkich stanowisk w partii do dwu kadencji. Obecnie dopuszcza się piastowanie stanowisk partyjnych przez okres trzech kadencji. Bez wprowadzenia tej zmiany gen Jaruzelski musiałby ustąpić na następnym zjeździe partii w 1991

Oprócz Jaruzelskiego w Biurze Politycznym pozostali Kazimierz Barcikowski, Józef Czyrek, Zbigniew Messner, Tadeusz Porębski i Marian Wozniak

Oprócz trzech nowych generałów i Miodowicza z nowych związków zawodowych, nowymi pełnymi członkami Biura Politycznego zostali Jan Głowczyk, Włodzisław Mokrzyński, Zygmunt Muranski, Marian Orzechowski i Zofia Stępien

OJCIEC ŚWIĘTY
O ROCZNICY POZNANIA

Watykan, 25 czerwca. Na srodowej audiencji generalnej Jan Paweł II, przemawiając do grupy Polaków, nawiązał do 30 rocznicy wydarzeń poznańskich

"Trudno w tym roku, przy końcu czerwca, nie pamiętać o tak zwanych wypadkach poznańskich sprzed 30 lat. Trudno nie polecać Bogu osób, które w tych wypadkach poniosły śmierć. I trudno równocześnie nie prosić Opatrzności Bożej i Pani Jasnogorskiej o to, ażeby ta ofiara, a także wymowa tych wydarzeń miała znaczenie dla przyszłości, ażeby życie na naszej polskiej ziemi stawało się coraz bardziej godne człowieka, godne Polaka i godne chrześcijanina"

SEJM ODPOWIEDZIAŁ

W białostockiej *Gazecie Współczesnej* organie PZPR wydrukowano ostatnio odpowiedź Sejmu na petycję prawie 3 tys. mieszkańców miasta Tytuł: Względny bezpieczeństwa naszą największą troską. Odpowiedź jest ogólnikowa, ale sam fakt że Sejm jej udzielił jest godny uwagi

WYTNIJ I DOŁĄCZ CZEK
AKCJA ECHA TYGODNIA

Załączam czek na sumę na pomoc ofiarom skazania radioaktywnego w Polsce. Imię i nazwisko, Adres zamieszkania

Kod pocztowy

Czek wystawic na POMOC ZYWNOSC LEKI i wyslac na adres: KPK Z G 288 Roncesvalles Ave Toronto Ont M6R 2M4

lub
Czek wystawic na PCAG
RADIOACTIVE FALLOUT DISASTER FUND wyslac na adres: P O Box 55 Station V Toronto Ont M6R 3A4

ROCZNICA POZNANIA

Teraz, w związku z 30-leciem wydarzeń poznańskich, jest to temat szeroko omawiany w prasie partyjnej. Co więcej, zdecydowano się ukraść narodowi tę rocznicę. W Poznaniu powołano społeczny komitet obchodów 30 rocznicy poznańskiego czerwca. Ma się ukazać książka partyjnego historyka Antoniego Czubińskiego o poznańskich wydarzeniach z roku 1956.

Ale nie mówi się pełnej prawdy. Świadczy o tym choćby sposób potraktowania przez cenzurę 25 nru katolickiego *Tygodnika Powszechnego*. Redakcja zamieszczała trzy teksty, dotyczące rocznicy poznańskiego czerwca. Jeden z nich to fragmenty referatu, który w dniu 27 czerwca 81 roku na uroczystym posiedzeniu Rady Narodowej miasta Poznania wygłosił prof. Jarosław Maciejowski z Uniwersytetu Adama Mickiewicza. Referat przedstawił przebieg ulicznych manifestacji i walk, które koncentrowały się głównie wokół gmachu Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego. W treści tego referatu ogłoszonego teraz w *Tygodniku Powszechnym* redakcja musiała oznaczyć aż 5 ingerencji cenzury.

Tygodnik Powszechny zamieszczał też rozmowę z sędzią Dionizym Piotrowskim, który prowadził ostatni z trzech tak zwanych procesów poznańskich przeciwko Januszowi Pyjasowi i 9 współoskarżonym. W tym tekście widnieją trzy ingerencje cenzury. Jedną z nich w miejscu, gdzie sędzia Piotrowski z uznaniem mówi o postawie i cytuje fragmenty ich odwaznych i pięknych przemówień.

Ingerencje cenzury są również i w trzecim artykule na temat poznańskiego Czerwca, wydrukowanym w tym samym numerze *Tygodnika Powszechnego*. Jest to analiza źródeł tego pierwszego w historii komunizmu masowego protestu robotników.

Protest robotników dotyczył sposobu sprawowania władzy, stylu rządzenia, stosunków między rządzącymi a rządzonymi. Rosło przekonanie, że po drugiej stronie istnieje i działa nie tylko bezdusznosc, obojętnosc, ale pojmowanie klasy robotniczej jako instrumentu, jako masy z której zdaniem w ogóle nie należy się liczyć, a która potrzebną jest do wykonywania planów produkcji. Janusz Ziółkowski przypomina, że te plany produkcji były ustalane arbitralnie, bez jakiegokolwiek kontroli społecznej i niewiele miały wspólnego z interesem ludzi pracy.

Odrzuca też autor tego artykułu tendencję do szukania się przyczyn buntu robotników tylko w sytuacji gospodarczej i sprowadzania żądań robotniczych tylko do spraw bytowych. U podłoża protestu leżało przede wszystkim przesądzenie, że naruszone zostały podstawowe zasady moralne, nieprzestrzeganie prawa, brak poszanowania dla dobra kraju.

W dalszej części tej analizy Ziółkowski pisze: "Do poczucia krzywdy przylączyło się jeszcze coś więcej. To mianowicie, iż w odczuciu robotników na szwank wystawiona została godność robotnicza".

PARTIA RZĄDZI
"ROBOLE" TYRAJA

Przynajmniej pod jednym względem zarówno opozycja jak i zwolennicy establishmentu w Polsce są zgodni. Na pytanie, kto sprawuje władzę w Polsce pada identyczna odpowiedź: partia.

Niektórzy mówią, że władzę sprawuje partia, ale dopowiadają - radziecka. PZPR jest bowiem wyłącznie wykonawcą poleceń płynących z Moskwy.

Określenie, że władzę posiada partia, wcale nie oznacza, że dysponują nią wszyscy członkowie partii. Najbardziej wtajemniczeni są oczywiście ci, którzy usytuowani są najwyżej w partyjnej hierarchii. Oni mogą powiedzieć: partia to my.

Jednakże partyjna góra zainteresowana jest w tym, aby sprawić wrażenie, że władzę sprawują wszyscy członkowie partii. Ostatnio ogromne znaczenie przypisuje się inspekcji robotniczo-chłopskiej. Propaganda sugeruje, że inspekcje dysponują ogromną władzą, ale jaki jest ich skład? Otóż na przykład w Siedlcach jest 303 kontrolerów IHRu z tego do PZPRu należy 206, czyli prawie dwie trzecie. To jeszcze jeden zdominowany przez partyjnych kontrolny organ. Ta sama tendencja widoczna jest nawet w PRONie, który przecież pierwotnie do zupełnie czego innego miał służyć. Podobnie jest w związkach zawodowych i wielu innych organizacjach. Czy to jednak oznacza, że owi szeregowi członkowie partii sprawują władzę?

W *Gazecie Robotniczej* w ramach przedwyjazdowej dyskusji wypowiedział się m.in. emeryt, członek PZPR, który przepracował w Polsce Ludowej 40 lat. Dlaczego Komitet Centralny partii nie wykonuje własnych uchwał? Na 14 nadzwyczajnym zjeździe było postanowienie likwidowania starego portfela rent i emerytur. Do dzisiaj sprawy te nie zostały uregulowane.

Inna wypowiedź. Wraca model roboh, którzy muszą tyrać, a nie mają nic do powiedzenia. Pod pozorem dyscypliny robi się z robotników białych murzynów. To wypowiedź robotnika, który do partii należy 20 lat. Czy tak wypowiada się człowiek, który czuje się ma władzę?

W artykule Kazimierza Kozniewskiego opublikowanego w kwietniowym numerze tygodnika *Odrodzenia* czytamy: "Mielismy i mamy bardzo dobrą, tak zwaną politykę wewnętrzną, politykę wewnątrz-krajową, która z wysoką rzetelnością, jakże minimalnymi kosztami ludzkimi poradziła sobie z kryzysem politycznym. I ciągle mamy tak kolosalne kłopoty z tym, co jest nowoczesną lub bardziej nowoczesną organizacją kadry gospodarczej, przemysłowej, administracyjnej. Dlaczego nikt nie chce u nas przeprowadzać rachunków do samego końca?"

Bo nie może odpowiedzieć Kozniewskiemu. A jeśli nie może, to przecież nie sprawuje władzy, bo władza to możliwość wywierania zmian. Nawet wbrew oporowi tych, przeciwko którym owe zmiany są skierowane.

Jakieś rezultaty tych działań widać, jak słusznie podkreśla Kozniewski, jedynie w sferze spraw wewnętrznych, w referacie SB, czyli jedynie tu realizuje się władzę rzeczywistą. W innych sferach jest ona zadana.

KULOODPORNE KAMIZELKI

Wiceminister spraw wewnętrznych gen. Władysław Późoga udzielił ostatnio (przed X zjazdem) wywiadu urzędowemu dziennikowi *Rzeczpospolita*.

Było to kolejne wystąpienie próbujące zdyskredytować Stany Zjednoczone i niezależną opozycję, która według władz PRL jest jedynie narzędziem CIA.

W najbardziej zakonspirowanym miejscu na świecie, mianowicie w warszawskim SPATIFie, drugi sekretarz ambasady amerykańskiej Mull wyznał fizjoterapeucie Haritonowi, że zna docenta Geremka. Jeszcze wcześniej w Klubie Książki i Prasy wyjawiał mu inną tajemnicę, że zna ks. Jankowskiego. Hariton z wrażeń złapał się zapewne za głowę i popędził prosto do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

To był jednak dopiero wstęp do takich rewelacji, jak szkolenie terrorystów, tajne służby, roczny budżet w wysokości 500 milionów dolarów, sztab specjalny, sabotaż, zamachy, bomby, materiały wybuchowe, kamizelki kuloodporne, gaz obездnający.

Rzecznik amerykańskiego Departamentu Stanu określił te oskarżenia jako bzdurę. Nikt zresztą nie ma zamiaru polemizować z wypowiedziami generała. Wydaje się zresztą, że i generał Późoga nie ma zamiaru nikogo przekonać, że Amerykanie wspólnie z Solidarnością szkolą terrorystów do walk w Polsce albo że Lech Wałęsa zbiera informacje szpiegowskie. Oczywiście jest, że nikt temu nie wierzy i że autorzy oskarżeń zdają sobie z tego sprawę.

Jest to jakby kolejny gest powitalny na przyjazd tow. Gorbaczowa. Wszystko to ma w dobrym świetle przedstawic MSW i ściśle z nim powiązane w każdym państwie totalitarnym resorty propagandy i informacji.

MARTWE RYBY

Sytuacja ekologiczna w Polsce przedstawia się katastrofalnie. Działania władz na rzecz ochrony środowiska są ślamazarne i nie skuteczne. Władze zwalczają jednak wszelkie niezależne inicjatywy w tej dziedzinie.

Doniesienia agencyjne mówią ostatnio o zatruciu wód na całej Wiśle w rejonie woj. północnego pływają martwe ryby. Zamknięto sze reg dalszych bałtyckich plaż.

Mamy obecnie w kraju 41 gatunków ginących zwierząt, prawie 10 procent wszystkich gatunków. Szczególnie zagrożone są ptaki drapieżne, a przede wszystkim orły.

Ruch ekologiczny im. św. Franciszka napotyka na przeszkody ze strony władz. Powstawanie nieformalnych grup społecznych jest podejrzane i wzbudza u odpowiednich organów od powiednie przerażenie. Szereg działaczy tego ruchu ukarano za zakłócanie porządku publicznego.

Najwyższa Izba Kontroli przygotowała sprawozdanie dotyczące działalności inspekcji ochrony środowiska. Inspekcja została powołana 6 lat temu, ale jak wynika z materiałów NIK nie zdołała zorganizować się na tyle, aby skutecznie wypełniać swe zadania. Przeprowadzane przez nią kontrole są nieefektywne, a zarządzenia pokontrolne sporządzane są z wielomiesięcznym opóźnieniem. Inspekcja nazbyt często wykazuje nierozumiałą tolerancję, a w ogóle nie należy wierzyć kontrolerom, którzy sprawdzają zakłady przemysłowe pod względem zanieczyszczenia, nie dokonując ani pomiarów ani nie pobierając próbek.

AGENCJA DEMENTI DZIAŁA

Dowiadujemy się, że Niezależna Agencja Fotograficzna Dementi - serwis Solidarności Walczącej we Wrocławiu, sfotografowała manifestację antyatomową w centrum Wrocławia dnia 2 maja. Manifestacja trwała pół godziny. Milicja zatrzymała pięć osób.

Na dwóch spośród zdjęć Agencji Dementi widać ogromne zbiorowisko ludzkie. Przechodnie zwarcie otaczają protestujących siedzących na chodniku. Na ostatnim zdjęciu milicja odprowadza zatrzymanych do radiowozu.

NOWE CZYSTKI NA UCZELNIACH?

Nadchodzą wiadomości, że władze planują nowe czystki na wyższych uczelniach. Zapowiedział je między innymi minister Benon Miskiewicz w czasie spotkania z przedstawicielami Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a potem potwierdził Jerzy Urban.

Z OSTATNIEJ CHWILI

PROTESTY
WE WROCŁAWIU

Wrocław, wtorek, 8 lipca. We Wrocławiu odbyły się dziś dwie odrębne akcje protestacyjne. Uczestnicy protestów domagali się uwolnienia wszystkich więźniów politycznych.

Milicja i SB zatrzymały co najmniej 7 osób.

Uczestnicy demonstracji rozwinięli transparenty z żądaniem zwolnienia więźniów politycznych i planują

kontynuowanie akcji codziennie do czasu zwolnienia wszystkich więźniów.

ZNOWU PODWYZKI

Wtorek, 8 lipca. Władze PRL są zdania, że dalsze podwyżki cen są w Polsce nie do uniknięcia.

Oznajmił o tym nowo wybrany członek Biura Politycznego KC PZPR Alfred Miodowicz, który uczestniczył w spotkaniu na terenie kopalni Szombierki w Bytomiu.

Na sierpień władze planują kolejną podwyżkę cen mięsa i wyrobów mięsnych.

W OBRONIE
POLITYCZNYCH

Przewodniczący Solidarności Lech Wałęsa wraz z wieloma działaczami opozycji demokratycznej w liście otwartym wezwał władze PRL do przyznania więziennym działaczom Solidarności statusu więźniów politycznych.

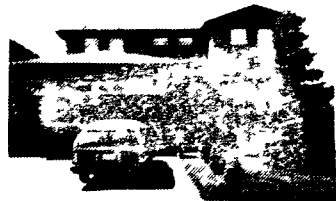
Wśród sygnatariuszy listu znajdują się Marian Jurczyk, Jacek Kuron i Stefan Bratkowski.

W piśmie podkreślono, że działacze Solidarności są więzieni w nieludzkich warunkach.

Korespondenci zachodni podają, że również dr Marek Edelman wysłał odrębne pismo do Sejmu PRL, apelując o amnestię dla wszystkich więźniów politycznych. Dr Edelman dodaje, że byłby to pierwszy krok na rzecz rzeczywistego pojednania narodowego.

DARRELL KENT REAL ESTATE LIMITED

JUST LISTED!
Luxurious executive residence for \$285,000.

Every possible luxury including a relaxing centre with Jacuzzi for 4, a Cedar Sauna and 13 rooms in this Mississauga dream home.

For appointment call **ZIGGY** (Zygmunt Przetakiewicz)

Office 766-4088
Res 769-9494
Car phone 460-5464

DARRELL KENT REAL ESTATE LIMITED

is proud to announce

Our Top Agent for
April, May & June

ZYGMUNT (ZIGGY) PRZETAKIEWICZ

For personalized service from a neighbour who lives and works in your neighbourhood!

Office 766-4088

Res. 769-9494

Kody telefoniczne

Aby się połączyć telefonicznie z Polską, wykrecamy 011-48 + numer miasta + numer abonenta

Białystok 85	Olsztyn 89	Szczecin 91
Bydgoszcz 52	Katowice 32	Tarnów 141
Bytom 32	Kielce 46	Płock 24
Braniewo 4	5011 Kraków 12	Poznań 61
Częstochowa 331	Lublin 81	Radom 48
Gdańsk 58	Łódź 42	Rzeszów 17
		Zakopane 165

PISZA O NAS

CISNAĆ
JARUZELSKIEGO

Jesli Warszawa chce normalnych stosunkow - pod tym tytułem w poniedziałkowym numerze *New York Times'a* z 7 lipca pisarze Rose Styron i Kurt Vonnegut piszą

W ubiegłym tygodniu w czterogodzinnym przemówieniu na zjeździe komunistycznej partii Polski gen Jaruzelski zaferował częściową amnestią dla "niektórych kategorii" więźniów politycznych i obiecał tolerować ludzi o odmiennych poglądach. Gen Jaruzelski próbował tej zabawy już poprzednio w nadziei, że przekona Zachód ze wszystko w Polsce idzie normalnie, i że nas zachęci byśmy podjęli normalne stosunki gospodarcze. Jak i poprzednio, Stany Zjednoczone powinny z zadowoleniem przyjąć ten gest, ale powinny także uczynić wszystko co możliwe by pocisnąć polskiego przywódcę aby się z obietnic wywiązał.

Byłaby to czwarta częściowa amnestia w Polsce od roku 1983. W okresach między tymi amnestiami rząd Stanów Zjednoczonych zniósł większość sankcji, które początkowo nałożył kiedy ogłoszono stan wojenny w grudniu 1981. Tymczasem po każdej amnestii polski rząd dokonywał dalszych aresztowań, wykorzystując amnestię dla "ułaskawiania" wielu więźniów politycznych, którzy nigdy nie byli nawet sądzeni ani uznani za winnych.

Gen Jaruzelski nie powiedział w ubiegłym tygodniu ilu spośród przeszło 300 więźniów politycznych może zostać zwolnionych ani kiedy takie zwolnienia mogą nastąpić. Nie wyjawiał też, czy amnestia obejmie Zbigniewa Bujaka, młodego przywódcę Solidarności, pochwyconego 31 maja po pięciu latach życia spędzonych na ukrywaniu się. Stany Zjednoczone powinny dokonać szczególnych starań na rzecz Bujaka, posługując się presją gospodarczą w Warszawie aby pomóc temu niezwykłemu młodemu człowiekowi, który w

W okresie legalnego działania Solidarności, przed narzuceniem stanu wojennego Bujak, który miał wtedy tylko 25 lat, pomagał organizować strajk w fabryce traktorów gdzie pracował jako elektryk. Charyzmatyczny i skuteczny w działaniu, szybko został wybrany na przewodniczącego regionu Solidarności i do krajowego kierownictwa Solidarności. Kiedy przyszło uderzenie udało mu się uniknąć aresztowania i przez cztery i pół roku pozostawał w aktywnym warszawskim podziemiu, chroniony przez żywiących dla niego podziw towarzyszy. Tymczasem dla władz pochwylenie go stało się

sprawą wielkiej wagi, co sprawiło że stał się w polskim społeczeństwie czymś w rodzaju legendy.

Kiedy przed rokiem byliśmy w Polsce udało się nam z nim zobaczyć. Jest inteligentny, otwarty, atrakcyjny i wyjątkowo jasno myśli. Byliśmy pod wrażeniem jego pokory i gotowości dzielenia się z nami swą znaczną wiedzą o sprawach gospodarki, literatury, środowiska i życia religijnego w swym kraju. Zdziwiła nas gorliwość z jaką wypytywał o życie i wydarzenia na Zachodzie, o panujące na świecie opinie na temat Solidarności i o problemy robotników w Anglii i w Afryce Południowej. Oczarował nas i zarazem zasmucił opisami swego życia w podziemiu. Odniesiliśmy wrażenie, że jest w nim poświęcenie jakiegoś Polaka potrzebującego u swych przywódców.

Michał S. Gorbaczow dał jasno do zrozumienia w swym przemówieniu na zjeździe polskiej partii, że Związek Sowiecki nie ma zamiaru tolerować żadnych zaburzeń w rodzaju tego, co miało miejsce w Polsce przed pięciu laty. Dla polskiego podziemia jest to wiadomość ponura, ale nie znaczy to, że Stany Zjednoczone powinny odwrócić oczy od trudnego położenia Polski.

Niepokoje nas zwłaszcza eskalacja aresztowań i zaciśnienie cenzury podczas tygodni poprzedzających zjazd. Niepokojmy się zwłaszcza o los Bujaka i jego kolegi matematyka Konrada Bielńskiego i koleżanki Ewy Kulik, aresztowanych tego samego dnia. Jedyną ich zbrodnią było to, że wyrazili poglądy, które dzieli znaczna liczba ich rodaków.

Stany Zjednoczone zniósł praktycznie wszystkie sankcje nałożone na Polskę w odpowiedzi na uderzenie w Solidarnosc w 1981. Lecz nadal jeszcze mają możliwość wywierania presji na Polskę, zwłaszcza w Międzynarodowym Funduszu Monetarnym, Polskę przyjęto do Funduszu w maju i aby jej udzielić jakichkolwiek kredytów konieczna będzie zgoda Ameryki. Stany Zjednoczone powinny wywrzec presję na polskie władze nie tylko w celu zwolnienia Zbigniewa Bujaka, lecz by powstrzymano się od dalszych aresztowań i zastraszania. Polska musi się nauczyć, że nie stac jej na cenę jaką ponosi w opinii światowej za przetrzymywanie w więzieniach ludzi prawych i czystego sumienia.

Rose Styron i Kurt Vonnegut w ubiegłym roku odwiedzili Polskę z ramienia amerykańskiego PEN Clubu - organizacji amerykańskich pisarzy.

APEL
DO CZYTELNIKÓW

Drodzy Czytelnicy! W jednym z ostatnich numerów ECHA wspomniano o apelach w Niemczech o podpisywanie petycji w sprawie uwolnienia więźniów sumienia w Polsce. Taka akcja, zainicjowana przez Biuro Zagraniczne Solidarności w Brukseli, toczy się już od ubiegłego listopada, zarówno w kraju jak i zagranicą. Do dziś petycję podpisało zagranicą blisko 15,000 osób,

w tym ponad 2,500 osób z okolic Buffalo. Apel podpisywali pracownicy i studenci Uniwersytetu Stanowego Nowy Jork, studenci Uniwersytetu Xavier na Filipinach, gornicy kopalni złota w Indiach, reprezentanci do parlamentu stanowego Nowy Jork, księża i zakonnice, Polacy i Ukraińcy. Wszystko to jednak jest kroplą w morzu, zwłaszcza jeśli weźmiemy pod uwagę, że w kraju, gdzie grożą za to represje, apel podpisało ponad 60,000 osób. Dotychczasowe podpisy złożono na ręce Ojca Świętego, sekretarza ONZ oraz rządu PRL.

Niestety władze komunistyczne odmawiają ustępstw - licząc, że ludzie zapomną, zniechęcą się, stracą wiarę w skuteczność wysiłków. Nas jednak stac na więcej - na zdecydowaną odpowiedź owym "władzom". Z tą myślą i za uprzejmą zgodą Echa Tygodnia pozwalam sobie ogłosić petycję na łamach naszego tygodnika i zwrócić się z następującym apelem - propozycją:

- Niech każdy czytelnik wytnie petycję,
- Niech każdy z nas zbierze 10 podpisów wśród rodziny, sąsiadów, znajomych w pracy, lub w parafii,
- Niech każdy po zebraniu podpisów przesła petycję na mój adres, a ja już na mój koszt przekaże petycję do Brukseli na ręce Dr Milewskiego i Pani Piarskiej.

Pomysły! Zebranie 10 podpisów to tylko 15 minut naszego czasu no i koszt znaczka pocztowego - a wynik? Jest nas, czytelników Echa, około 30,000 tysięcy, a więc będzie tych podpisów 300 000. Wielki głos 300,000 ludzi - tego głosu nie można nie posłyszec. Nawet jeśli nie otworzy on bram więziennych naszym braciom to na pewno dotrze do nich jak promień nadziei i pomoże im trwać. Dr Milewski napisał w jednym ze swoich listów - "To wielka pomoc - nie czuć osamotnienia".

Wszyscy chcemy Polski wolnej i demokratycznej, ale Polska będzie taką jaką my ją zbudujemy - zbudujemy z małych cegiełek dobrej woli. Jedną z tych cegiełek - scislej 300,000 cegiełkami - niech będą nasze podpisy w obronie tych, którzy o tę Polskę walczą, walczą i będą walczyć - a co więcej cierpią.

Marek B Zaleski, M D , Buffalo, N Y

DOMAGAMY SIĘ NATYCHMIASTOWEGO
UWOLNIENIA WSZYSTKICH WIĘŹNIÓW
POLITYCZNYCH I ZAPRZESTANIA REPRESJI
W POLSCE

N°	NAZWISKO (DRUK)	ADRES	podpis
----	-----------------	-------	--------

Składając swój podpis popierasz NSZZ Solidarnosc w wysiłkach zmierzających do uwolnienia więźniów politycznych. Nie popełnił on żadnego przestępstwa - wyrażał tylko swoją opinię polityczną.

ZROB KOPIĘ • ZBIERZ 10 PODPISÓW •
PRZESLIJ DO

Dr Marek B ZALESKI
95 Willow Green, Tonawanda, N Y 14150,
USA

CZYTANE
MIĘDZY
WIERSZAMI

Beata, lat 7, klasa I szkoły podstawowej, przychodzi po lekcjach do domu i zadaje babci zagadkę: co to jest? Nie je, nie pije, a rośnie sobie? Babcia nie wie, więc Beata skanduje c-e-n-a. Wybaczenie, że dziś czytacie między wierszami głównie listów prywatnych, ale też jest co poczytać.

"W lipcu nastar. duża, duża podwyżka. Na razie ja wstrzymano." Tu wypada mi wypisać, dla przejrzystości, dwie kolumny cyfr i podać niektóre - żeby nie znaczyć czytelnika - charakterystyczne cenowe zmiany. A więc: litr mleka kosztuje obecnie 12 zł, od lipca 24 zł, kostka masła 110 zł, od lipca 140 zł, gaz za m szesc 1,80 zł, od lipca 2,20 zł, prąd za 1 kWh 2,80 zł, od lipca 3,50 zł, abonament telewizyjny (za kwartał) 100 zł, od lipca 450 zł, ręcznik dł 90 cm 550 zł, od lipca 800 zł. Proszki do prania droższą o 100%. Meble droższą o 100%.

Autorka listu, mieszkająca w tzw. starym budownictwie, a więc w lokalu renowacyjnie tanim, płaciła dotychczas czynsz w wysokości 682 zł miesięcznie, od lipca

płacić będzie 2200 zł. Podaje też, bez komentarzy, ceny mięsa: kilo schabu 650 zł, wieprzowiny z kocią 440 zł, wołowiny z kocią 180 zł (jest to na ogół tłuszcz, błony, żyły i "resztki sładowe" mięsa), bez koci 340 zł, kilo parówek 200 zł, kilo kurczaka 210 zł. Kilo chleba będzie kosztowało 24 zł, kilo mąki 50 zł, pół litra oleju słonecznikowego 110 zł, rzepakowego (to ten sklerozotwórczy) 65 zł. Kilo marchwi kosztuje 60 zł, tak jak i buraków, kilo kapusty - 90 zł. "Nowalijki, ogórki, pomidory - tysiące".

Czy Beata, córka nauczycieli, będzie jadła swoją kartkową czekoladę (mleczna 160 zł za tabliczkę, z orzechami 260 zł)? Nie wiem. Podwyżkom towarzyszy wprowadzie tzw. rewaloryzacja płac i rent. Władza jest na tyle przywoita, że nie używa już słowa "rekompensata", bo też wszelkie dodatki, dopłaty zawsze były - a coś dopiero teraz, kiedy tzw. kryzys - robione na zasadzie "sprawiedliwie, pół na pół, tobie kura, a mnie woł". Renty inwalidzkie zrewaloryzowano już zresztą niedawno. Autorka listu otrzymuje teraz aż 11 tys 200 zł miesięcznie, najniższa renta sięga 7 tys zł. Porównania z cenami i komentarze pozostawiam inwencji czytelnika.

No, ale rencisci to przecież najuboższa część społeczeństwa. Więc dla odmiany list od dobrze - na warunki pracujących na państwowych posiadach sytuowanych ludzi. Oboje zarabiają mie-

sięcznie po 20 tys zł z hakiem, mają domek jednorodzinny, wprowadzie wspólny z ojcem i wspólnie z nim zakupiony, ale zawsze, samochód na granicy rozsyпки (ach, benzyna od lipca - 60 zł za litr), ale zawsze. Co roku jeżdżą na urlop, i to, bywa, do Bułgarii, do Jugostawii. W dodatku oboje pracują w przemyśle spożywczym, a to oznacza możność zakupów deputatowych np. mięsa, jajek, podlegszego formalnie gatunku, ale i za niższą cenę. Mają jednego syna, licealistę. No i Mirka, matka rodziny, pisze mi "cała moja pensja idzie na żywnosc, pensja Andrzeja na dom, świadczenia itp. Od dwóch lat ani ja, ani Andrzej nie kupiliśmy sobie nic do ubrania, prócz rajstop i skarpet. Nie kupowałam ani ręczników, ani poscieli, ani obuwia. Tylko Darkowi trzeba od czasu do czasu cos kupic, bo rośnie".

Znacie taką chorobę, która polega na pękaniu opuszków palców? Ja już znam. Posyłałam witaminowo-mikroelementowy lek na tę chorobę niedożywienia, ale tutejszy lekarz, który mi go zalecił był dość sceptyczny co do skuteczności. "Jeśli ta osoba nadal nie będzie jesc mięsa". A pewnie nie będzie, zwłaszcza po podwyżkach, osoba pracująca, a jakże, na średnio płatnej państwowej posiadzie, wdowa ze studiującą jeszcze córką na utrzymaniu.

"Duża podwyżka, bo tak trzeba" - cytuję list pierwszą, którego autorka przy-

tacza skrótkowo państwową argumentację: "Wszystko w niej jest czymś uzasadnione, ale najbardziej winne małe efekty ludzkiej pracy". Przykręcać śrubę, aż krnąbrny naród zrozumie wreszcie, że "Polak musi"? Oj, gdyby tak jeszcze władza zrozumiała, że i ona też musi - nie dławic i tak kadłubkowej reformy gospodarczej na przykład. Veto, jak zawsze bojowe i pełne świętego zapалу, piorem swego naczelnego redaktora (jeden z założycieli PRON, a jakże) wzywa do "podjęcia nadzwyczajnej ustawy o zwalczaniu marnotrawstwa" i kar, kar, kar (nawiasem mówiąc karalna niegospodarnosc to w PRL szkoda - od 300 tys zł wzwyż). A wszystko na tle zmarnowania 19 t ryzu - na stacji w Lublinie - i sporych ilości mięsa, wędlin i drobiu w Konskich.

I bojownikowi o uzdrowienie gospodarki nie przechodzi przez myśl, że wystarczyło by funkcjonowanie dwóch tylko z trzech "S" - samofinansowania i samodzielnosci - a nie zmarnowało by się ani jedno ziarno ryzu i ani jeden kotlet, bo ze stacji, z magazynu wyrwały by je przedsiębiorstwa, które mogą sprzedac towar z zyskiem. Od jakiego zależy ich byc albo nie byc.

KAROLINA JANKOWSKA

Ks. J. TISCHNER

Ludzie, których nie można zabić

(Refleksje i wspomnienia ks. J. Tischnera o młodości studenckiej czasów prawa wojennego
Opracowane za zgodą z taśmy magnetofonowej nagranej w czasie spotkania z Ligą Studentów Polskich Uniwersytetu w Buffalo, N Y)

Trzeba by zacząć od 13 XII kiedy to został wprowadzony stan wojenny w Polsce. Myslę, że ten 13 grudnia był bardzo bolesny przede wszystkim dla młodego pokolenia. Ja właśnie mam do czynienia ze studentami należącymi do trzech kategorii, ci, którzy studiuje teologię i przygotowują się, żeby być księżmi, ci, którzy studiuje nauki humanistyczne i przygotowują się do pracy, najczęściej, nauczycielskiej lub podobnej do nauczycielskiej, ci, którzy studiuje sztuki piękne i przygotowują się do tego by być jak Leonardo da Vinci. Jeśli mówimy o studentach teologii to są to przede wszystkim studenci, którzy należą do jednej diecezji - krakowskiej. Ta diecezja ma 3 miliony wiernych. Jest w tej chwili w naszym seminarium 400 studentów, którzy przygotowują się do tego by być księżmi. Kiedy w Polsce zdarza się jakas tragedia oni mają najłatwiej i najprościej. Ich sytuacja jest najprostrza - zaczynają się modlić i sprawa jest załatwiona. Pan Bog załatwia to czego oni nie mogą. Jest taki dowcip w Polsce, że Pan Bog posłał św. Piotra, żeby zobaczył co ludzie robią na ziemi. Pojechał św. Piotr do Rosji i zobaczył, że ludzie się boją i przygotowują do wojny, we Francji zobaczył, że ludzie się boją, ale do wojny się nie przygotowują, Polacy ani się do wojny nie przygotowują, ani się nie boją. Pan Bog posłyszawszy sprawozdanie powiedział - znowu na mnie liczą. Kiedy się patrzy na studentów teologii to mam właśnie takie wrażenie.

Jeśli chodzi o studentów z uniwersytetu to sytuacja była bardzo smutna. Studenci ci przygotowywali się jakby do przyjęcia odpowiedzialności za zarządzanie uniwersytetem, powstawały nowe organizacje. To wszystko zostało zniszczone. Wtedy wielu z nich jakby weszło do podziemia, do pracy w podziemiu. A więc drukowanie nielegalnych pism. Sytuacje były czasem i smutne i wesołe. Malowali kiedyś studenci hasła antypaństwowe na domu akademickim, ale pobrudzili sobie buty farbą i ślady prowadziły prosto do ich pokojów. Policja zamknęła ich wszystkich, a potem wezwał ich Rektor i w straszliwy sposób skrzyżował - nie za to co malowali, ale za to, że nie potrafili zrobić konspiracji. Rektor działał w konspiracji w czasie okupacji i był fachowcem (). No, ale to są, powiedzmy sobie, takie przypadki wyjątkowe. Natomiast codzienność jest bardziej szara. Znaczą się, że nagle tym ludziom zamknął się świat. Nie wiadomo jaka przyszłość, nie wiadomo po co studia - nastrojów beznadziejności. Wtedy profesorowie znaleźli się także w niezmiernie trudnej sytuacji, bo trzeba było tej młodzieży coś dać.

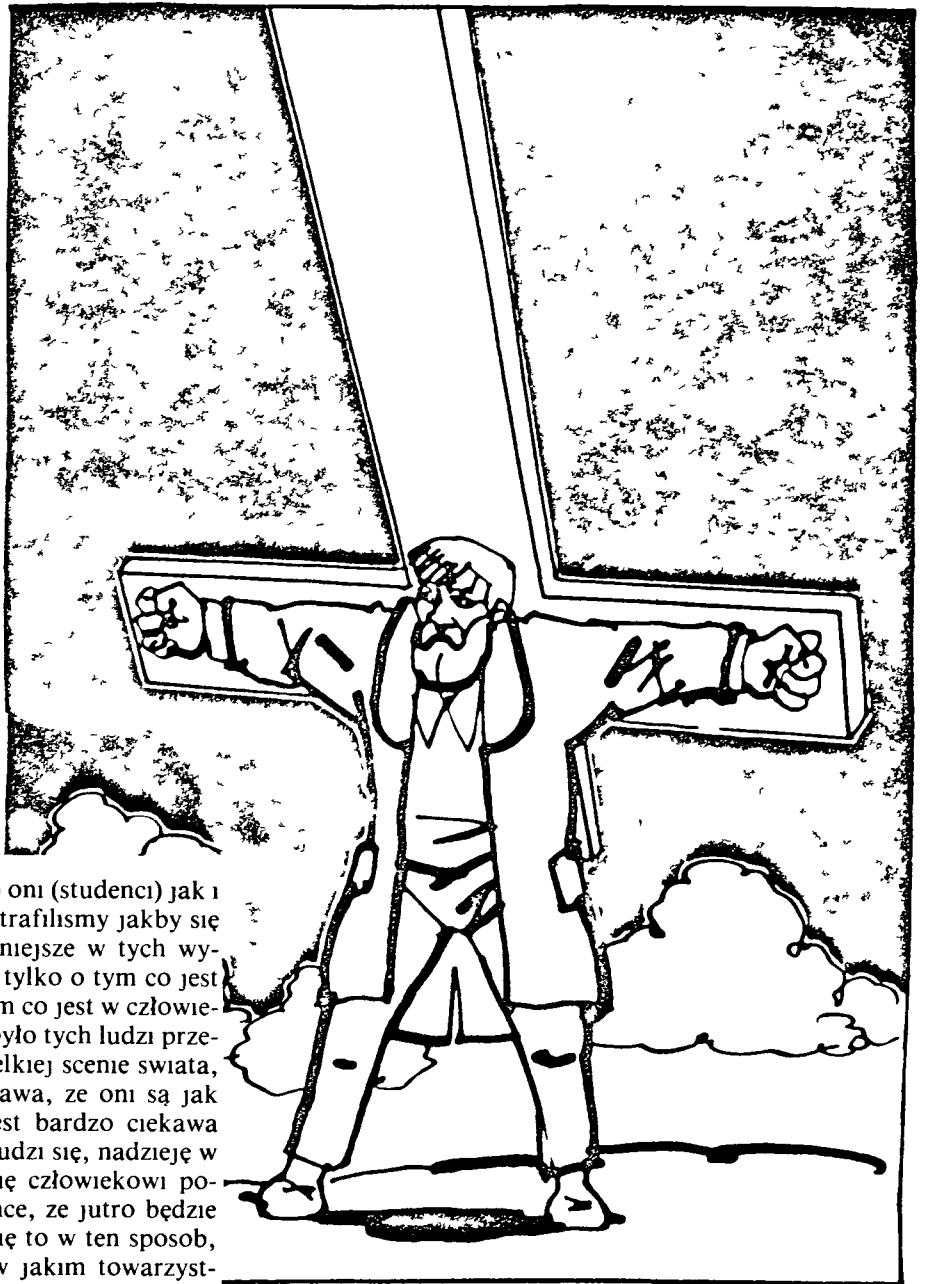
Przychodzili do mnie na wykłady z filozofii. Na uniwersytecie miałem największą salę. Sala była przepelniona. Na każdym wykładzie przynajmniej 20 magnetofonów i przynajmniej 2 lub 3 należące do tajnej policji - tylko, że trudno było odróżnić, nie wiadomo było które to są. Ale wtedy były to w gruncie rzeczy piękne godziny. Słuchali filozofii tak jak się bierze pokarm - nie z ciekawości, ale po prostu po to żeby móc oddychać. Coz, ja im wtedy mówiłem rozmaite rzeczy. Pamiętam kilka pięknych wykładów, w których komentowałem tekst Platona o obronie Sokratesa. Ten tekst - Obrona Sokratesa - okazał się niezmiernie aktualny. Wyglądało to jakby Platon pisał specjalnie dla studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego. Potem inny tekst, który długo komentowałem - jest w jednej książce Hegla tekst jaka jest relacja między panem a niewolnikiem, w jaki sposób człowiek popada w niewolę w stosunku do drugiego człowieka. Na ten sam temat pisał także Dostojewski, na przykład słynna mowa inkwizytora z Braci Karamazow jest o tym.

Myslę, że w ten sposób zarówno oni (studenci) jak i ja - bo ja to samo przeżywałem - potrafiliśmy jakby się wznieść ponad tę sytuację. Najważniejsze w tych wykładach było jedno, żeby mówić nie tylko o tym co jest w książce, ale przede wszystkim o tym co jest w człowieku, co w tych ludziach jest. Trzeba było tych ludzi przekonac, że znajdują się na jakiejś wielkiej scenie świata, że sprawa Sokratesa to jest ich sprawa, że oni są jak Sokrates. O co tu chodziło? To jest bardzo ciekawa sprawa. W jaki sposób tworzy się, budzi się, nadzieję w człowieku? Nie w ten sposób, że się człowiekowi pokazuje, że jutro będzie świeciło słońce, że jutro będzie lepiej, bo tego nie wiadomo. Robi się to w ten sposób, żeby człowiekowi pokazac z kim, w jakim towarzystwie prowadzi grę. Wy jesteście Sokratesem! Z Sokratesem! Wy jesteście z Platonem! To jest kontynuacja tej samej historii. W ten sposób w ludziach budzi się poczucie godności. Myslę, że to była sprawa bardzo ważna. W ten sposób powstawała jakby więź między studentami. Ci studenci, którzy chodzili na te wykłady czuli się ze sobą lepiej. To tworzenie więzi jest w tej sytuacji najważniejsze. To jest uniwersytet.

Inną zupełnie sprawą są szkoły teatralne i artystyczne. Tutaj historie były bardzo osobiste. Mianowicie zaproszono mnie w czasie strajku, jeszcze przed grudniem, z wykładem do szkoły malarstwa. Kiedy studenci strajkowali to zapraszali profesorów żeby mieli dla nich wykłady. Strajki były okupacyjne i studenci przebywali na uniwersytecie. Na uniwersytecie była codziennie msza święta, a także wykłady zaproszonych wykładowców. Byłem między innymi w szkole malarstwa i rzeźby. Po jednym z wykładów przyszła do mnie studentka, chyba 3 lub 4 roku, mówiąc, że ma do mnie bardzo osobistą prośbę. Ja jestem taki człowiek, który nie umie odmawiac. Popelnilem wielki błąd, bo się zgodziłem zanim wiedziałem o co chodzi. Ona powiedziała, że chciałaby namalowac moj portret. Moją pierwszą myślą było - oszalała, czegoz ona chce? Skoro jednak się zgodziłem więc cóż było robic.

Potem przyszedł stan wojenny - wtedy parę razy przyszła do mnie z tymi farbami i pędzlem mając tylko jedną myśl, że to musi być dobry portret. W tym samym czasie pisałem artykuł na temat ludzkiej twarzy - co to znaczy doświadczac ludzkiej twarzy, co to znaczy mieć twarz, tracic twarz. Jest w filozofii taki problem, dość ważny jeśli chodzi o doświadczenie drugiego człowieka. Na przykład, jest to bardzo ciekawy problem, jak to jest, że człowiek wie, iż drugi człowiek na niego patrzy. Jest to również bardzo ważny problem w szkole teatralnej. Ta malarka miała niezwykle ostre i piękne widzenie ludzkich twarzy - robiła dużo portretów i specjalizowała się w tym. Rozmowy na temat ludzkiej twarzy były bardzo pouczające - dla mnie i dla niej. Teraz sobie wyobraźcie - tam jest stan wojenny, wszystko jakby ulega zniszczeniu, a tutaj jedna jedyna myśl - że trzeba zrobic coś naprawdę dobrego.

Takich było bardzo wielu i wtedy odkryłem jak gdyby głębszy sens tego co się dzieje. Ważne jest tworzenie. Nie jest ważne to, żeby się bic z policją na ulicy, ale ważne jest, żeby w tej sytuacji, mimo wszystko, tworzyć coś nowego, coś wartościowego. To w pewnym sensie przypominało mi także moją młodość. Kiedyś podczas wojny Niemcy spalili wies, w której mieszkałem. Chłopi, którym spalono domy, kiedy Niemcy już odjechali, pierwszą rzeczą, którą zaczęli robic to było karmienie tych krow, które pozostały przy życiu. Nie biegli, żeby strzelac do tych Niemców tylko z tych

ruin budowali coś nowego. Teraz w Krakowie możemy zobaczyc przepiękne wystawy dzieł sztuki, które powstały w pierwszych miesiącach stanu wojennego. Myslę, że za lat 50 młodzież nie będzie nawet wiedziec co to był stan wojenny i którego dnia został zaprowadzony, bo daty historyczne nie trzymają się głowy, tylko pozostaną te świadectwa, te dzieła sztuki - obrazy, rzeźby. To samo działo się w szkole teatralnej.

Dla mnie osobiscie to spotkanie z młodzieżą artystyczną wtedy było czymś niezwykle owocnym. Nawet zaszła wtedy taka śmieszna historia. Przyszedł do mnie kolega filozof, z którym razem byliśmy na Kongresie Solidarności w Gdansk. To był student ingardena, Leopold Zgoda. Przyszedł bardzo przerażony, opowiadał co się dzieje na ulicach. Nie bardzo chciałem o tym słuchac tylko mówię mu - słuchaj! odkryłem, że w tłumaczeniu książki Kanta, w tytule, jest błąd. To było dla mnie wtedy najważniejsze, że jest błąd w tłumaczeniu. Mój kolega zrobił ogromne oczy na mnie. Najpierw myślałem, że mnie wyrzuci za drzwi, a potem powiedział do mnie - ty jesteś kims takim kogo nie można zabic. Ale to nie ja byłem taki - to była ta młodzież.

Trudno opisywac takie szczegóły, ale wyjątkowo wzruszające było jedno. Mianowicie szkoła artystyczna wystawiła wtedy słynną sztukę Wyspiańskiego - Wesele. Jest to moim zdaniem najbardziej polska ze wszystkich sztuk polskich. Jest sztuką pełną takiej polskiej melancholii. Konczy się tragicznym śpiewem, którego sens jest taki - miałeś człowiekowi wielką szansę w rękach i pozostało ci z tego nic, nic z tego nie zostało. Pozostał ci tylko sznur (ze złotego rogu), na którym można się powiesic. Grała to młodzież w waszym wieku - to jest właściwy wiek do grania tej sztuki. W teatrze zazwyczaj grają aktorzy, którzy przeszli już dwa lub trzy weseła w swym życiu prywatnym - wtedy to nie robi tego wrażenia. Widzicie - tutaj jest wesele, ludzie pełni nadziei, na wesele przychodzą też wielkie duchy przeszłości. Zatraca się granica między rzeczywistością a fikcją. Potem, na samym koncu kłęska. Ale wystawienie tej sztuki wtedy, przez tę młodzież, nie było kłęską, lecz zwycięstwem. To były takie niezapomniane chwile gdy sztuka zwycięża rzeczywistość.

Innym problemem byłaby sfera życia religijnego. Powiem tylko, że w Polsce w kościołach są tłumy. Natomiast szczególnie wtedy było bardzo dużo ludzi na kazaniach, które miałem co tydzień w kościele św. Anny. Między innymi chodziła na nie cała redakcja partyjnej gazety (Gazeta Krakowska), którą wtedy rozwiązano.

- Opracował M B Z

Pierwszego Maja Rosjanie mieli więcej niż zwykle powodów do uczczenia W dniu tym minęła 300-letnia rocznica podpisania Traktatu Pokojowego z Rzeczypospolitą Obojga Narodów zwanego traktatem K Grzymułtowskiego (od nazwiska wojewody poznańskiego, który ten niepomyślny układ dla strony polsko-litewskiej wynegocjował)

Traktat ten potwierdzał z grubsza postanowienia wcześniejszego o 19 lat rozejmu w Andruszowie (nie licząc poprawki z 1678 kiedy to Rosjanie oddali Rzeczpospolitą Nowel, Siebież i Wieliz oraz zapłacili 2 mln złotych

W wyniku porozumienia negocjowanego przez 3 lata podpisano "pokój wieczysty" na mocy którego Rzeczypospolita zrzeka się Czernihowa, Drohobuża, Kijowa (nie na 2 lata jak w Andruszowie lecz na zawsze), Staroduba i Smoleńska za śmieszłą sumę 146 tysięcy rubli w złocie oraz obietnicę wyprawy rosyjskiej na będący w rękach tureckich Azów (która przeprowadzona latem przez ks Golicyna kończy się podobnie jak ta prowadzona w 1690 przez cara Piotra Wielkiego klęska Rosjan - dopiero w 1696 na 15 lat odzyskują Rosjanie to co Kozacy posiadali wcześniej w latach 1637-42)

Za przystąpienie do "Świętego Przymierza" Ligi anty-tureckiej skupiającej Austrię, Wenecję, Państwo Koscielne, a później i Rosję, Rzeczypospolita Obojga Narodów płaci własnymi ziemiami mającymi obszar ponad 200 tysięcy km kwadratowych

Na tego typu ustępstwa wcale nie wskazywał wynik wojny zakończonej rozejmem w Andruszowie (1667) Wprawdzie Rosjanie twardo trzymali Kijów i Smoleńsk z których nie chcieli wyjść mimo obietnicy podczas kapitulacji armii poddała się po kilku tygodniach oblężenia niegdyś 30-tysięczna armia rosyjska na honorowych zresztą warunkach zachowując broń krótką i sztandary (układu nie uznali Tatarzy i popędzili wychodzących z obozu na Krym w charakterze jasyru) Armia polsko-litewska i wspomagający ją Tatarzy i Kozacy operowali w głębi państwa rosyjskiego W 1664 armia dowodzona przez Jana Kazimierza dochodzi do Siewska koło Kurska, gdzie w warownym obozie zamyka się ostatnia orężna nadzieja Moskwy, 40-tysięczna, a więc mniej liczna niż oblegająca armia dowodzona przez ks Romodanowskiego Jednak król, nie może zdecydować się na szturm i wobec nastania wiosennych roztopów utrudniających zaopatrzenie związa obłożenie Niepomyślny rozwój sytuacji wewnętrznej w Rzeczypospolitej gdzie dochodzi do wojny domowej, owocuje w postaci rozejmu w Andruszowie, który ani nie przedstawia wiernie układu sił ani tym bardziej nie jest wypadkową działań zewnętrznych Nic dziwnego, że ostateczne wyniki rozejmu andruszowskiego potępione "układem wieczystym" wobec oporu sejmików zostały ratyfikowane dopiero w 1710 przez Augusta II, a więc już po reorganizacji państwa rosyjskiego i zwycięstwie pod Poltawą

Wiek XVII podobnie zresztą jak uprzednie stulecie obfitował w 3 fazy wojen z Rosją Tylko jedna z nich "Dymitriada" została świadomie spowodowana nie przez państwo polsko-litewskie lecz przez część magnaterii kresowej Rzeczypospolita włączyła się do niej dopiero po 4 latach zmagania kiedy Moskwa nie mając dostatecznych sił aby rozprawić się z najeźdźcami zawarła sojusz ze Szwecją, co Zygmunt III Waza potraktował jako ingerencję w sprawy wewnętrzne swego państwa, mimo iż w 1609 miał już tuzin lat bez mała od chwili kiedy Riksdag pozbawił go korony, nadal zazdrośnie utrzymywał swe tytułarne prerogatywy monarsze We wrześniu 1609 kilkunastotysięczna armia polsko-litewska uderza na utracony w 1514 Smoleńsk

Już 6 miesięcy później delegacja bojarów zjawia się w obozie polskim oferując koronę carską synowi Zygmunta III królewiczowi Władysławowi, co spotkało się z oporem koronowanego ojca dążącego do kolekcjonowania koron wyłącznie dla siebie Obskurantwo i zelotyzm religijny nie były jednak najlepszymi atutami na przejęcie Kremla i bojarowie nie zgodzili się na taką modyfikację swej propozycji

Po błyskotliwym zwycięstwie polskim pod Kłuszynem 4 VI 1610 gdzie 5,5 tysiąca husarii wraz z tysiącem jazdy kozacko-petyhorskiej rozbija 5-krotnie liczniejszą armię rosyjską wspomaganą przez 5 tysięcy najemnych Szwedów, Szkotów, Francuzów i Niemców kandydatura królewicza staje się nie do obalenia Na wieść o klęsce pod Kłuszynem 8 tysięcy Rosjan obleganych w twierdzy Carowo-Zajmiszcze (przez 4 tysiące piechoty kozackiej oraz półtora polskiej) przechodzi na stronę polską uznając za prawowitego władcę królewicza Władysława Następnie po spisaniu umowy ze zwycięzcą Hetmanem S Zolkiewskim wspólnie ruszają na Moskwę Polacy, Litwini, Kozacy i Rosjanie, która otwiera bramy uznając za swego prawowitego pana królewicza Władysława Król Zygmunt III nie ratyfikuje układu i nie zezwala synowi na objęcie tronu, grając na zwłokę i po cichu licząc, że jemu dostanie się tron na Kremlu Dwa lata oczekiwania powodują diametralną zmianę sytuacji w państwie moskiewskim Do wygasnięcia nastrojów filo-polskich przyczynia się nie tylko kunktatorstwo Zygmunta III, ale grabieżcze zachowanie się najemnych żołnierzy Polaków i Kozaków, Litwinów i Niemców oraz wszelkich innych awanturników niezależnie od nacji,

którzy zaciągali się tam na służbę, ich poczynania są zapisywane przez nieufnych i ksenofobicznie nastawionych Rosjan na karb polski W marcu 1611 wybucha anty-polskie powstanie Minina i Pozarskiego, jesienią 1612 kapituluje polska załoga na Kremlu W lutym 1613 pazerność Zygmunta III na tytuły i zaszczyty zaowocuje w postaci obioru carem Michała Romanowa (pochodzącego nota bene z neutralnej dotychczas frakcji bojarskiej, która teraz występuje przeciw panowaniu polsko-litewskiemu) W 1617 armia polsko-litewska wspierana przez kozaków dochodzi do bram Moskwy, których nie ma jednak komu otworzyć Gra na zwłokę króla Zygmunta i brak rozwiązania sprawy sukcesji tronu powoduje, że z rąk polskich wymyka się bezpowrotnie szansa znalezienia rozwiązania wschodniego na dogodnych dla Rzeczypospolitej warunkach Nie zdobyto się na dworze polskim na próbę dołączenia do dwuczłonowego państwa polsko-litewskiego trzeciego ruskiego, prawosławnego członka, który by miał zagwarantowane wszelkie

sięcy kozaków zaporoskich W tym czasie rosyjska armia zdołała już stopniem na skutek strat bojowych o 20%, tak że przewaga liczebna była po stronie polsko-litewsko-kozackiej Z chwilą przybycia odsieczy odwróciły się też diametralnie role oblegający stali się obleganymi szczególnie po zdobyciu obozów Matissona i Prozorowskiego 23 IX 1633 W październiku Rosjanie są już w całkowitym kotle, bronią się jednak zaciekle w swym obozie Kapitulują dopiero 7 I 1634 po rozbiciu rozpaczliwych prób wydarcia się okrężni Władysław IV wspaniałomyślnie zgadza się na honorową kapitulację Przez piersien wojsk polsko-litewsko-kozackich przechodzi 8056 żołnierzy z bronią ręczną i sztandarami czyli jedna czwarta stanu wyjściowego Mimo kompletnej klęski militarnej podczas obrad pokojowych w Polanowie Rosjanie potrafią nie tylko wytargować zrzeczenie się pretensji króla Władysława do tronu carów, lecz także 30 tys km2 terytorium Rzeczypospolitej z Sierpejskiem i Trubczewskiem (18 V 1634)

Następne lata przyniosły poprawę stosunków z państwem rosyjskim, nawet osiągnięto porozumienie w sprawie wspólnej wyprawy na Imperium Ottomańskie w 1646 Nie doszła ona do skutku z powodu sprzeciwu sejmowych "gołębi" bardziej zainteresowanym eksportem zboża niż rozszerzeniem terenów pod jego uprawę (ekonomista by orzekł, że preferowali gospodarkę intensywną niż ekstensywną) W 1648 król Władysław IV usiłował prywatnymi zaciągami oraz pocztami pańskimi uderzyć na Kreml w odwet na tatarską wyprawę z 1644, która została zresztą całkowicie rozbita pod Ochmatowem, gdzie zginęło kilkanaście tysięcy mieszkańców Krymu Wydawał się, że połwysep stanie się łatwym łupem sił polsko-kozacko-moskiewskich, gdyż armia rosyjska wkroczyła już w stepy donskie Niestety Tatarzy zdołali w ostatniej chwili przeciągnąć na swą stronę Kozaków zawierając z nimi sojusz przeciw Rzeczypospolitej Znaleźli oni partnera w osobie dotychczas wiernego Rzeczypospolitej pisarza wojsk zaporoskich Bohdana Chmielnickiego, który został skrzywdzony przez totumfackiego Komiecpolskich D Czaplinskiego i nie mogąc uzyskać satysfakcji sądowej postanowił jej poszukać sobie militarnie Do zawarcia sojuszu z Tatarami był zaś szczególnie predysponowany gdyż znał i język i obyczaje ludów Krymu, jako iż po klęsce pod Cecorą dostał się do niewoli tatarskiej, gdzie przesiedział kilka lat zanim nie został wykupiony przez swą matkę

Państwo moskiewskie nie dało się wciągnąć w ten wewnętrzny spor Rzeczypospolitej przez z gorą 6 lat Dopiero w 1654 r 17 I widząc, że Kozacy nie dają się okiełznać Moskwa aranżuje przyłączenie ziem ukraińskich co następuje na mocy ugody w Perejaślawiu Ta nowa konfiguracja polityczna wzbudza wbrew opiniom historyków sowieckich (a przedtem i rosyjskich) minimalny oddźwięk W samym Perejaślawiu miesiąc ugody zaprzysięga ją 284 (!) osób, czyli 3% mieszkanców Na terenach Ukrainy kozackiej zaś 128 tysięcy, w tym 188 herbowych, czyli ani w grupie kozaków wolnych oraz "czerni" nie przekraczał kilkunastu procent, zaś wśród herbowych władzących gdzie ich miejsce, kilku procent Buntujący się przeciw układowi z Moskwą kozacy zostają pobici nad rzeką Tasmina, przez wkraczającą armię rosyjską W nowej sytuacji na stronę Rzeczypospolitej przechodzą Tatarzy Armia rosyjska wkracza także na tereny Wlk Księstwa Litewskiego Wojska litewskie dowodzone przez Hetmana J Radziwiłła mimo zwycięstw pod Szklowem i Smoleńskiem zostają rozbite pod Szepielowiczami W wyniku klęski padają Połock, Smoleńsk, Mohylew i Witebsk Nie zmienia sytuacji zwycięstwo pod Ochmatowem odniesione przez połączone siły polsko-tatarskie Niestety Tatarzy i tym razem wykazali większe przywiązanie do pieniądza niż

wolę walki, dali się przekupić swym niedawnym sojusznikom - kozakom, którzy w ten sposób wymknęli się z oblężenia, za nimi zaś podążyli Rosjanie

Na Litwie tymczasem, po nierozstrzygniętej bitwie pod Wilnem 7 8 1655 wojska litewskie zamiast bronić swej stolicy (którą po 3 dniach oblężenia zdobyli Rosjanie), udały się na zachód, gdzie od miesiąca istniał jeszcze jeden front walki - ze Szwecją. W listopadzie 1655 tylko skrawki Rzeczypospolitej Obojga Narodów wolne są do Szwedów, Moskali czy Kazaków, w tym miesiącu udaje się Tatarom zaskoczyć armię kozacko-rosyjską pod Jeziorną. Za cenę zwrotu łupów (o co głównie chodziło Tatarom) oraz powrotu Kozaków na służbę królewską (czego już Tatarzy nie mieli ochoty ani i chyba siły wyegzekwować zadawając się pełnym wykonaniem pierwszego warunku) zawarto rozejm i wypuszczono z okrzęnia siły kozacko-rosyjskie

W 1656 r. 3 XI zawarto układ z Rosją w Niemieży, który wprowadził zezwalał na chwilowe zatrzymanie rosyjskich zdobyczy, lecz państwu polsko-litewskiemu dawał szansę na skoncentrowaniu swych sił w wojnie ze Szwecją. Rosja zamieszkiwana sukcesami tej ostatniej, uderzyła na będące w jej rękę Inflanty zdobywając Parnawę. Jednak układ ten był krótkotrwały. Zwycięstwa Rzeczypospolitej w wojnie ze Szwedami, pobicie i zmuszenie do wycofania się z działań wojennych Siedmiogrodzian i Brandenburczyków (tutaj za cenę ustępstw jak rezygnacja ze stosunku lennego

Prus Książęcych oraz oddanie starostw lęborskiego, bytowskiego i drahimskiego), a nade wszystko znalezienie "modus vivendi" ze znaczną częścią Kozaków w Hadziaczu 16 IX 1658 zamieszkiwało Moskwę

W 1659 w celu obalenia umowy hadziackiej wkracza na Ukrainę rosyjska armia ks. Pozarskiego, zostaje ona kompletnie rozbita 28 VI 1659 pod Konotopem przez Kozaków Wyhowskiego i Polaków A. Potockiego. W sierpniu jednak następuje znowu rozłam wśród Kozaków. Hetmanem zostaje Jerzy Chmielnicki opowiadający się za Moskwą. Na pola bitewne wkracza 32-tysięczna armia polska pod dowództwem sędziwego bo blisko 80-letniego "Rewery" S. Potockiego wspomaganą przez 20 tysięcy Tatarów

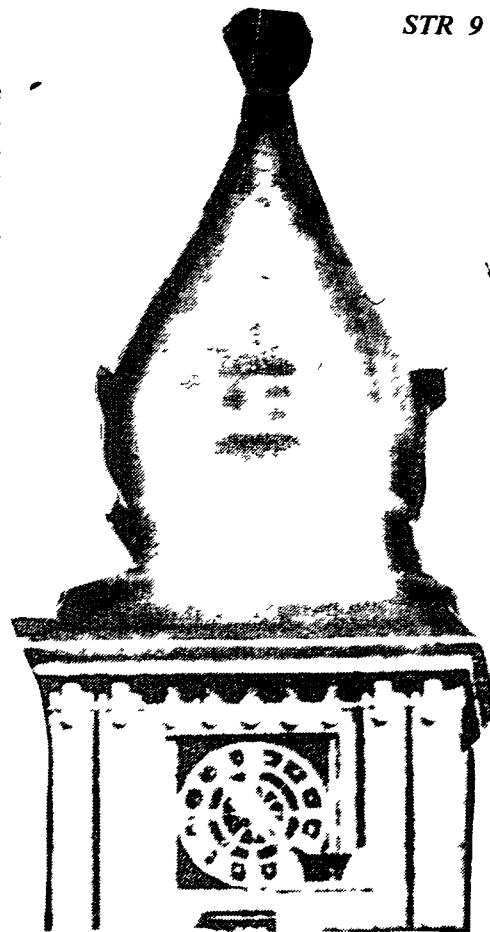
Wkrótce otacza ona wojska rosyjskie pod Cudnowem. Idące na odsiecz 40-tysięczne oddziały kozackie zostają rozbite pod Słobodyszczami, co więcej udaje się J. Lubomirskiemu przekonać ocalałych Kozaków aby opowiedzieli się za unią w Hadziaczu i przysięgli na wierność Rzeczypospolitej. Rosjanie kapitulując honorowo pod Cudnowem zobowiązują się oddać wszelkie terytoria zdobyte na Rzeczypospolitej łącznie z Kijowem i Smoleńskiem. Tatarzy jednak po wyjściu Rosjan z oblężenia napadają na nich i pędzą na Krym (zresztą i tak było mało prawdopodobne, że Rosjanie dotrzymają warunków umowy)

☆

W ten sposób następuje oczyszczenie

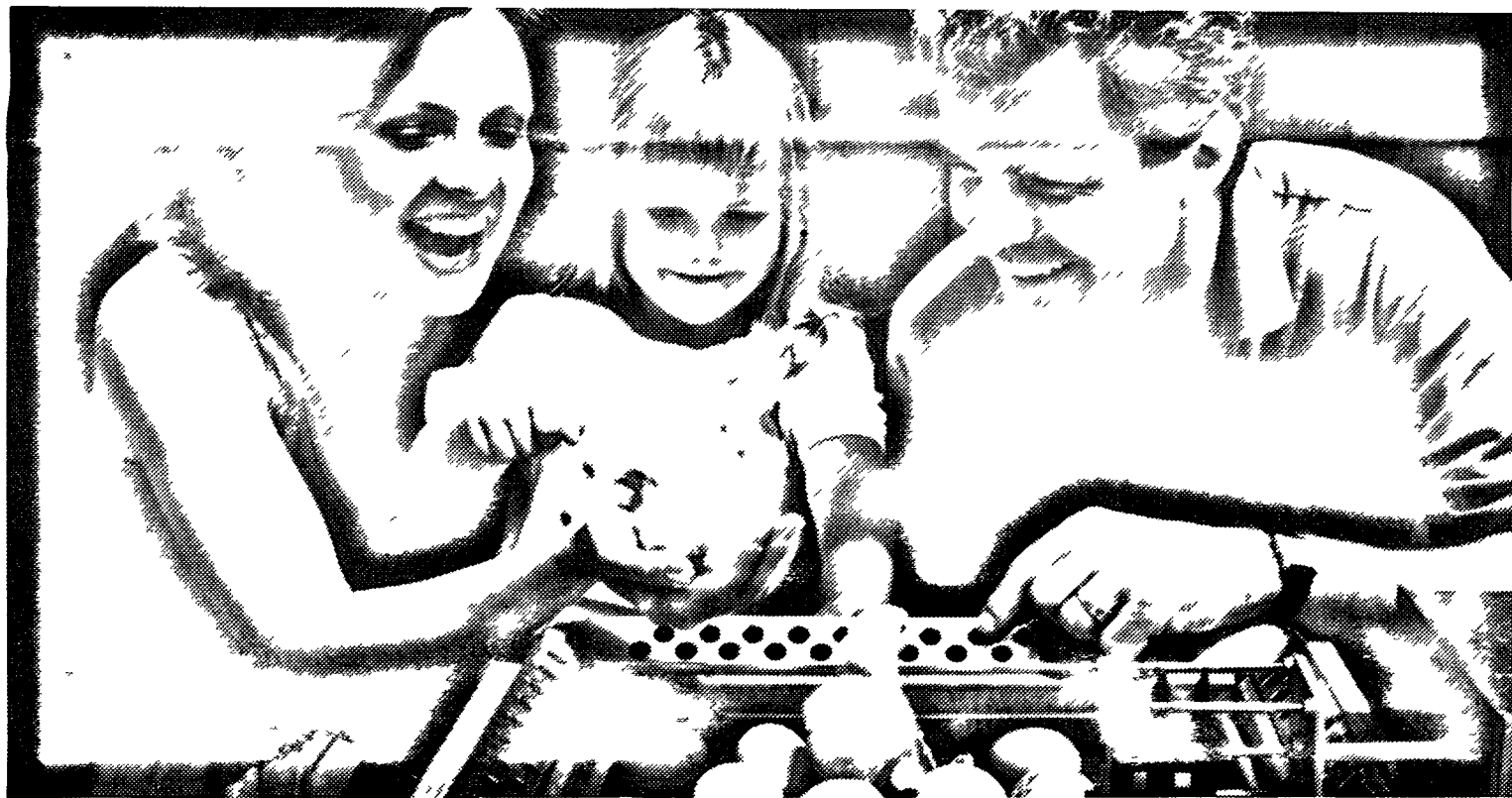
Ukrainy z wojsk nieprzyjaciela, równie sprawnie przebiega to na Litwie, szczególnie zaś po wkroczeniu kilkudziesięcioletniego wprowadzonego w bojach korpusu S. Czarnieckiego przybyłego z Danii gdzie "docinano" resztę armii szwedzkiej. Wprowadzili Litwinów jeszcze w 1658 przegrali bitwy pod Werkami, a w 1659 nad jeziorem Miazioł, przybyli z odsieczą Polacy kompletnie armie rosyjską Chowanskiego 28 VI 1660 pod Połonką, w październiku tegoż roku dochodzi do nierozstrzygniętej bitwy nad rzeką Basią. W grudniu rozbito Rosjan pod Połockiem i odzyskano Wilno. Wydawało się, że Polacy stoją w obliczu kompletnego zwycięstwa na wschodzie gdzie operowały wielotysięczne armie polsko-litewskie (50 tysięcy) nie licząc wątpliwych sojuszników w liczbie 20 tysięcy byli Tatarzy (zresztą Moskwa miała też swe problemy z Kozakami, nawet tymi którzy byli prorosyjscy). Większość Kozaków ponownie opowiadała się za Rzeczypospolitą opowiadając się za Unią w Hadziaczu i dając buławę hetmańską J. Teterze

Nie mając przeciwników rosyjskich na swym terytorium (nie licząc dobrze obwarowanych Kijowa, Smoleńska, Mohylewa i Połocka, z których te dwa ostatnie zostały później zdobyte) armia polsko-litewska wspomaganą przez kilka tysięcy Kozaków wkracza na terytorium państwa rosyjskiego. Zatrzymuje się pod Siewskiem, odejście od niego, mimo przewagi liczebnej bez wdania się w bitwę jest niepoczytalnym błędem nie tylko operacyjnym. Wraz ze zwycięstwem oblężenia okrzęnej tam armii rosyjskiej związa się

wielkość Rzeczypospolitej i jej dominująca rola na wschodzie. Od tej chwili przewagę osiąga Rosjanie co wprowadziło nie zostaje udokumentowane ale na polu dyplomatycznym. Wybuch zaś w Rzeczypospolitej wojny domowej kładzie kres możliwościom uregulowania spraw wschodnich według wzorców Unii w Hadziaczu

K S W

Nauka rolnictwa to dzień pełen uciechy.

Czemu jedne jajka są brązowe a inne białe? Czy da się wykorzystać odpady zwierzęce do produkowania energii? Jak jeden byk może stać się ojcem 50 000 cieląt?

Gdzie można znaleźć odpowiedzi na tego typu pytanie?

W Ontario Science Centre, w The Farm - na Fermie - na specjalnej wystawie FOOD poświęconej żywności

Jeśli dręczy cię głód informacji na temat najnowocześniejszych metod w rolnictwie, pośpiesz do The Farm - we wszystkie dni tygodnia od dziś do 2 listopada. Po dalsze informacje proszę telefonować na numer (416) 429-4423

FOOD
March 6 - November 2, 1986

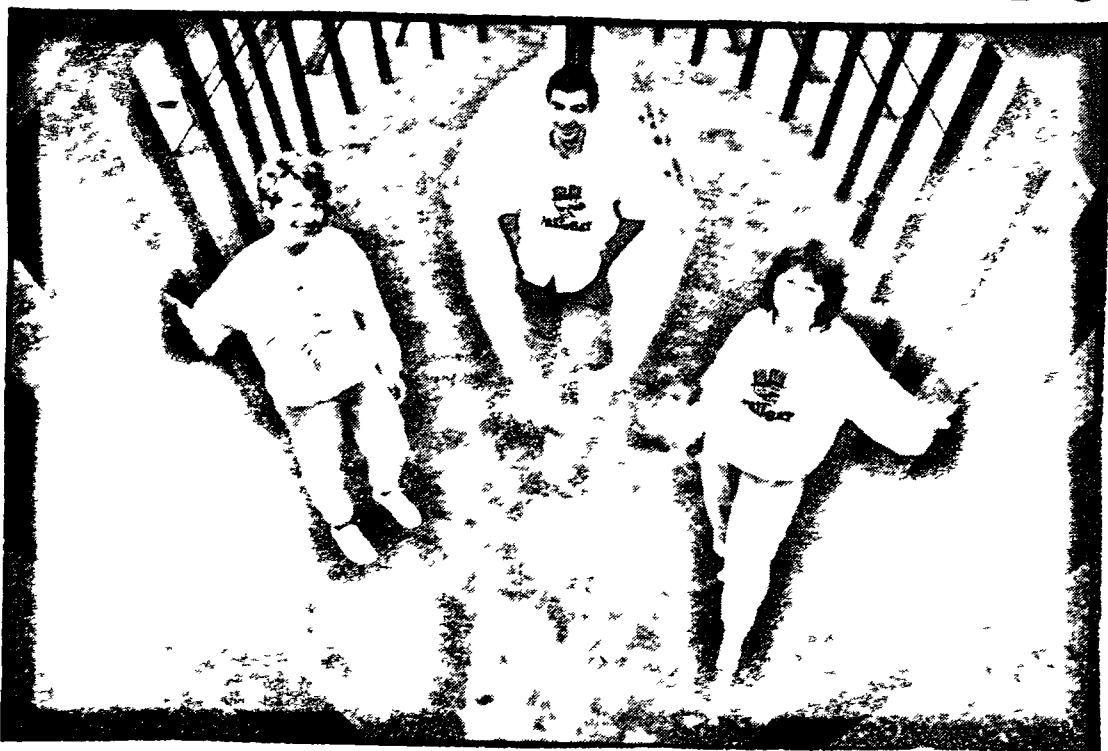
Z RODZINĄ NA WYSTAWĘ THE FARM
W ONTARIO SCIENCE CENTRE

Ministry of
Agriculture
and Food
Ontario

Wpłaty
na Pomoc Dziecięcym
Szpitalom w Polsce
'Operation Lifeline'
Lista zbiorczy K.P.K.
Sudbury

Antonowicz H.	25
Bielanski S.	2
Błaszczak K.	10
Buratynski L.	10
Barkiewicz Z.	20
Brill J.	3
Bonczak A.	5
Pararowski J.	5
Biczek P.	10
Cal L.	10
Cichowski W.	10
Chojracki S.	5
Domaradzki M.	20
Dembek B.	20
Dembek K.	20
Domalewski J.	5
Dotkiewicz K.	10
Fedec J.	2
Galecki T.	5
Górski J.	20
Głuchodub W.	5
Golanski A.	10
Grabowski J.	20
Jabłonski J.	5
Jonaitys J.	2
Jonata F.	10
Kulczycki K.	20
Korzeniecki B.	10
Kraj H.	20
Kesek A.	5
Klys J.	10
Korobij J.	10
Kotula J.	3
Kluszczyński A.	20
Kolasa K.	20
Kat Liga Kobiet	50
Kurek L.	20
Kurek J.	3
Kowal J.	5
Koło Pan S.P.K.	25
Lachance G.	2
Linczewski W.	10
Legec J.	10
Łopuszczyński M.	10
Majoch M.	10
Mokrzycki K.	4
Mossakowski Z.	20
Miszczak L.H.	50
Maćkowski M.	10
Mrozewski A.	10
Nazaruk A.	20
Noworodzki J.	5
Posadowski W.	10
Plach J.	10
Paluch P.	20
Paszkowski A.	5
Pasternak S.	10
Przybysz S.	10
Rosa J.	10
Rutkowski B.	5

ciąg dalszy nastąpi

TEATR

Autor "bez ziemi"

Ciekawe zjawisko, którego prawdę powiedziawszy nie spodziewałem się w tu-tejszym swiatku, nawet tym mającym (nadającym sobie) przydomek "artystyczny"

Czy wyobrazają sobie Państwo sytuację, w której spotykacie na którejś z ulic miasta Toronto grupę aktorów prezentujących "uliczny spektakl" i mających na dodatek ambicje zrobienia tego na poziomie profesjonalnym? Trudne są te dwa elementy do połączenia, szczególnie jeżeli weźmiemy pod uwagę, że ci "profesjonalisci" dochowując tradycji w tego typu teatrze postanowili "nieamatorsko" stronę swojej sztuki rozwiązać tak jak to niegdyś bywało przy pomocy kapelusza

"Pass the Hat" stało się jednocześnie nazwą i statusem ekonomicznym grupy, która w sile pięciu osób postanowiła wyruszyć na ulice miasta by w prostej, komunikatywnej formie "dostarczać" teatru

tym, którzy potrafią na krotką chociażby chwilę zwolnić tempo prywatnej codzienności by przystanąć na rogu i przyjąć cokolwiek za grosz do kapelusza

"Długość prezentowanego fragmentu - mówi Janis Hobson - uzależniona jest od uwagi jaką poświęcają wydarzeniu stojący na ulicy przechodnie" Grupa ma w repertuarze zasadniczo dwa typy przedstawień. Do pierwszego z nich zalicza się seria krótkich, pięciominutowych epizodów poświęconych typowym, na co dzień spotykanym sytuacjom, zdarzeniom, czasem zupełnie prozaicznym. Drugą propozycją jest coś co możemy nazwać "chodzącym teatrem"

"The Otrnovot Case" jest tytułem jaki nadał swemu czterdziestominutowemu przedsięwzięciu jego autor Craig Gomes określając go jako "wydarzenie detektywistyczne". Rzecz odbywa się w trakcie przechadzki, w której widzowie towarzyszą piątce aktorów biorąc jednoczesny udział w zaproponowanym im "dochodzeniu"

Jedynym problemem, który stanowi nie lada przeszkodę dla grupki zapalcowców jest zarządzenie zabraniające urządzania tego typu imprez w miejscach publicznych. "Pomniki i fontanny są dozwolone w parkach i na placach, a przedstawienia na żywo nie. Może Toronto nie jest miastem ludzi, choć takim przecież powinno być" - żalą się artyści. Ale czy pięciominutowy postój na rogu dwóch ulic można uznać za okupowanie miejsca publicznego - chyba nie. W każdym bądź razie "Pass the Hat" konsekwentnie dąży do zrealizowania swych planów i wypada tylko życzyć im powodzenia, a sobie okazji do zostania "wyrywany" np o piątą czterdziestą po wyjściu ze sklepu spożywczego. Pozostaje tylko jeden problem - Kapelusza

Jeżeli nawet uda mu się ująć osaczeniu zawiloscia paragrafów to czy wytrzyma prostotę ekonomii? A jak nie wytrzyma to będzie musiał przejść na zawodowstwo

Dariusz L. BARECKI

Z OKAZJI ZJAZDU PARTII DLA PRZYPOMNIENIA CZYTELNIKOM

"PRAWDY" z 13.XII.81 r.

JACEK KACZMARSKI

Nie chciałem być Polakiem,
Polakiem być to wstyd,
nie można ufać takim -
co drugi z nich to Żyd
Co trzeci to literat
na żołdzie CIA,
co czwarty ksiądz a teraz
spiskują wszyscy trzej
W kościelnych kazamatach
szykują jawny bunt,
a kułak im pomaga,
bo ma prywatny grunt
Stąd głód i wszelkie straty,
bo zamiast mięs i zboż
kułak hoduje kwiaty
i tarza się wśród róż
Nie chciałem być Polakiem,
tam nawet w partii smród
im wille z kadilakiem
budują zamiast hut,
A w centralkomitecie
trwa wciąż frakcyjny spór
kto słyszał by na świecie
do takich doszło bzdur
Tam w telewizji ponoc
pokazał jakiś cwik,
jak w sejmie odrzucono
rządowych ustaw plik
No, za to ktos poleciał,
lecz stało się, lud zna,
ze wszyscy byli przeciw,
i tylko jeden za
Nie chciałem być Polakiem
tam z brudnych swoich nor
wypętlę trzech tajdakow
i założyło KOR
Demagogiczne hasła
zalały cały kraj

i proszę - nie ma masła,
a nawet kurzych jaj
W Dzierżyńskowo ojczyźnie
bezkarni parę lat?
SOLIDARNOŚĆ w socjalizmie?
- tego nie widział świat!
Te wszystkie nasze dary,
braterską zwołując dłoń,
sprzedali za dolary,
kupili za to bron
Po nocach drukowali
podstępny wrogich ust
i ciężko szkalowali
Sowieckij nasz Sojuz
Żołnierzy Krasnoj Armii
nie został żaden grob
i wisiał na latarni
jeden przy drugim trup
I zanim ich generał
nareszcie wziął za pysk
co krok do ludzi strzelał
kontrrewolucjonist
Dzis błyszczą im nadzieja,
ze zejść z błędnych drog
i pojma, kto w ich dziejach
przyjaciel im, kto wrog
Polacy, my Słowianie
wszak wspólny mamy pien
i dla was słońce wstaje
i dla was przyjdzie dzień!
Zawisnie dran i łobuz,
tchorzliwy czmychnie szpieg
i wkroczy nasz wspólny oboz
w dwudziestypierwszy wiek
I na tym chyba koniec,
papieros w rękę drga
A, jeszcze podpis pionier
Iwanow, liet szest - Moskwa

MINI OPOWIADANIE KRZYSZTOFA OSTASZEWSKIEGO

Nad białymi chmurami zasypiają smutni i spokojni ludzie. Pod nimi chmury, nad nimi ptaki, a wszystko to jest przecież tylko ciepłym pożegnaniem

Najcieplejsze pożegnania, najczulsze słowa, lecz ludzie śpią i każdy z nich jest tak właśnie samotny, jakby czekał na swoją porcję słów. Te słowa nie przedostaną się przez skórę, te słowa to tylko wspomnienia

Każdy z zegnających ma rację, a szczególnie ci, którzy zegnac się nie chcą, nie wierzą w chmury, nie wierzą w sen i ptaki

Każdy z zegnających macha ręką. Człowiek, którego pozdrawiają ma tylko siebie, swoje dwie ręce trzymające walizki

Gander, 7 września 1981

OGŁOSZENIA

CINEMATIC

JANUSZ PIETRUS

tanio wykonuje wysokiej jakości
video filmy.

Najlepszy sposób na zachowanie
niepowtarzalnych chwil.

DZWOŃ 743 - 8142

KURSY -
NAUKA

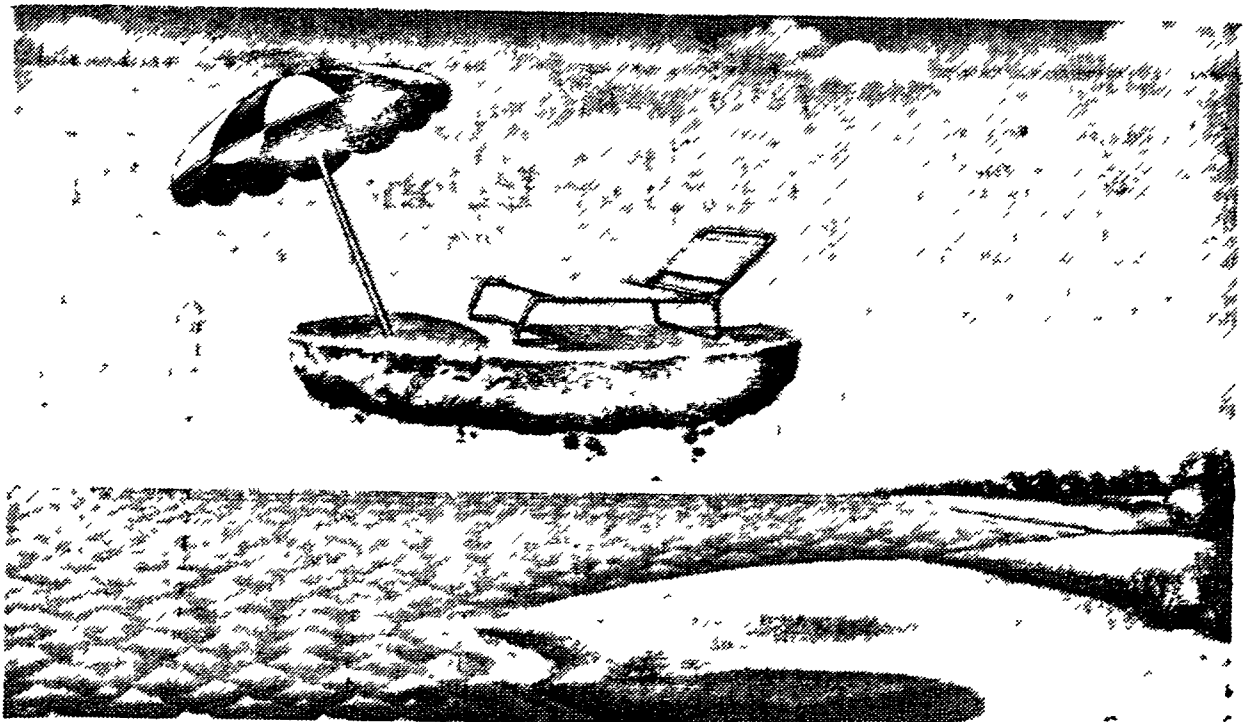
American social dancing
AMERYKANSKI
TANIEC
TOWARZYSKI

walce, tango, foxtroty, rumbi,
cha-cha, samby, swing
Informacje i rejestracja
(416) 782 - 9776
Młodzież i dorośli

OPOWIADANIE

JERZY JARUCKI

PLAŻA

Rafał Olszowski

Moje drugie Boże Narodzenie na plaży Białej szeroki pas pylistego piasku, spieniony Atlantyk, słońce przebijające ostre promienie przez prawie niewidzialny kurz niesiony z Sahary. Od kilku dni nawiedziły nas początki harmatany.

Wszyscy są nieco podnieceni - zwłaszcza odświętni, kolorowo ubrani tubylcy. Jedni przybyli tutaj oglądać roznegliżowanych Oibo(s) (miejscowe określenie białego, oznaczające "obłazy ze skóry") i po-nasmiewać się z nich wśród licznej rodziny, a następnie na ich ile zamówić kilka zdjęć z Polaroidu u uganiających się wokół fotografów. Inni, których jest znakomita większość, po prostu pohandlować. Kupić można tutaj prawie wszystko. Przybyli z Połnocy Hausa oferują głównie wyroby ze skóry i koci słoniowej, miejscowi - owoce, warzywa, zakazany szampan, francuskie wina, zegarki, kalkulatory i inne surogaty cywilizacji przemyconej z pobliskich krajów franko-zycznych oraz z Dalekiego Wschodu, albo skradzione ze statków. Akcje miejscowych piratów dobrze są znane marynarzom wszystkich flot.

Prowadzeni przez samozwanczego właściciela skrawka plaży i daszka utkanego z liści palmowych napadani jesteśmy kolejno przez grupy handlarzy, których trudno się pozbyć. W pobliżu naszego stałego miejsca usadowiła się duża grupa Serafinów, którzy wściekle wybijają gwałtowne rytmy na dużych bębnach. Kilka kobiet w białych habitach biegnąc wzdłuż plaży wtóruje im dużymi dzwonkami. Wszyscy wyglądają jak w transie. Ten jednostajny rytm, ostre, oslepiające i jakies dziwne słońce oraz agresja handlarzy sprawiają, że ulegam naciskom zony i nowo przybyłego kolegi Andrzeja i po raz pierwszy decyduję się na przejście na drugi koniec plaży i dołączenie do Polserwisu. Andrzej ma tam swojego kolegę, a zona twierdzi, że Polserwis nie jest aż taki. Ostrzegany trzymałem się od nich z daleka przez całe dwa lata.

Grupa, z pewnymi "dętymi" wyjątkami, okazała się na pierwszy rzut oka nawet sympatyczna. Większość z nich spędziła już kilka lat w Afryce i jakos "zalatwiała sobie" kolejne kontrakty. Inni to po prostu delegaci, którzy zjawiają się tutaj co jakiś czas prosto z Warszawy, niby to sprawdzać działalność polsko-lokalnych firm, a tak naprawdę, o żeby się za państwowe pieniądze przewietrzyć. Jeszcze inni, rozłokowani dalej, "wyszła sfera", nie zadają się z pospóltwem.

Tworzą oni smietankę Polserwisu - miejscowe biura - i kręcą się jedynie wokół innych biurokratów - tych z ambasady. Jeden z nich, który za Gierka nosił krótkiego jeza, a za Kani zapuścił włosy, podobno odpowiedzialny za działalność niefiszowego PZPR, utkwiał mi głęboko w pamięci. Wskazano mi go kiedyś jako tego, który został obity kijami przy okazji jakiejś uroczystości za to, że nie chciał dąć butów.

Osoba, która mi to relacjonowała promieniowała z zachwytu. Potem, po bliższym zetknięciu się z nim, kiedy sfrustrowany opuszczał wille (a jakże) naszej ambasady, przypomnienie tego wydarzenia przywrocilo mi równowagę.

Po pierwszym "obwąchnięciu się" z Polserwisem zorientowałem się, że znają oni nie tylko moje nazwisko, ale i kilka szczegółów z życiorysu. Kolega Staszek, który "dorzaznie" był na Uniwersytecie, gdzie od lat starał się o pracę i napastował nas przynajmniej raz w tygodniu, twierdzący, że unika tych z Polserwisu, nie tylko ich nie unikał, ale na bieżąco informował. Jak się potem okazało informował również i ambasadę o tych odszczępieniach, którzy nie wiadomo jak się tutaj znaleźli - "Chyba przez FAO?" Po ogłoszeniu stanu wyjątkowego w Kraju zjawil się u mnie i natychmiast głośno zdziwił: "Jeszcze nie zdjąłeś plakietki Solidarności? Ja już to zrobiłem wczoraj".

Po dokonaniu rytualnych plażowych zakupów i wymianie poglądów na tematy ogólne z jednym z Zastępców, wydawało mi się, że przypadliśmy sobie do gustu. Kiedy ten się oddalił, żeby zanurzyć ciało w pianie morskiej, zagadnąłem sąsiada o mocno zaczerwienionym karku.

- Wie Pan, kiedy widzę te spienione fale, to zawsze przypomina mi się stary dowcip.

Pytanie brzmi: Jaka jest różnica pomiędzy Wenus a partią? Słyszał Pan?

- Nie, nie słyszałem.

- W zasadzie niewielka. Obydwie powstały z fali morskiej, z tym, że jedna z piany, a druga z mętów.

- Nooo, dobre, doobre. Nieee, nooo dooskonalee ha, ha, ha!

Towarzysz nie bardzo wiedział, czy prowokuję go, czy też jestem tylko naiwnym ryzykantem. Było to w początkach stanu wojennego i wszyscy nabrali wody w usta. Zmienił więc natychmiast temat rozmowy.

- Kolega Zastępca, z którym pan przed chwilą rozmawiał świetnie mówi po angielsku - zauważył pan?

- O tak, tak mi się wydaje.

- Ma przy tym doskonałą kolekcję płyt i świetnie prowadzony dom. Na pewno Państwa kiedyś zaprosi. Wie pan, chciałbym jednak pana przed nim ostrzec. Tutaj syczył głos i podsunął się konfidencjonalnie.

- Mówi się o nim, że pisze raporty do ambasady.

- Oooo! Dziękuję serdecznie - pospiesznie odrzekłem, bowiem Zastępca zmierzał w naszym kierunku.

Rzesko strzepnął z siebie resztki wody i zapytał mnie, czy nie wybrałbym się z nim na spacer wzdłuż plaży.

Zapadając się w piasku, w pewnym momencie zostaliśmy wpędzeni do wody przez miejscową piękność galopującą na

wynędzniałej szkapie. Ku uciesze grupki dzieci pozbiieraliśmy się niezdarne i pocziłaliśmy w kierunku wraku statku. Wybrał się na brzeg cały wyladowany cementem, po osmiu miesiącach wyczekiwania w porcie na rozładunek. Na skutek wilgoci cement był już kompletnie skamieniały i kapitan postanowił odzyskać choć część wartości towaru od towarzystwa asekuracyjnego. Podobno nie udało mu się. Po wymienieniu kilku barwnych przykładów lokalnego marnotrawstwa i korupcji Zastępca zadecydował, że wracamy.

Gdy zbliżaliśmy się do naszego zadaszzenia, przystanął i zaczął mówić poufałym szeptem.

- Wie pan, ten facet, z którym pan rozmawiał kiedy wyszedłem z wody - chciałbym pana przed nim ostrzec. Wie pan, robi on wrażenie bardzo sympatycznego człowieka. Lubi przy tym kwiaty, ma wspaniałą kolekcję roślin tropikalnych i dobrze gotującego stewarda. Na pewno zaprosi kiedyś Państwa do siebie. Wie pan, niech pan jednak z nim uważa. Mówi się o nim, że ma kontakty z ambasadą i pisze donosy.

Po dłuższych kontaktach z grupą Polserwisu i pewnej wizycie w naszej ambasadzie przekonałem się, że obydwaj mieli rację.

Pigułki
PCAG

CARAVAN W pawilonie "Kraków" PCAG miało swoje stoisko. Największą popularnością cieszyły się koszulki i znaczki pocztowe wydane przez podziemną Solidarnosc. Dysponujemy jeszcze pewną liczbą tychże znaczków. Są one do nabycia w biurze PCAG. Stoisko PCAG w pawilonie "Kraków" prowadziło również zbiórkę pieniężną na Radioactive Fallout Disaster Fund, która przyniosła \$79.

BLACK RIBBON DAY
Organizatorzy IBRD potr-

Organizatorzy IBRD potrzebują ochotników do pracy administracyjno-biurowej przy przygotowaniach do Międzynarodowego Dnia Czarnej Wstążki. Chodzi o adresowanie kopert, sprawdzanie list itp. Jeżeli dysponujesz jedną lub kilkoma wolnymi godzinami, zadzwoń do PIGULEK!

Kolejna MSZA ŚWIĘTA ZA OJCZYZNĘ odbyła się dnia 29 czerwca w kościele św. Teresy. Przed kościołem zebrano na Solidarnosc \$180.52.

FOTOGRAFIE z "Jajka wielkanocnego" i z demonstracji w Ottawie można podziwiać i zamawiać w biurze PCAG.

PIGULEKI można również zacywać przez telefon. Telefonujcie do naszej mini-redakcji! Redaktorzy PIGULEK służą dodatkowymi informacjami, przysyła złozenia "ndon-

konceptyjno-
witaminowo-
stymulujące

cji", a także proszą o nowe KONCEPTY.

Redagują z ramienia Polish Canadian Action Group, Anna i Stanisław Dubiscy, tel. 925-8128. Biuro PCAG, 192 Garden Ave., czynne jest we wtorki od 10:00 do 18:00. TEL. 588-1659. P.O. Box 55, Station V, Toronto, Ont. M6R 3A4.

Centralny Komitet Polskich Organizacji Weteranów
Toronto-Oshawa SERDECZNIE ZAPRASZA
wszystkie organizacje polonijne wraz z pocztami
szkandarowymi oraz całą Polonię w Toronto,
jak również bliższych i dalszych okolic na
ŚWIĘTO ŻOŁNIERZA

które odbędzie się dnia

10 SIERPNI 1986 r

w parku im. I. Paderewskiego, w River Valley,
przy Hwy Nr 27.

Msza polowa o godz. 12:00. Zbiórka pocztów szkandarowych o godz. 11:30. Po części oficjalnej zabawa taneczna, zabawy dla dzieci, wybór "królowej pikniku", loteria i wiele innych atrakcji.

Bufet obficie zaopatrzone smaczne gorące dania.
Czysty dochód jak rokrocznie przeznaczony jest na
INWALIDÓW.

● Wstęp \$3.00 od osoby - dzieci poniżej lat 12 - wstęp wolny.

● Dojazd z południa Hwy 427 na północ - która przechodzi w Hwy 27 ze wschodu i zachodu Hwy 401 do Hwy 27 N - minąc Hwy 7 i 6 km na północ - po lewej stronie w River Valley znajduje się Park im. I. Paderewskiego.

KOMITET

TADEUSZ GWIAZDA
SELESMAN

HUMBERVIEW MOTORS INC.

3200 Bloor St. West

Oferuje nowe i używane samochody
m-ki Chevrolet oraz Oldsmobile

Udzielam wyczerpujących informacji również
telefonicznie Bus 236-1011, Res 823-0327

Mecenas January

PRAWO I TY KANADYJSKIE PRZEPISY IMIGRACYJNE

(WYTNIJ I ZACHOWAJ)

„Dobrowolni
uchodźcy”

ODCINEK 4

JESZCZE O SPONSORACH

Przypomnijmy Decyzja o przyjęciu "dobrowolnego uchodźcy" do Kanady, czyli o wydaniu mu wizej imigracyjnej, zależy od urzędnika imigracyjnego. Urzędnik ten zaś działa na podstawie przepisów imigracyjnych - ustawy *Immigration Act, 1976*, wraz z poprawkami oraz przepisów o dobrowolnych uchodźcach, w skrócie - *Self-Exiled Persons Class Regulations*

Dalej przepisy zezwalają urzędnikowi na wydanie wizej imigracyjnej tylko wtedy, gdy nabierze on przekonania, że kandydat na imigranta okaże się "zdolny do tego, by z powodzeniem urządzić się w Kanadzie". W oficjalnych językach Kanady brzmi to tak *Will be able to become successfully established in Canada, qu'elles pourront s'établir avec succes au Canada*

Zarówno przepisy jak i praktyka urzędów imigracyjnych wskazują, że posiadanie przez nas sponsorów jest bardzo ważnym czynnikiem w decyzji urzędnika imigracyjnego o tym, czy mamy odpowiednie szanse by się "z powodzeniem urządzić" w Kanadzie

Kto może sponsorować? czyli z urzędowego na nasze

W poprzednim numerze przytoczyłem w dosłownym tłumaczeniu fragmenty przepisów o sponsorach w przypadku dobrowolnych uchodźców. Brzmiało to dość zawiłe i dlatego dziś omówię to w sposób możliwie jak najbardziej przejrzysty

Albo osoba albo instytucja Sponsorami mogą być albo osoby fizyczne, takie jak na przykład pan Kowalski, pani Kowalska czy panna Kowalska, albo instytucje. Zajmijmy się najpierw osobami

Kogo władze kanadyjskie akceptują jako sponsora a kogo nie? Oto lista warunków, które musi się spełnić aby zostać uznanym za sponsora przez kanadyjskie władze imigracyjne

- 1 Obywatelstwo kanadyjskie lub stałe zamieszkanie w Kanadzie
- 2 Ukończonych 18 lat życia
- 3 Zamieszkanie w miejscowości przewidywanego osiedlenia się sponsorowanego imigranta
- 4 Złożenie na piśmie zobowiązania, że na okres jednego roku zapewni się sponsorowanemu imigrantowi i towarzyszącym mu osobom pozostającym na jego utrzymaniu
 - mieszkanie
 - opiekę (należy się domyslać, że chodzi między in-

nymi o opiekę lekarską, czyli o zapłacenie składek OHIP, wykupienie przepisanych leków - czego OHIP nie pokrywa - oraz opłacenie koniecznych zabiegów dentystycznych, czego OHIP też nie pokrywa)

- utrzymanie, (czyli nie tylko podstawowe, odpowiednio kaloryczne i pożywne posiłki, ale i wszystko co niezbędne dla utrzymania higieny osobistej, przejazdu, odpowiednią do warunków klimatycznych odzież itd.)

- oraz "pomoc w przesiedleniu się" (przepisy nie wchodzi tu w szczególności, lecz o ile mogłem się zorientować na podstawie kontaktów ze sponsorami i własnych doświadczeń w roli sponsora, praktyka urzędników imigracyjnych wskazuje, że chodzi o takie sprawy, jak pomoc w znalezieniu pracy, w nauce języka, w wyborze odpowiedniego szkolenia w przypadku zmiany kariery lub przygotowania do pierwszego zawodu, w nostryfikacji dyplomu, i ogólnie, dzielenie się własnymi, imigranckimi doświadczeniami i informacjami na temat kanadyjskiego społeczeństwa i kanadyjskiej kultury, począwszy od spraw błażych jak "transfery" w TTC po dochodzenie swych praw w "Small Claims Court N B" sponsorom zawsze się przypomina, by nie zapomnieli punktualnie zjawić się na lotnisku po odpowiedniego imigranta. Człowiek zupełnie nowy w kraju, a na dodatek nie znający języka łatwo wpada w panikę gdy się okazuje, że nikt tu na niego nie czeka)

5 Wywiązanie się z poprzednich zobowiązań sponsorskich, jeśli się już takie zobowiązanie podejmowało to jest jeśli się już przedtem kogoś sponsorowało. Dotyczy to zarówno sponsorowania uchodźców jak i innych kategorii imigrantów oraz osób im towarzyszących i pozostających na ich utrzymaniu. Zetknąłem się osobiście z przypadkiem w Toronto, kiedy po kłótni rodzinnej babcia-sponsorka wyrzuciła ze swego domu młode małżeństwo z Polski wraz z dziećmi. Ponieważ incydent ten miał miejsce kiedy jeszcze obowiązywało ją pisemne i własnoręcznie podpisane zobowiązanie opieki nad rodziną, owa krewka babcia w oczach kanadyjskiego ustawodawcy zaniedbała wywiązanie się ze zobowiązań. Gdyby więc znowu chciała kogoś sponsorować, władze imigracyjne na to by się nie mogły zgodzić

Nowy punkt sprzedaży Echa
J CZECHOWSKI POLISH SAUSAGE Inc
650 The Queensway, Toronto M8Y 1K7
TEL (416) 252 - 4567

1598 Queen Str. West
Sunnys Fish'n Chips, tel. 539 - 1552

6 Poczynienie odpowiednich przygotowań w miejscowości, gdzie ma zamieszkać sponsorowany, urzędnik ma obowiązek upewnić się, że przygotowania takie już zostały poczynione albo zostaną poczynione przed przyjazdem imigranta. Na czym takie przygotowania mają polegać dyktuje zdrowy rozsądek. Przede wszystkim oczywiście mieszkanie, podstawowe meble, posciel, itd. Trzeba tu jednak pamiętać, że urząd imigracyjny i inne władze kanadyjskie stosują tu normy kultury północnoamerykańskiej, odbiegającej od norm polskich. Tak więc ulokowanie pięcioosobowej rodziny w jednej sypialni nie będzie prawdopodobnie uznane za wystarczające rozwiązanie. Dzieci odmiennej płci powinny - tak się tu przyjmuje - sypiać w oddzielnych pokojach

7 Posiadanie odpowiednich środków finansowych i odpowiedniego doświadczenia, aby się móc we właściwy sposób wywiązać ze swoich sponsorskich zobowiązań

O jakiego rzędu środki finansowe chodzi? Nie tak dawno temu w Toronto w urzędzie imigracyjnym na University Avenue miła, przychylna i uczynna urzędniczka przyjmująca wnioski o sponsorowanie krewnego-uchodźcy z PRL poinformowała mnie, że za minimalny dochód kwalifikujący do sponsorstwa przyjmuje się nieco ponad 16 tys. dolarów rocznie (przed potrąceniem podatków i innych wymaganych przepisami sum, jak *Unemployment Insurance*). Urząd interesował się też, czy sponsor ma własny dom, ale posiadanie domu nie było warunkiem koniecznym

A co z doświadczeniem? Odnoszę wrażenie, że to pytanie to trochę tak jak pytania na ustnym egzaminie z jakiegoscieś przedmiotu. Czyli, jeśli kandydat na sponsora ma łatwość mówienia i nieco wyobrazni, nie będzie miał kłopotu. Można zapewne mówić o swych kontaktach i pracach w polskich organizacjach emigracyjnych lub innych organizacjach społecznych, albo o tym, jak się wprowadzało babcię w gosciny w Polsce w życie parafialne na Roncesvalles. W moim przypadku pani w urzędzie na University Avenue zadowolona była kilku ogólnikami o życiu organizacyjnym

8 Sponsorów indywidualnych musi być pięciu. Może ich być więcej, ale mniej - nie

UWAGA W związku z dziwnymi praktykami Kongresu Polonii Kanadyjskiej muszę podkreślić, że jeśli się ma indywidualnych sponsorów sprawę załatwia się bezpośrednio z urzędem imigracyjnym. Można wejść z ulicy, lepiej najpierw zadzwonić i się umówić. Ale ani Kongres ani żadna inna instytucja nie jest potrzebna do sponsorowania jako pośrednik między kandydatami na sponsorów, kandydatem(tami) na imigranta a władzami imigracyjnymi. Jak też żadne specjalne formularze, kwestionariusze itp., wydawane przez Kongres. Kongres nie ma żadnego monopolu na sponsorowanie. Jest oczywiście potencjalnym sponsorem - ma prawo sponsorować, tak jak każda inna kanadyjska korporacja

O korporacjach i sponsorowaniu za tydzień

Polskie filmy fabularne na kasetach Video

Możliwość otwarcia wypożyczalni kaset lub klubów filmowych

• W chwili obecnej mamy 26 filmów,

• Cena kasety kanadyjskich \$ 60 z przesyłką

Blizszych informacji udzieli listownie przedstawiciel na Kanadzie

**POLMAK SERVICES of ALBERTA
LTD.**

10858-97 St., Edmonton, Alta T5H 2M5

UWAGA!

OSOBY ZAPRASZAJĄCE KREWNYCH Z POLSKI NA WIZYTĘ W KANADZIE

ZAŁATWIAJĄC UBEZPIECZENIE CHOROBOWE DLA WIZYTATORA
W POLSKIM BIURZE PODRÓŻY SAVE-O-WAY,

KOSZT SAMEGO ZAPROSZENIA—POTRZEBNEGO DO UZYSKANIA PASZPORTU WYNIESIE WAS

TYLKO:

\$10.00

Po bliższe
informacje
proszę dzwonić
532-3042

SAVE-O-WAY
OVERSEAS SERVICES

331 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M8

Szybko i sprawnie wysyłamy do Polski i na cały świat lekarstwa,
paczki morskie i lotnicze oraz pieniądze i artykuły domowe —
tanie przeloty do Polski czarterami „LOT”

SZUKA SPONSORA

DANUTA JASTRZĘBSKA, z zawodu socjolog, lat 38, przebywająca w USA szuka sponsora na przyjazd do Kanady
CO MARCUS P O Box 307,
Brooklyn, N Y 11222

DWOCH młodych Polaków, lat 31 i 29, o zawodzie tech. elektronik oraz tokarz przebywających obecnie w West Germany poszukuje sponsora w celu osiedlenia się na stałe w Kanadzie. Oferty prosimy kierować na adres Sylwester WŁODARCZYK, Jan OPASKA, West Germany, 2340 Kappeln, Bohnhofsweg 10

Prof ALEKSANDER
PIEKARSKI

CZAS PRZYSZŁY? ALEŻ TO BARDZO PROSTE!

Przypominamy, że w języku angielskim czasownik ma zaledwie cztery formy rdzenną, es, ing oraz ed. Po angielsku z przykładami Root form cook, happen

Es form cooks, happens
In form cooking, happening
Ed form cooked, happened

Od tej reguły wyjątek stanowią czasowniki nieregularne mające pięć form, ułomne mające mniej niż cztery formy, oraz *byc* (to be) mający osiem form

Wyżej wymienione formy pozwalają nam wyrazić teraźniejszość i przeszłość

Co się dzieje zawsze? *What always happens?*

Co się dzieje teraz? *What is happening now?*

Co się działo jakiś czas temu? *What happened some time ago?*

Co się już stało? *What has already happened?*

To jest praktyczny klucz do poprawnego użycia czterech podstawowych czasów w angielskim bez zbędnych skomplikowanych reguł gramatycznych. Podaję dalszy ciąg tego dla bardziej zaawansowanych

What happened some time ago and what had happened some time before?
What was happening? What used to hap-

KŁOPOTY Z ANGIELSKIM

pen? What has been happening? What had been happening?

Gramatyka angielska operuje pojęciem czasu przyszłego, omawia różne rodzaje czasu przyszłego, aczkolwiek NIE ISTNIEJE CZASOWNIKOWA FORMA CZASU PRZYSZŁEGO W JĘZYKACH GERMAŃSKICH! To dobrze dla nas, czy źle? Lepiej niż dobrze, bo mniej się trzeba uczyć, bo łatwiej uporać się z wyrażaniem przyszłości w językach germańskich do których należą między innymi angielski, niemiecki, szwedzki, duński

W językach słowiańskich i romańskich istnieją formy czasu przyszłego *jestem - będę*, włoski *sono-sarò*, francuski *je suis - je serai*. W językach germańskich nie ma odpowiedników naszego "będę". W angielskim nasze "będę" czy nasze "będzie" mówi się dosłownie "chcę być" *I will be*

Prowadzi to do filozoficznej niemal zadumy. Pierwszym odruchem uczącego się angielszczyzny Polaka jest jakaś dumna wypływająca z przekonania, jakoby nasz język był bardziej precyzyjny, ponieważ istnieje u nas forma czasu przyszłego. Dziwimy się jak mogło dojść do tego by całe narody germańskiej wspólnoty językowej nie miały czasu przyszłego!

Spróbujmy wejść w psychikę Niemca lub Anglika uczącego się jakiegokolwiek języka romańskiego czy słowiańskiego. On również odczuje wyższość swojego języka! On będzie się dziwił, jak można mówić o przyszłości *będę, zrobię, przyjdę itd* skoro każda przyszłość jest niepewna! Można jedynie chcieć by to czy tamto *było, stało się, spełniło się*. Ten nadmierny optymizm językowy przy użyciu czasu przyszłego odczuwali od dawna nawet prości ludzie. Pobożna testowa zęgnając się z naszą rodziną często obiecuje "przyjadę do was w przyszłym roku *jak Pan Bog da doczekać*", innym razem ktoś mniej pobożny powie "wpadnę do ciebie w niedzielę *jak zdrowie dopisze*". Te zastrzeżenia są zbyteczne w języku angielskim, gdzie "I will visit you" dosłownie znaczy "bardzo chcę cię odwiedzić"

Dokonczenie ze str 10

JOLANTA KLIMASZEWSKI
Toronto Board of Education

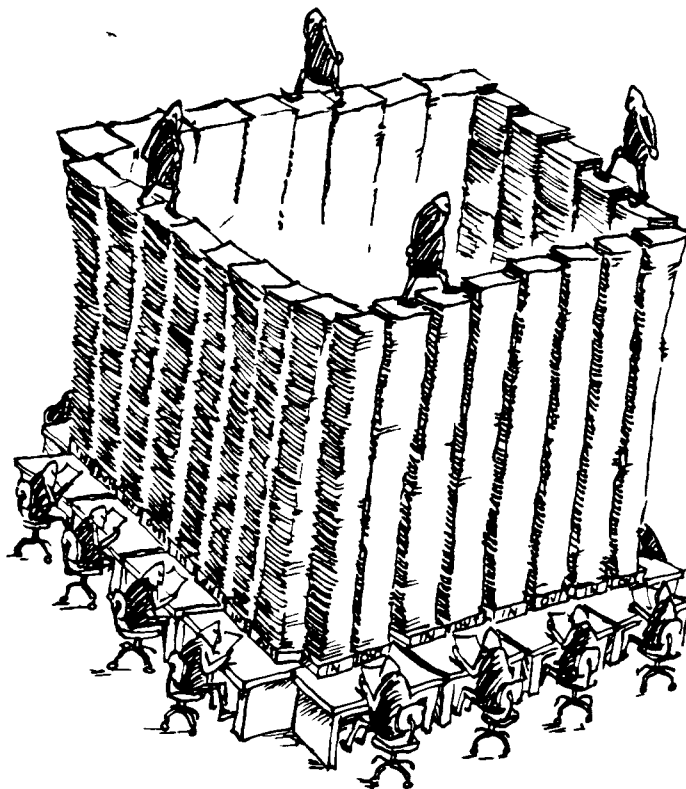
Co nowego przy Szkole West Park Secondary School

Rok szkolny 1985/1986 dobiega końca. Był to bardzo pracowity rok zarówno dla dzieci jak i dla dorosłych. Ja, jak zwykle, chciałabym kilka słów powiedzieć o kursach dla dorosłych, o kursach nie tylko języka angielskiego, ale tych bardziej zawodowych, które dają podstawę do podjęcia dalszych studiów w podobnym kierunku lub bezpośrednio pracy w zawodzie

Jednym z ostatnio najbardziej popularnych kursów organizowanych przez Toronto Board of Education jest kurs dla pracowników biurowych. Trwa on w każdą sobotę w godzinach od 9 rano do 2 po południu. Oprócz pogłębiania znajomości języka angielskiego, studenci studiują zasady biurowości, pisania na maszynie, rachunkowości i elementy prawa (na ostatnim semestrze). Cały cykl jest przewidziany na trzy semestry jednak z możliwością dościa w trakcie trwania programu, po interview klasyfikującym do odpowiedniej grupy. Obecnie są trzy grupy, które różnią się między sobą pro-

filem, zaawansowaniem językowo-zawodowym, oraz językowym pochodzeniem studentów. Jest jedna grupa tzw. *bilin-gual*, co znaczy, że nauczyciel może pewne problemy wytłumaczyć w rodzimym języku studentów. Każde sobotnie spotkanie jest poświęcone czemuś nowemu. Studenci poznają tajniki pisania na maszynie, układania listów formalnych, zasad prowadzenia kasy podręcznej, rozpisywania pensji, czy prowadzenia księgowości w mniejszych lub większych jednostkach organizacyjnych. Przy poznawaniu i pogłębianiu tematów profesjonalnych, studenci dyskutują także na sprawy językowe i dodatkowo wyjaśniają tajniki struktury języka angielskiego. Studia obejmują także zasady kartotekowania, sporządzania prostego bilansu, etc. Kurs maszynopisania jest bardzo zindywidualizowany ze względu na ciągły przypływ nowych studentów z różną znajomością tematu. Program jest dostosowany do indywidualnych zdolności i możliwości każdego z uczestników i wspomagany poprzez dodatkowe ćwiczenia eliminujące poszczególne braki i niedoskonałości, jak na przykład trudności układu ręki, skupienia, wysokiego lub za niskiego układu ręki, itd.

Do tej pory kurs może pochwalić się już wieloma absolwentami lub byłymi uczestnikami, którzy dostali pracę w zawodzie. Wiele osób pracuje w bankach w centrum Toronto, w dużych firmach w dzielnicach rozliczeniowych, w gabinetach lekarskich, w biurach turystycznych, a nawet w biurach prawnych. Rozpatrując szybkość pisania na maszynie, po trzech semestrach można osiągnąć 60 słów na minutę pod warunkiem pra-

Najważniejsza struktura dla wyrażania przyszłości *What is going to happen?* W wolnym przekładzie na co się zanoszą? albo Co się będzie działo? Ku czemu zmierza przyszłość? Zeby się z tym otrząsnąć, należy przygotować sobie kilkanaście zdań z użyciem tej struktury i powtarzać (nie czytać!) z pamięci by ta struktura weszła w nawyk i zmechanizowała się w naszych ustach

Dalsze struktury dla wyrażania przyszłości są odpowiedziami na pytania *What will happen?* Co się będzie działo? *What will be happening?* Co się będzie działo?

Praktyczne ćwiczenia utrwalające zamieścimy w następnym numerze ECHA.

Znajdziemy tam omówienie trudniejszych struktur jak *What will have happened?* *What will have been happening?*

Poprawne użycie właściwego czasu będzie łatwe, jeśli na pamięć nauczymy się po kilkanaście zdań z użyciem danej struktury czasowej z pozycji pytania *what happens?* *what happened?* itd. Myślenie po polsku *jakiego mam użycie czasu?* i grzebanie w zbiorze wyuczonych reguł gramatycznych nie nauczy nas nigdy biegłości. Nie znamy zawiłych reguł gramatycznych naszego trudnego polskiego języka, ale mówimy poprawnie, nie wiemy

lecz "czujemy" kierowani przekonaniem "tak się mówi, to musi być dobrze, bo tak się mówi po polsku". Nauczenie się na pamięć odpowiedniej ilości zdań w języku angielskim musi nas w końcu wprowadzić w natychmiastowe odczucie typu "tak się mówi po angielsku"

=====
Dodatkowe zgłoszenia na prywatny kurs języka angielskiego metodą laboratoryjną przyjmowane są w języku polskim do końca lipca br w Toronto, tel 630 - 6160

Nauczyciele języka angielskiego mogą znaleźć godziny zleczone (*part-time job*) zgłaszając się telefonicznie w języku polskim pod numerem telefonu w Toronto 630 - 6160

=====
Błędy w druku poprzedniego odcinka w 194 numerze ECHA str 13

1 Tytuł zamiast CWICZENIA UTRWALAJĄCE WŁAŚCIWYCH CZASOW winno być CWICZENIA UTRWALAJĄCE UŻYCIĘ WŁAŚCIWYCH CZASOW

2 Kolumna pierwsza wiersz 5 od dołu zamiast *rarely* powinno być *rarely* (porównaj polski *rarytas*)

3 Kolumna trzecia wiersz 3 od dołu zamiast *beside me* winno być *beside me*

cowitości i pilnego uczęszczania na zajęcia. Przeciętny student jest w stanie opisać maszynopisanie w zakresie 40-50 słów na minutę netto.

Dzięki ogromnemu powodzeniu kursu, w roku bieżącym, jak poprzednio, zostanie otwarta szkoła letnia umożliwiająca powtórzenie całego materiału i dodatkowe ćwiczenie pisania na maszynie. Nowi studenci są także mile widziani, gdyż umożliwi im to lepsze wejście w program. Szkoła letnia będzie trwała przez cztery tygodnie w lipcu, także w godzinach od 9 rano do 2 po południu, w tej samej szkole przy Dundas i Bloor, na parterze, w pokojach 101 i 106.

Jak zwykle zapraszamy tych wszystkich, którzy albo już kiedyś pracowali w biurach w Polsce lub chcieliby podjąć pracę wymagającą umiejętności pisania na maszynie, jak biblioteki, biura, agencje itd. Każdy jest w stanie znaleźć tutaj coś dla siebie. Nawet jeśli ktoś nie planuje uczestnictwa w całym cyklu - szkoła letnia, na przykład, pozwoli na choć ogólnym zaznajomieniu się z tematem i możliwościami zatrudnienia.

KOMUNIKAT

PIKNIK SKARBU NARODOWEGO

przy współdziałaniu Centralnego Komitetu Organizacji Weterańskich odbędzie się w niedzielę dnia 20 lipca w parku im J. Paderewskiego
Brama otwarta o godz 8 00

Msza Sw połowa o godz 12 00 w intencji Polski. Po części oficjalnej - zabawa od godz 15 00 do 19 00 przy dźwiękach orkiestry "CYGANKI" - loteria. Bufet i bar czynne od godz 13 00. Wstęp \$3 00 od osoby, dzieci poniżej lat 12-tu - wstęp wolny. DOJAZD po H-wy 427 na północ, która przechodzi w H-wy 27. Minąc skrzyżowanie H-wy 7 i 6 km na północ po lewej stronie w River Valley znajduje się park im I Paderewskiego.
SERDECZNIE WSZYSTKICH
ZAPRASZA
KOMITET

POSZUKIWANIA

Poszukuję osoby lub osob, które w czasie ostatniej wojny były internowane w Bawarii, w zamku Wulzburg, w latach 1940-41. Miał tam być również internowany Polak, zamieszkały po wojnie w Toronto, którego nazwisko w angielskiej wymowie brzmiało Sedgjack i który, według angielskich danych, znał przebywającego tam Kanadyjczyka z Toronto, Charles Aubrey Grant-Steele'a (1900-1980), znanego bohatera filmu CHARLIE GRANT'S WAR, traktującego o ratowaniu wiedeńskich Żydów w 1938 roku. Ktokolwiek zetknął się w Obozie z wyżej wymienionym Grantem, proszony jest o skontaktowanie się ze mną telefonicznie, 1/426/481-9363 lub listownie 263 Keewatin Ave Toronto, Ontario, M4P 2A4

WACŁAW IWANIUK

MODA

Denim

Denim to tkanina dzinsowa - zarówno klasyczna w kolorze indygo, pięknie przecierająca się na kolor turkusowy jak i "nowofalowe" odcienie grafitowy, czarny, szmaragdowo-zielony. Z od lat utrzymującego się na rynku materiału szyje się koszule, kurtki, zakłady, sukienki. Modne kurtki z naszytiami ze skóry w stylu westernowym, lub nowo włoskim. Tym ostatnim umownym terminem określam kreacje mediolańskich domów mody z lat 80-tych charakteryzujące się wyrafinowaną prostotą. Dzinsy b wąskie, troszkę przykrotkie, konieczne z rozporciem na guziki (klasyka). Bizuteria letnia z mosiężnego powyginanego w meandry mosiężnego drutu.

Halka Siermięga

TYLKO DLA CIEBIE

Czy grozi mi rak piersi?

Zapewne każda z Pan za-dawała sobie kiedyś to pytanie. Wskaznik zachorowalności na raka piersi w Kanadzie niestety rośnie. Każdego roku umiera z tego powodu 3 500 Kanadyjek i jest to główny powód śmiertelności kanadyjskich kobiet w wieku między 35 a 54 rokiem życia. Co 11 kobieta w Kanadzie ma raka piersi w początkowym stadium. W mniejszym zagrożeniu pozostają panie w wieku poniżej 35 roku życia. Wskaznik zachorowalności w tej grupie wiekowej jest zdecydowanie niższy - 14 wypadków na 100 000 rocznie. Zanim więc odpowiedzą sobie Panie na groźne brzmiące pytania zadane w tytule, warto sobie zadać kilka pytań pomocniczych.

1 Czy kiedyś już stwierdzono u mnie raka piersi? Jeżeli tak - jestem w większym zagrożeniu nawrotem choroby.

2 Czy ktoś blisko z mną spokrewniony (matka, siostra, córka) miał nowotwór piersi? Jeżeli tak - możliwość zachorowania wzrasta. Poza tym lekarze stwierdzili, że kobiety, które urodziły dziecko przed 25 rokiem życia są mniej zagrożone tą chorobą niż te, które do tego wieku jeszcze dziecka nie miały. Z drugiej jednak strony kobiety, które decydują się na dzieci po 30-ce są bardziej narazone na raka piersi niż te, które w ogóle nie mają dzieci.

Ryzyko zachorowania na tę chorobę zwiększa się także wtedy, kiedy nasze pożywienie jest bogate w tłuszcz. Rak piersi ma oprócz tego duże powiązanie z procesem menstruacyjnym, tzn kobiety, które zaczęły miesiączkować wcześniej (poniżej 13 lat) są bardziej zagrożone, z kolei kobiety, które zaczęły miesiączkować później (po 13 lat) są mniej zagrożone. Wzrost ryzyka zachorowania I wreszcie jeszcze jedną grupą pozostającą w zagrożeniu jest grupa wiekowa 50-60 lat.

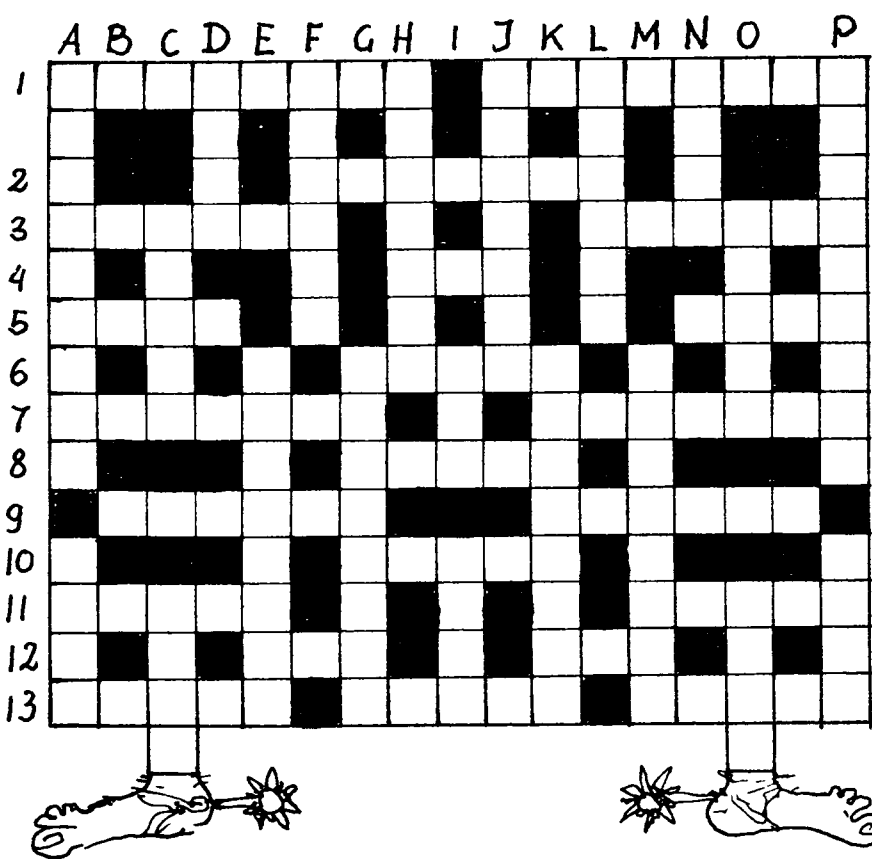
Nie każdy rak piersi jest jednak śmiertelny. Jeżeli zostanie wykryty w stadium, kiedy pozostaje jeszcze w obrębie piersi - wskaźnik przeżywalności po leczeniu jest 85%.

Co należy robić, aby zapobiec chorobie? Przede wszystkim ograniczyć do koniecznego minimum przyjmowanie tłuszczu - w tym także tłustego mięsa, sera, orzechów, masła, margaryny, olejów, sosów. Pamiętać również należy o codziennym egzaminowaniu piersi, co można robić samemu, u siebie w domu. Pomagają oprócz tego umiarkowane ćwiczenia.

Jeżeli zaś zdarzy się, że podczas egzaminowania piersi odkryjemy najmniejszą nawet zmianę, nie ma na co czekać! Należy zgłosić się bezzwłocznie do lekarza, który wyda odpowiednią diagnozę. Nie należy się jednak przerażać. 85-90% guzów okazuje się być niezłośliwymi, ale po co ryzykować?

KLAUDYNA

Krzyżówka Nr 195 Bosa

POZIOMO

- 1-A towarzystwo lub część batalionu
- 1-J miasto w Grecji
- 2-F zasobna w miedzi prowincja Konga
- 3-A czarnowłosa
- 3-L odkrywca prawa powszechnego ciążenia
- 4-H jeden z licznych z komedii z Chaplinem
- 5-A weselny
- 5-N rytualny zakaz w kulturach pierwotnych
- 6-G imię żeńskie
- 7-A oczekuje na zwycięzcę
- 7-K trąba powietrzna
- 8-G niewierny, chrześcijanin dla mahometan

ale w ostrogach

- 9-B nieefektowna klacz
- 9-K dzikie osły azjatyckich stepów (odwrotna kolejność liter)
- 10-G bogacz, krezus, zarządca prowincji w Indiach
- 11-A kukielki teatralne
- 11-M kompozytor franc. twórca "Bohemy"
- 12-E skrajnie nacjonalistyczne stronnictwo ukraińskie w Polsce międzywojennej
- 12-K as
- 13-A pisarz franc.
- 13-G wzlatają nad ogniskiem
- 13-M pierwszy założyciel w Toronto wielki dom towarowy

Rozwiązanie krzyżówki

PIONOWO

- 1-A towarzysz broni, bojownik
- 1-D chłop - pracownik rolny w Ameryce Łacinijskiej
- 1-F mityczny napój bogów olimpijskich
- 1-H wyspa i państwo na Morzu Karaibskim
- 1-J państwo afrykańskie
- 1-L stolica Angoli
- 1-N czuciowy lub ruchowy u człowieka
- 1-P mangusta, szczer faraonów
- 3-C kontradmirał, 1925-1939 dowódca polskiej marynarki woj.
- 3-O murawa
- 6-E maskotka przypinana tańczącym na zabawie
- 6-G kompozytor i genialny włoski skrzypek wirtuoz
- 6-I na północ od rzeki Rio Grande
- 6-K cechy, przymioty nieodłączne właściwości
- 6-M bagażowi lub belki konstrukcyjne
- 10-A duchowienstwo
- 10-I staromodna nawierzchnia ulic
- 10-P drzewo liściaste
- 11-C austr. reżyser filmowy (od 1933 r w Hollywood), twórca filmów ekspresjonistycznych
- 11-O sprzeciw, prawo sprzeciwu posłów szlacheckich w dawnej Rzeczypospolitej

Nr 194

POZIOMO

- 1 A KOSYNIER 1 I TRAUGUTT 2 A NEGRI 2 E POKŁONY 2 M ROMB 3 C SOLON 3 I OSTRIA 4 A EOS 4 N GEN 5 F ASTER 6 B SMOG 6 K STEN 7 E LINORYT 8 A CZEK 8 M DRYL 10-A AGCA 10 E OKTAGON 10-ITEM 11 G ATU 12 A SZEKLA 12 K KUBRYK 13 F KOMIN 14 A REN 14 D AMOR 14-I AIDA 14-N SET

PIONOWO

- 1 A KONSTERNACJA 1 C YPRES 1 E IMPULS 1 G REKONESANS 1 I TROPOSFERA 1 K ASYSTA 1 M GARDA 1 O TABERNAKULUM 4 B SESTERCJE 4 N GENERATOR 6 E GLUKOZA 6 K STERNIK 9 H MAT 10 G TAZOR 10-I GUNIA 12 A SIR 12 D LEA 12 L USA 12 O KIT

Ciasto półkruche

1/2 kg mąki, 15 dag tłuszczu (masło smalec), 2 jaja 15 dag gęstej śmietany, 1/2 łyżeczki węgla amonu (amoniaku)

Przesiadać mąkę posiekać na stolnicy z tłuszczem dodać jaja śmietaną sól rozmięszany z łyżką wody węgiel amonu Wyróbic ciasto Rozwałkować cienko i napełnić nadzieniem Piec wstawiając do piekarnika nagrzanego do ok 220°C

Ciasto półfrancuskie

1/2 kg mąki, 25 dag masła 1/2 butelki gęstej śmietany 3 żółtka, 5 dag drożdży soli

Mąkę przesieć dodać masło i drożdże posiekać dokładnie nożem Gdy powstanie drobna kruszonka dodać śmietaną żółtka posolić i szybko zagnieść Rozwałkować placek grubości ok 3/4 cm Napełnić dowolnym nadzieniem Upiec wstawiając do piekarnika o temperaturze ok 280°C

SPORT

PACZKI DO POLSKI

przez

POLIMEX

2053 DUNDAS ST W, TORONTO, ONT M6R 1W8
TEL. 537-7914

UWAGA MISSISSAUGA I OKOLICE
POLIMEX FORWARDING INC
 1575 SISMET RD UNIT 7, MISSISSAUGA, ONT
 TEL. 624-1965

OFICJALNY PRZEDSTAWICIEL

= PACZKI • SAMOCHODY • LEKI •
 MASZYNY ROLNICZE • SPRZĘT
 GOSPODARSTWA DOMOWEGO • BONY
 DOLAROWE itp

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE TORONTO
 CREDIT UNION LTD
 (Wejscie od wschodniej części budynku)

TEL. 762-9523

Konta depozytowe	6% rocznie
3-miesięczne certyfikaty	7% rocznie
6-miesięczne certyfikaty	7 1/2% rocznie
Roczne certyfikaty	7 1/2% rocznie
3-letnie certyfikaty	8% rocznie
non-redeemable	
Pozyczki personalne	13 1/4%
Pozyczki hipoteczne	11 1/4%
ubezpieczone na życie	

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE
CODZIENNIE od 12 do 2 30 po poł i od 7 30 - 9 wiecz
WTORKI tylko od 12 do 2 30 po poł oraz SOBOTY
od 10 do 12 30

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej
 nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

2150 Bloor St West, Toronto
 (Wejscie od wschodniej strony budynku)

HIGH PARK
 Realtor
 Real Estate Ltd

217 RONCESVALLES AVE
 TORONTO ONT M6R 2L6

1000 sprzedanych domów.
 Istniejąca od 1972 r firma 40 agentów
 poleca Państwu wszelkiego rodzaju domy
 i interesy, 3-dniowe, komputerowe
 wyprzedzenie w informacji gwarantuje
 najlepsze okazje.

Proszę dzwonić całą dobę
 532 - 4441

DARRELL KENT REAL ESTATE LIMITED

ETOBICOKE MISSISSAUGA TORONTO SCARBOROUGH

Solidna i fachowa obsługa
 Kupno sprzedaż nieruchomości
 Bogaty wybór z komputera
 Pomoc w finansowaniu i załatwianiu
 formalności prawnych
DO SPRZEDANIA

* Jane-Weston, 3-piętrowy,
 podwójny garaż, 9 pokoi,
 możliwy dochód 170 tys
 rocznie Cena 149 tys
 * Royal York-Queensway,
 legal, triplex, bardzo dobry
 stan, prywatny zajazd, do-
 chód \$1500 miesięcznie
 High Park legal sixplex dochód \$ 52 000 ro-
 cznie cena 550 tys
 * Dobra cena 110 tys bungalow przy Lake
 shore i Kipling

ZYGMUNT PRZETAKIEWICZ

Biurowo 766-4088 Dom 769-9494

LIST

Na sportowo i piknikowo...

Wiele powodów do zadowolenia i radości mają kibice klubu sportowego Polonii Hamilton

Skład ich zespołu "naszpikowany" jest wieloma sławami piłkarskimi. Gra tutaj między innymi znany piłkarz wie lokrotny reprezentant Polski nota bene uczestnik przedostatnich mistrzostw świata Mundial 82 w Hiszpanii Grzegorz Lato. Grzegorz jest na tyle znaną, cenioną i lubianą postacią że nie potrzebuje specjalnych rekomendacji. Pragnę tylko wszystkim państwu przypomnieć że Grzegorz jest rekordzistą jeśli chodzi o występy w barwach biało czerwonych i posiada 104 spotkania na swoim koncie.

W lidze zespół hamiltonski kroczy od zwycięstwa do zwycięstwa a po wygraniu ostatniego spotkania ligowego w wysokim stosunku 7:3 z miejscowym AGC objął prowadzenie w tabeli. Wybijającym się obecnie zawodnikiem w Polonii Hamilton jest Zbigniew Tracz który podczas meczu z AGC zaparkował przeciwnikowi aż 4 gole. Ten młody i utalentowany napastnik szlif piłkarski otrzymał w Śląsku Wrocław a ostatnio grał w Odrze Opole. Sympatyczny Zbyszek ma na swoim koncie już 8 bramek w bieżącym sezonie i jak tak dalej pójdzie sięgnie niebawem po tytuł króla strzelców ligi czego z całego serca Zbyszkowi życzę.

Również w rozegranym w ramach pikniku towarzyskim spotkaniu z imienniczką z Brantford - Polonia uzyskał 4 bramki. Mimo upalnej kanikuli mecz był szybki i toczył się w bardzo przyjacielskiej atmosferze. Gra mogła się podobać a spotkanie obfitowało w wiele udanych i ciekawych akcji. Rutynie hamiltonczyków Polonia Brantford przeciwstawiła wielką ambicję i wolę walki do końca. Ostatecznie mecz zakończył się wynikiem raczej hokejowym bo aż 11:5 dla Hamiltonu. Świadczy to wyraznie o klasie zespołu hamiltonskiego który w chwili obecnej nie ma równego sobie wśród zespołów polonijnych Kanady. Ciekawy jestem ile jeszcze wody upłynie w jeziorze Ontario zanim znajdzie się zespół, który pobije Polonię Hamilton? Istnieje prawdopodobieństwo, że przez najbliższe kilka lat na pewno nie, choć przecież piłka jest okrągła.

Nasi piłkarze w Meksyku przeszli tylko I rundę walki aby paść bez ciosu zaraz na początku drugiej. Tak jak w życiu i w sporcie zdarzają się "cuda". Ostatnio w swiatku sportowym padła ciekawa propozycja wysłania ekipy sportowców na Igrzyska polonijne do Krakowa. Osobście proponuję zespół piłkarski z Hamilton wzmocniony kilkoma wybijającymi się zawodnikami z innych klubów polonijnych Kanady. Uważam, że takim zespołem nie powstydzimy się a możemy walczyć o zaszczytną pierwszą lokatę w Igrzyskach. Aby jednak marzenia i zamierzenia wielu sympatyków sportu nabrały realu trzeba poparcia finansowo-moralnego całej Polonii a nie grupy fanatyków zapalcenców czy entuzjastów.

Sprawa ta spędza sen z powiek prezesowi Klubu Olimpijczyka z Hamilton - Józefowi Hołdowi.

Właśnie w pierwszą niedzielę lipca wraz z dużym "sztabem pomocników" urządził Piknik Olimpijski w najładniej położonym osrodku polonijnym Place Polonaise w Grimsby nieopodal Hamilton. Pogoda dopisała i publika winna dopisać też. Nie było źle choć prezes stwierdził że powinno być lepiej jak na tak liczną Polonię w południowym Ontario.

Jeśli przytoczymy cyfry, to faktycznie 600 osób na sportowym pikniku wynosi tylko 0,6% (według danych statystycznych jest nas ok 100 000).

Miła atmosfera ciekawe rozgrywki min dla dzieci smaczne potrawy (pieczony prosiak) to te elementy które złożyły się na to że Piknik Olimpijski był jedną z bardziej udanych imprez polonijnych jakie miały ostatnio miejsce.

Duża w tym zasługa "wszędobylskiego" prezesa i jego oddanych współpracowników. Wymienię tylko kilku z nich: Grzegorz Lato, Leszek Kuznowicz czy Stefan Minkiewicz. W dziedzinie kulinarnej natomiast jak zdążyłem zauważyć pierwsze skrzypce grały małżonki wyżej wymienionych organizatorów. Bawiono się wesoło do późnych godzin wieczornych przy dźwiękach międzynarodowego zespołu muzycznego a temperatura na dolnej sali osrodka w Grimsby powodowała że wielu "spalonych" słońcem znalazło schronienie w królestwie chłodu.

HENRYK JAN NOWAK

Przyszłość mistrzostw w oczach FIFA

Sekretarz generalny FIFA Joseph Blatter podczas konferencji prasowej powiedział, iż najprawdopodobniej kończący się Mundial będzie ostatnim, który trwał miesiąc. Za 4 lata we Włoszech walkę o mistrzowski tytuł zaplanowano na 23 dni.

- Przeprowadziliśmy konsultację z udziałem niemal wszystkich uczestników obecnych mistrzostw oraz komitetu organizacyjnego. Prawie wszyscy wyrazili opinię, iż w obecnym kształcie mistrzostwa świata trwają zbyt długo. Oczywiście za wcześnie jeszcze na ostateczne decyzje. Ewentualne skrócenie Mundialu związane będzie przede wszystkim z modyfikacją rozgrywek w ich pierwszej fazie - stwierdził Joseph Blatter.

Uczestniczący w konferencji prezydent FIFA Joao Havelange dodał - Mundial 1986 zakończył się pomyślnie pod każdym względem. Meksykańska publiczność przyjęła piłkarzy ciepło, a nawet entuzjastycznie. Spotkania stały na świetnym poziomie, a system pucharowy w drugiej fazie sprawił, iż nie było meczów bez stawki. Ci, którzy zwyciężali, byli rzeczywiście najlepsi. Nie mam żadnych zastrzeżeń, co do tego, że o awansie często decydowały rzuty karne. Karny w piłce nożnej istnieje od ponad stu lat. Jest to jedyny sposób wyłonienia zwycięcy w sytuacji, gdy w regulaminowym czasie padł wynik remisowy. Wszystkie narodowe federacje zaakceptowały tę zasadę i nie należy obecnie do tego wracać. Umiejętność wykonywania rzutów karnych jest elementem gry i zwycięża ten, kto robi to lepiej. To sposób bardziej sportowy niż losowanie. Przy takim rozciągnięciu imprezy w czasie, niemożliwe jest powtarzanie spotkań w wypadku remisu.

COSTI-IAS
Agencja Usług Społecznych dla Imigrantów

prowadzi bezpłatne poradnictwo w języku polskim dla kobiet ze średnim i wyższym wykształceniem zawodowym. Porady obejmują:

- * pomoc w uzyskaniu tłumaczeń i ewaluacji dokumentów,
- * pisanie resume oraz podanie o pracę
- * ocenę posiadanych kwalifikacji i ustalenie celu odnośnie zawodu
- * informacje co do wymaganych kwalifikacji w poszczególnych zawodach, możliwości zatrudnienia i sposobów szukania pracy

Prosimy dzwonić do J. GASZYŃSKIEJ -
 TEL. (416) 534-8437

COSTI-IAS IMMIGRATION SERVICES
 1260 Dufferin St. M6H 4C3
 (w budynku Wallace Emerson Community Centre -
 koło Dupont St.)

HALINA
BARANOWSKI
M.A./A.I.C.

Ubezpieczenia wszelkiego rodzaju
 Biuro 622-1115, dom 746-5270

UNITY TRAVEL

100 University Ave. Suite 807
 Toronto Ont. Canada M5J 1V6
 Telephone (416) 595-1244

LETNIA WYPRZEDAŻ
 Czartery
 STERLING AIRWAYS
 KOPENHAGA od
 \$ 469.00
 WARSZAWA lub
 ŚWINOUJŚCIE od
 \$ 669.00

Odloty - czerwiec 25 i 26, lipiec 02 i 03
 Rezerwacje dzwonić (416) 595-1244 (ANNA)

SPORT

Jeszcze o Meksyku

"France Football" przyniósł generalne podsumowanie Mexico 86 W trakcie poszczególnych spotkań zawodnikom przyznawano gwiazdki za formę i klasę prezentowaną na meksykańskich stadionach

W klasyfikacji na najrówniej grającego piłkarza Mundialu zwyciężył Amoros (Francja) 34 gwiazdki. Dalej miejsca zajęli Maradona (Argentyna) i Bossis (Francja) 33 3 Burruchaga (Argentyna) 30 4 Battiston Tigana (obaj Francja) Pfaff Ceulemans (obaj Belgia) Schumacher i Foerster (obaj RFN) 29

Najwyższą ocenę (6 gwiazdek) za jeden mecz otrzymali Magath (mecze Francja RFN) Schumacher (Meksyk RFN) Battiston (Francja Włochy) Amoros (Brazylia Francja) Butragueño (Hiszpania Dania) Olsen (Dania RFN) Laudrup (Dania Urugwaj) Lineker (Anglia Polska) Maradona (Argentyna Belgia)

Wybrano także jedenastkę Mexico 86 Propozycja ciekawa ale i dyskusyjna. Przy ustalaniu tego składu brano pod uwagę gwiazdkowe noty jakich otrzymywali zawodnicy podczas swych mundialowych meczów

Pfaff Gerets Foerster Bossis, Amoros Matthaeus Burruchaga Maradona Tigana - Valdano Allofs

Na podstawie owych gwiazdek przyznawanych piłkarzom sklasyfikowano też drużyny biorące udział w Mundialu. O lokacie na liście France Football decydowała suma punktów (Gwiazdek) przyznawanych zawodnikom jednej drużyny

1 Francja 294 pkt 2 RFN 280
3 Argentyna 277 4 Belgia 270 5
Anglia 215 6 Hiszpania 196 15
Polska i Bułgaria 134

Pod koniec każdego Mundialu od bywa się prawdziwe szalenie z przebiegiem ankietami i plebiscytami. W najpoważniejszej z nich ankiecie Adidas na trzech najlepszych zawodni-

ków turnieju bezapelacyjnie zwyciężył Maradona który zgromadził 1282 pkt. Następne miejsca zajęli 2 Schumacher (RFN) 344 3 Larsen (Dania) 236 4 5 Pfaff (Belgia) i Platini (Francja) po 244 6 Lineker (Anglia) 200 7 Amoros (Francja) 168 8 Butragueño (Hiszpania) 156 9 Tigana (Francja) 124 10 Julio Cesar (Brazylia) 110

Z wyłonieniem najlepszego strzelca nie było problemu bo to sprawa autematyczna. Nikt nie dogonił Linekera 6 goli. Nagrody dla najlepszych piłkarzy i strzelców Adidas wręczy na specjalnej uroczystości w październiku w Paryżu

Najlepsza jedenastka turnieju którą wytypowali dziennikarze w plebiscyście Associated Press wygląda następująco: **Schumacher - Josimar, Julio Cesar, Bossis Amoros - Bielawow, Careca Laudrup**

Nieco inną jedenastkę wytypowało Radio Colombia: **Schumacher Josimar Julio Cesar Bossis Amoros Laudrup Platini Maradona Tigana Lineker, Larsen**

Oto jedenastka Przeglądu Sportowego: **Schumacher Amoros M Olsen Julio Cesar Bregel Fernandez Maradona, Ceulemans Burruchaga Lineker Elkjaer Larsen**

W Meksyku pobity został rekord frekwencji: 52 mecze mistrzostw oglądało 2 441 731 widzów. Przeciętnie na jeden mecz wypada ok. 47 000 widzów. 489 643 osoby oglądały 5 spotkań Meksyku. Drugie miejsce w tej klasyfikacji zajmuje Bułgaria - przeciętna 79 895 (grała na otwarcie mistrzostw a także z Meksykiem) a trzecie Argentyna - przeciętna 74 154. **Meksyk miał przeciętną 97 928**

Ogółem zdobyto 132 gole. Najwięcej z nich strzelili piłkarze Argentyny 13. Najmniej straconych bramek ma Brazylia - zaledwie jedną (nie licząc karnych)

Z PRASY SPORTOWEJ

Popularne pismo sportowe Przegląd Sportowy zamieszcza na swych łamach wywiad z lekarzem polskiej reprezentacji piłki nożnej dr Tadeuszem Moszkowiczem. W rozmowie szuka się przyczyn słabego występu polskiej drużyny na Mundialu. Oto fragmenty wypowiedzi dr. Moszkowicza

Początek mistrzostw zbiegł się z początkiem pory deszczowej. To w dużym stopniu spowodowało że warunki panujące w Monterrey stały się dla przybyszów bardzo trudne. Padające w ciągu dnia ulewne deszcze i wysoka temperatura powodowały intensywne parowanie które w znaczący sposób utrudniało oddychanie. Brak tlenu był tutaj bardziej dokuczliwy niż w miejscowościach położonych znacznie wyżej. Z tym problemem borykały się wszystkie zespoły występujące w Monterrey

Nie zauważyliśmy tego podczas meczu Meksyku z RFN

Tak to był jeden wypadek kiedy grano na pełnych obrotach przez całe spotkanie. Jednak być może akurat w dniu tego spotkania nie padał deszcz a co się z tym wiąże nie znalazło się w powietrzu tyle pary wodnej. Niestety tak się złożyło że przed wszystkimi meczami eliminacyjnymi grupy F Monterrey było zalewane deszczem. Na dodatek stadion Universitario jest położony w miejscu nie ma przewiewu i te arcytrudne warunki utrzymywały się tam najdłużej. Grano więc w zwolnionym tempie po każdej szybszej akcji zawodnikom brakowało tchu

Wypowiedz dr. Moszkowicza wyraża komentarz. Jest to próba obiek-

POLONIJNY TURNIEJ TENISOWY O PUCHAR WOJTKA FIBAKA

Janusz Dorosiewicz i Grzegorz Lato zapraszają wszystkich sympatyków sportu na turniej tenisa ziemnego. Impreza odbędzie się w dniach 8-9-10 sierpnia na kortach Eglinton Flats. Wpisowe kosztuje \$20. Wszystkich chętnych prosimy o zgłoszenia które są przyjmowane pod w/w adresem

(416) 766-6757

RACQUET AND SKI CENTRE
WTC

2120 BLOOR ST. W TORONTO, ONT. M6S 1M8

J. Havelange i Maradona oraz Złota Nike

WIADOMOŚCI SPORTOWE

● Tenisowy turniej wimbledonski zakończył się ponownym triumfem Borisa Beckera (RFN) który w finale gry pojedynczej pokonał Ivana Lendlę (Czechosłowacja) 6-4 6-3 7-5. Wśród panów Martina Navratilova (USA) pokonała w finale Hana Mandliková (Czechosłowacja) 7-6(7-1) 6-3

Nasz rodak mieszkający w Toronto Andrzej Sznajder zwyciężył w tenisowym turnieju Circuit Molson w Chicoutimi w Quebec. W finale gry pojedynczej Sznajder pokonał Laurendeau 6-3 7-5

● W Moskwie odbywają się zawody Dobrej Woli będące 2-gą mini olimpiadą. Do najciekawszych wydarzeń należał bieg na 100 metrów kobiet w którym rekordzistka świata Evelyn Aghard minimalnie wygrała z rewelacyjną w tym roku Heike Dreschler z NRD. Obie zawodniczki uzyskały ten sam czas 10 91 sek a więc o 0 15 sek gorzej od rekordu świata. O startach Polaków agencje mało donoszą. Jed-

nie udział polskich zawodniczek w piętobojach nowoczesnym został odnotowany. Polki wygrały zespołowo szermierkę

● W Polsce reprezentacja siatkarki Brazylii staczając 4 oficjalne spotkania z zespołem polskim. Wszystkie mecze polskie siatkarki przegrały 1-3 0-3 2-3 i 2-3. W najbliższym czasie przyjeżdża do Polski na występy żeńska reprezentacja Kuby

● W mistrzostwach Polski w lekkiej atletyce Ewa Kasprzyk ustanowiła nowy rekord Polski w biegu na 100 metrów czasem 10 93 sek

● Nowe rekordy świata uzyskano w konkurencjach lekkoatletycznych. W skoku w dal zawodniczka NRD Heike Drescher uzyskała 7 45 metra, zaś miotacz ZSRR Jurij Sedych uzyskał w rzucie młotem 86 66 metra

● Nowym trenerem reprezentacji Polski w piłce ręcznej jest Zenona Łakomy

● W Polsce ukazała się kolejna książka Zbigniewa Bonki. Prosto z Juventus Bonkowi pomógł książkę napisać Andrzej Person

● Nie odnieśli sukcesów polscy tenisistów w Pucharze Davisa. Reprezentacja Polski występująca bez Wojciecha Fibaka po zwycięstwie nad Finlandią 3-2 przegrała zdecydowanie z Rumunią 1-4 tym samym odpadając z dalszych rozgrywek. Oba spotkania rozegrano na kortach Legii w Warszawie

● W Mexico City odbyło się losowanie grup eliminacyjnym olimpijskiego turnieju 1988 w piłce nożnej. Zgłoszono 115 drużyn ze wszystkich kontynentów. Przeciwnikami Polaków w europejskiej grupie I będą RFN Rumunia Dania i zwycięzca meczu Grecja-Cypr

Grupa II Włochy NRD Portugalia Holandia Islandia grupa III Francja Węgry Hiszpania Szwecja Irlandia grupa IV Norwegia ZSRR Bułgaria Turcja i zwycięzca meczu Szwajcaria-Liechtenstein grupa V Jugosławia CSRS, Austria Belgia Finlandia

Spotkania eliminacyjne muszą się odbyć między 31 sierpnia 1986 a 30 kwietnia 1988 roku

PODSŁUCHANE

PODSŁUCHANE

FIFA podała oficjalnie wysokość premii dla 24 finalistów Mexico 86. Zespoły które odpadły w eliminacjach otrzymają po 675 tys. dol. Wyeliminowani w 1/8 finału (a więc także Polska) otrzymają po 900 tys. dol. a czwercy finalisci po 1 125 mln dol. Francja Belgia RFN i Argentyna wyjadą z Meksyku bogatsze o 1 5 mln dol. Tak więc mistrz świata jako dodatkową premię od FIFA wywiezie z Meksyku tylko sławę

Na pewno wszystkich ciekawi ile zarobili na ręce polscy piłkarze. Poczta pantoflowa niesie iż miało to być 10% od sumy zarobionej przez polski zespół. Podczas mistrzostw podobno suma ta została podniesiona do 15%. Czyli 15% od 900 tysięcy dolarów amerykańskich. Tą sumę należy podzielić na wszystkich członków drużyny plus Prusik i Baran którzy wprowadzili byli ale nie grali plus składka na kucharza Białkowskiego działaczy lekarzy etc. Zainteresowanych zapraszam do szczegółowych obliczeń

Okres mistrzostw świata to także czas powstawania nowych dowcipów na tematy piłkarskie. Oto jeden z nich, autorstwa Marka Wielgusa znakomitego fotoreportera z Warszawy

Zbigniew Boniek po śmierci trafił do raju. Już chce przekraczać bramę wejściową ale nagle spostrzegł napis: "Piłkarzom do raju wstęp wzbroniony". Uczeszonego chce już wracać na ziemię ale spostrzegł go św. Piotr i mówi: "panie Boniek chodź pan do nas! Jaki tam z pana piłkarz"

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL Addison on Bay Limited

PREZENTUJE WIELKĄ WYPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu

7.8% i 6.8%
na niektóre samochody

● Szeroki wybór nowych i używanych samochodów ● Nowe samochody '86 posiadają 3-letnią gwarancję, lub 60 tys km power i train, jak również 5-letnią gwarancję korozyjną ● Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję

PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu sprzedaż, pożyczkę Polecam tanie ubezpieczenia uwzględniające zagraniczne prawo jazdy Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako "SENIOR MASTER SALESMAN" Czy jeszcze ktos może to zaoferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u PENKA

Po wszelkie informacje proszę dzwonić 964-3211 lub do domu o każdej porze 731-0757 podając nazwisko i numer telefonu

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College Str.)

ZARZĄD ZWIĄZKU NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO W KANADZIE ORGANIZUJE

KURS PEDAGOGICZNY

w Ośrodku Rekolekcyjnym OO Oblatow-Mississauga -

1817 Blythe Road

w dniach od 15 do 22 SIERPNIA br

Proszymy prosić kierować na adres Związku -
288 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont M6R 2M4

Po informacje proszę się zwracać -

W PERKOWSKA - tel 967-0918

D SZNAJDER - 225-5682

194-196

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

FINANCIAL PLANNING - UBEZPIECZENIA

- Life Insurance - na życie ● Disability - chorobowe
- Mortgage - hipoteczne ● Business - handlowe

● RRSP, Annuity - emerytury
SOLIDNIE, TANIO I SZYBKO

Po bliższe informacje proszę dzwonić

Andrzej Krysiak

TEL Biuro 226-6515, dom 247-8326

180-191

św. Stanisława i św. Kazimierza

CREDIT UNION

Czy jesteś już członkiem Credit Union św Stanisława i św Kazimierza instytucji która służy Polonii od ponad 40 już lat Dysponujemy szeregiem usług które mieszczą w sobie kompletny serwis bankowy

- Personalne Konta Czekowe
 - Konta Dzielne
 - Krótkoterminowe Certyfikaty
 - Fundusz Emerytalny
 - Pożyczki Personalne
 - Pożyczki Hipoteczne
 - Ciągłe Kredyty
 - Płacenie Świadczeń
 - Skrytki Bankowe
- a także szereg innych

Piec biur o dogodnej dla Polonii lokalizacji czeka na Ciebie

Dogodne godziny urzędowania
Dziewięćdziesiąt milionów wkładów

Skorzystaj z dorobku Polonii

Zapisz się do Credit Union św Stanisława i św Kazimierza

220 Roncesvalles Ave
tel 537 2181

2987 Bloor Str W
tel 236-1225

12 Denison Ave
tel 863 0996

4260 Cawthra Rd
tel 848-4303

KOMIS

Posiadamy w dużym wyborze
● wyroby rękodziełnictwa artystycznego ● obrazy olejne ● bursztyn i wyroby ze srebra ● kostiumy ludowe dla grup artystycznych jak bluzki haftowane spodnice kapelusze góralskie ciupagi kierzce i kompletne stroje krajkowe ● oraz przyjmujemy zamówienia ● kosmetyki i kremy polskie ● zioła polskie duży wybór ● trepki skorzone do użytku dziennego i bambosze futrzane
Prowadzimy sprzedaż wysyłkową na zamówienie

PRZYJMujemy W KOMIS
RÓŻNE ARTYKUŁY

139 Roncesvalles Ave.,

TEL 534-9362

AB VIDEO - LUX

Profesjonalne video,
ceny amatorskie,
wszystkie okazje i systemy
Również Insurance Claims,
koncowy montaż w studio
Efekty

Powitania z lotniska \$ 26

Wesela od \$ 200

TEL (416) 278-5684

Spoza Toronto do 250 km

MATRYMONIALNE

SUNSHINE

Samotność, potrzeba kogos
bliskiego, brak czasu!

Wiele pan i panów jest w podobnej sytuacji Pozwól sobie pomoc w znalezieniu szczęścia, składając ofertę w naszym biurze Piszcie po najnowszy fotokatalog "LATO 86" (ponad 200 ofert głównie z Polski, również z Kanady i Angli) oraz informator załączając dolarów 2

Adres Box 339 Station D,
Scarborough, Ont
M1R 5B8

Past Enterprises Ltd

121 Roncesvalles Ave Toronto

TEL 531-8786

PACZKI do POLSKI

UWAGA!

W związku z zaistniałą sytuacją w Polsce wprowadzamy następujące paczki specjalne

No 601 Netto 5 0 kg \$ 49 00

Pełnotłuste holenderskie mleko w proszku	2 x 1 8 kg
Skondensowane mleko w puszcze do rozcienczenia	2 x 410 g
Smetana naturalna	2 x 170 g
Tabletki z zawartością JODKU POTASU	10 szt
Tabletki MULTIWITAMINOWE	50 szt

No 602 Netto 5 kg \$ 39 00

Pełnotłuste holenderskie mleko w proszku	10 x 0 5 kg
--	-------------

No 603 Netto 4 6 kg \$ 46 00

MILUPA witaminizowane mleko w proszku dla niemowląt	3 x 1 0 kg
Wielowitaminowa odżywka jabłkowa	2 x 200 g
Wielowitaminowa odżywka pomarańczowa	2 x 300 g
Wielowitaminowa odżywka bananowa	2 x 300 g

No 604 Netto 5 6 kg \$ 47 50

Pełnotłuste holenderskie mleko w proszku	2 x 1 8 kg
MILUPA witaminizowane mleko w proszku dla niemowląt	2 x 1 0 kg

No 605 Netto 5 2 kg \$ 37 00

Pełnotłuste holenderskie mleko w proszku	2 x 1 8 kg
Skondensowane mleko w puszcze do rozcienczenia	3 x 410 g
Smetana naturalna	2 x 170 g

No 606 Netto 5 0 kg \$ 49 00

MILUPA witaminizowane mleko w proszku dla niemowląt	5 x 1 0 kg
---	------------

- * Towary pakowane w puszkach
- * Expresowa dostawa
- * Ceny w dolarach kanadyjskich
- * Pełne ubezpieczenie

Dopłata \$ 5 00 od paczki

Ponadto EXPRESS MORSKI i paczki lotnicze

POLSKIE PROGRAMY

"PANI JADWIGA" - POLSKI PROGRAM RADIOWY

Nadawany w każdą sobotę od godz 1 00 do 2 00 pp ze stacji CHWO 1250 w Oakville

Program muzyki piosenki i słowa polskiego z uwzględnieniem Kobieta w ognisku domowym Telefon 691 8789

PROGRAM TELEWIZYJNY "TELEPOLONICA"

- Montreal, Quebec
CF CABLE TV - pozycja 25 we srody g 11 00 i w niedziele g 18 00
CABLE VISION NATIONALE VIDEOTRON pozycja 24 w poniedziałki, g 8 00 we wtorki g 6 00 we srody g 19 30 w piątki g 18 30 w noce ze soboty na niedziele, g 2 00

Korespondencja na adres STEP 375 Claremont Westmount, Que H3Z 2P5

POLSKI PROGRAM MUZYCZNY

Niedziele od godz 6 do 7 wiecz CKWR fala FM 98 7 Kitchener Koncert zyczeń polskie piosenki i prelekcja ks Kornehana Jan Zuk Kitchener (519) 579 3615

POLSKA FAŁA

Soboty od 2 4 po poł CFMB Radio Montreal 35 York St Westmount Montreal Que H3Z 2Z5 Tel (514) 483 2362

"BIAŁY ORZEŁ"

Niedziele od godz 5 30 6 30 wiecz Na fali 620 AM CFCL Timmins Paweł Rycaj 340 Ross E Tel (705) 264-8765

POLISH HOUR

Niedziele 8 rano na fali CISD-FM fala 94 Polski program radiowy w Thunder Bay

KORPANTY'S POLONIA

Od poniedziałku do piątku włącznie od godz 1 2 po poł Fala 1270 Buffalo Tel 892 4267

PROGRAM RADIOWY "POLONIA" w EDMONTON

Na stacji CJSR FM STEREO 88 5 Wiadomości tygodniowe kronika religijna pogadanka medyczna zgadula muzyczna z nagrodami każdej srody od godz 18 do 19

Kierownik programu RYSZARD MAKOWSKI Tel 403-424-1094

POLSKI PROGRAM RADIOWY W VANCOUVER

Niedziele od godz 2 30 do 3 30 CJVB fala 1470 Wiadomości z Polski Kanady i świata komentarze wywiady ogłoszenia i komunikaty polonijne koncert zyczeń oraz ogłoszenia handlowe Jerzy Kusmider P O Box 58262 Stan L' Vancouver B C V2P 6E3 Tel (604) 327 6892

PROGRAM TELEWIZYJNY "POLONIA REVIEW"

W dzielnicy Parkdale srody - 7 wiecz czwartki 10 00 i soboty 3 30 Jest programem telewizyjnym Polonii przedstawiającym wiadomości z Polski ciekawych ludzi informacje o ważnych dotyczących Polonii sprawach

PROGRAM RADIOWY

"ECHO OJCZYZNY"

Od poniedziałku do piątku na fali CHIN FM 100 w godz od 10 30 do 11 30 rano

Program prowadzi KAROLINA KESIK

W programie koncert zyczeń, wiadomości polonijne i z Polski interesujące wywiady, komentarze, muzyka dla wszystkich 637 College St., Toronto, Ont M6G 1B6, tel 531-9991, dom 247-9755

**OGŁOSZENIA
O PRACY**

Wszystkie ogłoszenia osób oferujących pracę lub poszukujących pracy zamieszczamy bezpłatnie trzykrotnie Ostateczny termin wtorek godz 3 00

POTRZEBNA opieka do chorej w szpitalu na soboty i niedziele TEL 651 7665

192 194

DENTYSTKA

poszukuje pacjenta na egzamin, który odbędzie się w Vancouver w sierpniu Koszta związane z wyjazdem i pobytem pokrywa w całości Dodatkowa opłata za każdy dzień egzaminu Pacjent powinien mieć pełne lub prawie pełne uzębienie Proszę dzwonić rano lub wieczorem, Toronto, 236 2102

SZUKAM pracy sprzątanie poniedziałek wtorek czwartek TEL 530-1643 lub 588-0431 wiadomość

192 194

ZAOPIEKUJĘ się dziećmi lub starszą osobą / za mieszkaniem lub dochodząc TEL 241 9951

193 195

DWAJ młodzi doświadczeni w pracach remontowo budowlanych podejmą każdą pracę również w weekendy TEL 762 0591

192 195

NOWO przybyła poszukuje jakiegokolwiek pracy TEL 279 4826

192 194

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem w swoim domu Okolice Mississauga Valley TEL 279 4826

192 194

ZATRUDNIĘ kierowcę / doświadczeniem kategoria (A) TEL 245 8668

193 195

KLUB PIŁKI NOŻNEJ L A T O poszukuje zawodników TEL 624 6799

POTRZEBNY elektryk z Temporary Licence albo Electricians Licence TEL 497-8607 po 6 PM

193 195

POLAK podejmie pracę z możliwością overtime Tel 483 1330 wiecz

191 193

NOWO PRZYBYŁA poszukuje jakiegokolwiek pracy najchętniej sprzątanie lub opieka nad dziećmi TEL 479 3268

194-196

POTRZEBNI pracownicy do zbierania robaków Toronto tel 438 0871

xxx

POTRZEBNI pracownicy do zbierania robaków Proszę Jurka TEL 266 5564

xxx

DOŚWIADCZONY pracownik budowlany poszukuje pracy Dzwonić codziennie po 6 wiecz TEL 424-2359

194-196

MŁODA energiczna kobieta na wycieczkę szuka pracy w weekendy TEL 890-1820

PROJEKTANT mody szuka modelki na wyjazdy i prezentacje modeli w różnych krajach i miastach Możliwość samodzielnego przedstawicielstwa firmy Nowy Jork (718) 383 2069 lub pisać Mr Marcus P O Box 307 Brooklyn N Y 11222

195 197

SZUKAM pracy Sprzątanie lub opieka nad dziećmi Od zaraz TEL 444-8897 proszę Ewę

193 196

MĘCZYŻNA potrzebny (za wynagrodzeniem) do pomocy inwalidzie 2 godzin w godzinach rannych codziennie Metro Laurier Montreal Wiadomość TEL 523 9237

191

DOŚWIADCZONA, kwalifikowana pielęgniarka zaopiekuje się chorymi lub podejmie inną pracę TEL 766-3774

POTRZEBNA kobieta do pieczenia ciast TEL 781 1904

196-198

PANI szuka pracy zna kilka języków doskonale angielski 10 lat pracy jako sekretarka lekarza podejmie różnego rodzaju pracę Toronto tel 239-8697

195 197

MĘCZYŻNA 31 lat stały pobić szuka pracy w Toronto tel 439 9698

xxx

MECHANIK samochodowy i sprzętu ciężkiego plus spawanie elektryczne podejmie pracę od zaraz Toronto tel 533 8916

195 197

DOŚWIADCZONA odpowiedzialna osoba zaopiekuje się dzieckiem w domu własnym Warunki dobre okolica Etobicoke TEL 239 0826

195 197

PIELĘGNIARKA zaopiekuje się dziećmi chorym lub starszą osobą TEL 267 8826

195 197

SPRZEDAM

Fryzer pionowy biały TEL 533-2056

OBRZY — AKWARELE (oryginalne) SPRZEDAM

Widoki zabytkowych chat z okolic Rzeszowa TEL 243 2872, Leszek Dacko

194-195

SPRZEDAM dom do wykonczenia 15 km od centrum Warszawy Działka 820 m2 3 sypialnie kuchnia jadalnia salon gabinet garaż Wiadomość Barbara Kinasz 05 850 Ozarów k Warszawa w ul Konopnickiej 12 tel 58 70-51 w 381

DO SPRZEDANIA samochód 78 Hyundai Civic lub Datsun 200SX TEL 769 1682

DENTURE THERAPY CLINIC

JAN M WISNIEWSKI D Pierwsza Polska Protezownia Dentystyczna 2337 Dundas St W, Toronto (Bloor Dundas Square Bldg) TEL (416) 533-8811 M6P 1W7

Dr V T BLOK GŁOWCZYŃSKA, M A , O D

OPTOMETRYSTA 2391 A Bloor St W (Janc Subway) TEL 766 - 5580

POSZUKUJEMY SPRZEDAWCOW OGŁOSZEN Echo Tygodnia kontakt 251-4258

Dr JANINA DUTKIEWICZ Family physician zawiadamia o otwarciu gabinetu lekarskiego 3095 Glen Erin Dr, suite 7 MISSISSAUGA TEL 828 - 0038

Dr BOGDAN PIETRASZEK rozpoczął praktykę lekarską w Toronto jako lekarz ogólny "FAMILY DOCTOR" w gabinecie przy 190 FERN AVENUE naprzeciwko Credit Union TEL 532 - 4317

Przyjmuje od poniedziałku do piątku od 10 do 18 w soboty od 9 do 14 ODBYWA TEŻ WIZYTY DOMOWE

160-171

Dr. Teresa Wrzeńska Specjalista Ginekolog i Położnik 5025 Sherbooke St W pok 565 TEL. 481 - 1752 MONTREAL, QUE H6A 1S4

151 202

DR WALDEMAR KOZERAWSKI ma przyjemność ogłosić otwarcie nowego gabinetu lekarskiego w Toronto przy 2299 DUNDAS ST W suite 102, TEL 532 - 6837 oraz 45 Overlea Boulevard, suite B-9 TEL 425 - 4114 (przy Ontario Science Centre) Poprzednio pracował w Sick Children Hospital

140-153

LECH W. PRUSIŃSKI Immigration Consultant
Porady w sprawach emigracyjnych
Bezpłatnie tylko we wtorki - godz 12 - 7
Prosimy o telefoniczne uzgadnianie wizyt
Biuro 192 Garden Ave.
TEL 588 - 1659

DIVORCE AID
K. BELDOWSKI Rozwód \$ 155
TEL 226 - 0335

JULIA DZIWIŃSKA LL M Adwokat z Polski z długoletnią praktyką
TEL (416) 864-1182
od 4 do 7 po południu

Udziały porad i pomocy we wszelkich sprawach na terenie Polski m.in. małżeństwa przez pełnomocnika rozwody w Polsce wszelkie notarialne pełnomocnictwa do Polski notarialne kupna i sprzedaż domów gruntów i mieszkań dzierżawy spadki i inne sprawy majątkowe w Polsce pisanie pism do polskich sądów i urzędów sprawozdanie krewnych i odwołania od odmowy wydania paszportów tłumaczenia dokumentów
Biuro Polish Consulting Bureau 618A Queen Street West, Toronto Ont M6J 1E4

Adwokat Specjalista w sprawach kryminalnych KRZYSZTOF PREOBRAZEŃSKI
99 Charles St East TORONTO, Ont M4Y 1V2
TEL 964 - 1717 Res 537 - 8842

MIRROR IMAGE TRANSLATIONS Jan Weinsberg
TŁUMACZ PRZYSIĘGLY
38 Putman Avenue, OTTAWA, KIM 1Z2
TEL (613) 741 - 8680

172 183

LESŁAW SOSNOWSKI Mgr Prawa (Uniwersytet Warszawski) Bachelor Of Law (University of Ottawa)
ADWOKAT — NOTARIUSZ Firma adwokacka pod nazwą **SOSNOWSKI, McNUTT** 1445 Woodroffe Ave NEPEAN (Ottawa)
TEL (613) 727 - 5662
Porady prawne i korespondencja po polsku i po angielsku

Dr MARY DONNA PIETRASZEK młoda polonijna lekarka otworzyła nowy Gabinet Lekarski w budynku Jane-Bloor Centre 2 Jane St suite 203
TEL 763 - 5956
Poprzednio pracowała w St. Joseph's Health Centre

SOLARSKI PHARMACY Ltd (naprzeciw kościoła św. Kazimierza) 149 Roncesvalles Ave
TEL 536 - 5452
Właściciele
J SOI ARSKI i S SALAPATEK
Szybka i tania wysyłka lekarstw do Polski • Agencja Pekao • Wysyłka paczek i pieniędzy do Polski • Polskie kartki i czasopisma • Ziola Zakonnika • Urząd Pocztowy • Sprzedaz bile tow

H M T EAGLE REAL ESTATE WP
3290 Lakeshore Blvd. W, Etobicoke, Ont M8V1M4
BARBARA KULIKOWSKA
doswiadczony pracownik w "Real Estate", zamieszkała w Scarborough, służy swoją fachową radą i doświadczeniem w zakresie sprzedaży, kupna domów i biznesow
Z KAŻDYM PYTANIEM, proszę zwracać się Z PEŁNYM ZAUFANIEM
TEL bus 259 - 9231 Res : 265 - 6714

BARBARA SAWALA
udzieli wszelkiej pomocy i informacji w zakresie sprzedaży, kupna i wynajmu posiadłości w Burlington, Hamilton i okolicach
Prosimy dzwonic
Alec Murray Real Estate Co Ltd.
(416) 639 - 8004 - czynny całą dobę
TEL domowy (416) 632 - 8119
1259 Brant St, BURLINGTON, L7P 1X7

RZETELNA I FACHOWA OBSŁUGA KLIENTÓW
H M T
EAGLE REAL ESTATE LTD
3290 Lakeshore Blvd West Toronto, Ontario M8V 1M4

Po wszelkie informacje dotyczące sprzedaży lub kupna prosimy dzwonic TEL 259 - 9231

- Roncesvalles duży może być 2 rodzinny dochodowy dom 7 pokoi 4 sypialnie 2 kuchnie 2 łazienki Położony na spokojnej ulicy Doskonała lokalizacja kapitału Vicki Grvs tel 255 5707 259 9231
- Islington Lakeshore Duży murowany dom z dwoma 2 sypialniowymi i jednym 1 sypialniowym mieszkaniem 3 łazienki Miesięczny dochód \$ 1400 Stanisław Dziarmaga tel 259 9231
- Mississauga 3 sypialniowy i 4 sypialniowy townhouse 10% wpłaty Czesław Sygula tel 259 9231
- Commercial 39 units w Kitchener \$ 80 tys dochodu po wydatkach Cena wywoławcza 650 tys Czesław Sygula tel 259 9231
- Lakeshore Kipling Triplex murowany wolno stojący dwa 2 sypialniowe i jeden 1 sypialniowy + den nowa kuchnia i łazienka W kompleksie basen gym sauna Wojtek Gohrt tel 622 3087 259 9231

ADVANCE REAL ESTATE LTD
Sales Representative
BOHDAN (Bob) SZEWCZYK, M Sc Mech Eng
DO SPRZEDANIA

- Dom mieszkalny 7 pokoi 3 sypialnie z pomieszczeniem na interes \$ 145 000
- Duży murowany dom 8 pokoi 5 sypialni 3 łazienki kuchnia garaż na 2 samochody TYLKO \$ 135 000
- OKAZJA TYGODNIA Działki budowlane w pięknej okolicy Parry Sound area jeziora i rzeki \$ 1 500 wpłaty reszta na morgage 7 5% Cena \$ 8 900 S Kruk tel 534 9246

1055 Bloor St W, Toronto, Ont M6H 1M4, Tel bus 534 - 9246, wiecz 247 - 4437

Andrzej z Warszawy
MISTRZ FRYZJERSTWA DAMSKIEGO
Laureat nagrod w Paryżu, Wiedniu, Hamburgu, współpracujący ze słynną francuską firmą kosmetyków "PERMA"
zaprasza wszystkie Panie do
HIGH PARK BEAUTY SALON
1547 Bloor St West (na zachod od Dundas)
TEL 535-6372 (bus)

156-182

FIRMA PRZEWOZOWA JANOSIK
Poleca swoje usługi w zakresie przewozu osób na linii
TORONTO - MIRABEL - TORONTO
jak również na Stefana Batorego
Telefon Toronto - 247 - 0817
UMIARKOWANE CENY, SPECJALNA ZNIŻKA DLA RODZIN

192 203

EVA Electronics
MIROSLAW STEFANSKI oferuje komputery
IBM-PC-XT COMPATIBLE

- wysokiej jakości • obsługa w całej Kanadzie • ceny nie do pobicia • fachowa porada na temat oprogramowania (software)

TEL (416) 749 - 7728

